

309092

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 3. చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ మార్చి నెల 16 వ తేది శుక్ర వారము
సంపుటము. 3. } న శ నా మ స ం వ త్స ర పా ణ్ణ స మా స బ హు శ ల వ్త మి ర. } No. 290
చంద్రిక ౨౯౦

బాదాపీడితులకు వరము: ఐనోడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసరిల్లా

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమున జరించుబాధ్యములకు కిరీటుమునంటి వుండు. కురుపులను, చుచ్చులను X డెమాలలను
తండ్రిను, ప్రాకసోపలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారి (28)

వనోపధిసారసరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యకచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను
పోగొట్టును. కిరీటుమునంటి పొరలను పోగొట్టును, కురుపులను కాగెనంబంధమును పోగొట్టి రక్తమును
ఉభయపరచును. శరీరాశోగ్యమును గలుగ జేయును. 15 నోవాలనగ వండుటకు 4 టేన్సుల బుడ్డిలలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తివిధము:— పి. డి. సావంత్, 144 వనసవాడి, నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT Fanaswadi. No. 144. No. 2. BOMBAY.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.
ఇది శ్రీయుతి కట్టచుంచి రావలెగారెడ్డి గారిచే
వాయబడినది. వెల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6 తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

వికభాషాలిప్రశంస
ఇది తెన్నెలకంటి అప్పారాయ విరచితము.
వెల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

త్వరలో!

వెలువడగలదు!!

పింగళ సంవత్సరాదిసంచిక

ముద్రితమగుచున్నది.

నల సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రామ సంగ్రహచరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక,
నైతిక, సాంఘిక రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు
వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశపటములును మహాజనుల పటములును
ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడుచున్నది.

సంవత్సరాది దినమున వెలువడగలదు.

కాగితముల కటపునం జేసి కావలసి నన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయించుచుంటున్న కలయకారు
వెంటనే వ్రాసికొను లుచితము: వెల రు 2-0-0

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు ,, ,, 0-8-0

అగ్రసంవత్సర ,, ,, 0-12-0

ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు ,, ,, 1-0-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

తామర తైలము.

పండ్లపాడి.

మోహినీ తైలము.

డబ్బీ 1-కి 0-4-0.

డబ్బీ 1-కి 0-2-0.

సీసా 1-కి 0-12-0.

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుశెట్టివీధి మదరాసు.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాల్వేరనుఖమునుపొందుట స్వాభావిక
మైన కొన్ని విధముల అనుసరించుట వలననే కలుగుచున్నది.
ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి
కిరీరసోఖ్యమును దృఢగాత్రమును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించు
ను. ఈ పుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును పోస్టు చార్జి
యు మేమే భరించింపవలెదు. వెంటనే వ్రాయును.

219 వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,
అరంకనిగ్రహ కౌశలధాయం 155, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఉచితము!

ఉచితము!!

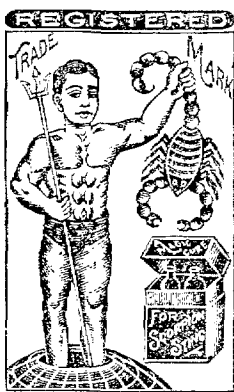
మానవ గడియారము
దానిని బాగుచేయుట ఎలాగు?

144 పుటలుగల వైద్యగ్రంథమును చదువుటవలన
మానవ గడియారమును పరిచేయటము సేయకొన
వచ్చును. క్రయము లేదు. తపాలఖర్చు లేదు.

రాజవైద్య నారాయణజీ శేకవజీ,
20, చీనాబజారుకోడ్, మదరాసు.

A Magic Cure for Scorpion Sting. సర్పవృశ్చిక విషసంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు) 536
దుఃఖముతో వచ్చువారు సంకోచముతో పోవుచును.
గుణము లేదని భ్రాతృ భేయవారలను గూ 100 ఇనాం.

ఇది ప్రతి వయస్సును ముండ
నలకిన ఔషధోపకరము. ఆంధ్ర,
యూనాని, జేమై వ్యవస్థలచే పాగ
డ్రాంచుబడియున్నది ఎన్ని నెలలు
లుంచినను మందు గుణమునూడదు,
తేలునకు మాత్రమే కాక ఎలుక.
వక్క, వాము, జిట్టి మొదలగు
విషజంతువుల కాటులకు సుపయో
గింనును. వెలపాకెట్ 1-కి 0-8-0
పోస్టేజి 0-3-0 1 డెజా పాకెట్టు
వెల రూ 5-0-0. పోస్టేజి వేణు.

ఒకేసారి 2 ప్యాకెట్లు తెప్పించుకొనువారికి పోస్టేజి ఇనాం.
వర్తకులకు 100 కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియ్యబడును.
చిరునామా:— ధనలక్ష్మి కంపెనీ,
1/5 వెంకటేశ మేష్ట్రీ వీధి, సాకారుపేటపాస్టు, మదరాసు.

మంచిగుణముగల శాస్త్రీ యశాషధములు.

బృహత్ మంజుష్టాదికౌష్ఠ

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రశస్తమైనది.
1/4 పాను సీసా రు 0-12-0.

చంద్ర పథ గుటి

మూత్రవ్యాధులయందు ఉపయోగింపబడు
పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0

వాసవ లేహము

దగ్ధులకు మంచిమందు.
1/4 పాను సీసా రు 0-10-0.
వ్యవసారములన్నియు నాండ్లయభాషలో
జరుపవలయును.

జాండూ ఫార్మస్యూటికల్

వచ్చు

ఆయుర్వేద యశాషధముల జేయువారు
బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13

క్రికేషులైన గోసాలకృష్ణ గోకలేగారి చక్కని

రంగుల చిత్రపటము.

ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. పి. ఖమ్మూ ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టు బాక్సు 212, మదరాసు.

ఇండియా దేశపు యుద్ధ ఋణము.

కొక్కరూపముగా నచ్చిన యానత్తు మొత్తమును యుద్ధమును సాగించుటకు గాను హిజ్ మెంట్ నే వారి దొరతనమున కియ్యబడును.

1929—1947 వ సం॥ నూటికి 5 వడ్డీ యుద్ధ ఋణము.

1920 వ సం॥ నూటికి 5 వడ్డీ యుద్ధపత్రములును, 1922 వ సం॥ నూటికి 5 వడ్డీ యుద్ధపత్రములును.

పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు సర్టిఫికేట్లు (1917-18 వ సం॥ జూరీ అయ్యేవి.)

అసలునున్న వడ్డీకిన్ని ఇండియా గవర్నమెంటువారి ఆస్తిన్ని రివిన్యూలున్న హామీగా ఉంచును.

1. 1929—1947 వ సం॥ యుద్ధ ఋణము.

జూరీ వెల: నూటికి రు 95 ల ని క్రొంగువిధముగా చెల్లింపవలెను:-

అల్లాటు మెంట్లు.

పూర్తిగా రొక్కము చెల్లించిన అల్లాటు మెంట్లు: దరఖాస్తు కాలమున నూటికి రు 95 లు. వాయిదాల పద్ధతి అల్లాటు మెంట్లకు దరఖాస్తు కాలమున నూటికి రు 15 లున్న, తక్కినది నాలుగు మాసవారికి నూటికి రు 20 ల వాయిదాలున్న, సుదరు వాయిదాలు ఒక్కొక్కటి దరఖాస్తు చేసిన వెలకు వెంటడినే తగ్గిన వడ్డీ, ఒకటవ, రెండవ, మూడవ, నాల్గవ నెలల 15 వ తేదీన, లేదా సదరు తేదీ ఆదివాడమైతే 16 వ తేదీన చెల్లబడును.

వడ్డీ: సంవత్సరము 1 టీకి నూటికి 5; ఫిబ్రవరి 15 వ తేదీన, ఆగష్టు 15 వ తేదీన ముట్టును.

తీర్మానపు నాయిదా:—అంతకు పూర్వము తీరుమానము కానియెడల, 1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణము 1947 వ సంవత్సరము ఆగష్టు 15 వ తేదీన సరిసమానముగా తీర్చివేయబడును: కాని, 1929 వ సంవత్సరము ఆగష్టు 15 వ తేదీన గాని అటుపిమ్మటగాని, ఇండియా గవర్నమెంట్ పూర్తి మూడు క్యాలెండరు నెలల నోటీసిచ్చి, సదరు ఋణముగాని అందలి ఏ భాగమునైనా సరిసమానముగా తీర్చివేయుటకొరకు, ఇండియా గవర్నమెంటువారు తమకు హక్కు నిలుకొని యున్నారు.

లోటు భర్తీ ఫండు:—1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణపు బాబు ధర తగ్గే పక్షములో పరిహారము, జూరీ వెలకంటే బాబుధర తగ్గినప్పుడు, సదరు ఋణము తాలూకు సెక్యూరిటీలను కొని వస్తుచేయుటకొరకు ఒక ఫండు ఏర్పరుచుటకుగాను, 1929-1947 వ సం॥ యుద్ధ ఋణపు మొత్తము లో నూటికి ఒకటిన్నరవంతున అయ్యే మొత్తము ప్రతి సంవత్సరము ప్రత్యేకముగా ఉంచుటకు ఇండియా గవర్నమెంటు వారు ఒడంబడిచున్నారు.

II. 1920 సం॥ యుద్ధపత్రములు, 1922 వ సం॥ యుద్ధపత్రములును (రాబడి పన్ను మినహాయంపబడినది).

జూరీ వెల: నూటికి రు 100 లు ఈ క్రింది విధమున చెల్లించవలెను:—పూర్తిగా రొక్కము దరఖాస్తు కాలమున నూటికి రు 100 లు.

చెల్లించిన అల్లాటు మెంట్లు:

వాయిదా పద్ధతి అల్లాటు మెంట్లకు దరఖాస్తు కాలమున నూటికి రు 20 లున్న, తక్కినది నాలుగు మాసవారి నూటికి రు 20 ల వాయిదాలున్న; సదరు వాయిదాలు దరఖాస్తు చేసిన వెలకు వెంటడినే వచ్చు, ఒకటవ, రెండవ, మూడవ, నాల్గవ, నెలల 15 వ తేదీన, లేదా సదరు తేదీ ఆదివాడమైనచేత, 16 వ తేదీన, చెల్లబడును.

వడ్డీ: సంవత్సరము 1 టీకి నూటికి రు 5 వడ్డీ; ఫిబ్రవరి 15 వ తేదీన, ఆగష్టు 15 వ తేదీన ముట్టును.

తీర్మానపు తేదీ: 1920 సం॥ యుద్ధ పత్రములు 1920 సం॥ ఆగష్టు 15 వ తేదీన 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రములు 1922 సం॥ ఆగష్టు 15 వ తేదీన, తీర్చి వేయదగి యుండును.

III. పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు సర్టిఫికేట్లు (రాబడి పన్ను మినహాయంపబడినది)

జూరీ చేసిన రొక్కపు 5 సంవత్సరముల కిచ్చివేసే, రు 10 లకు, రు 20 లకు, రు 50 లకు, రు 100 లకును.

జూరీ వెల:

రు 7-12, రు 15-8, రు 38-12, రు 77-8 లును.

అన్ని, ఈ సర్టిఫికేట్లు జూరీ చేసిన పోస్టాఫీసులో, సదరు ఆయిదు సంవత్సరముల కాలములో ఎప్పుడైనా, ఋణపు ప్రకటనలో నిర్దేశించిన కేట్లకు, మార్పుకొనవచ్చును.

1. సెక్యూరిటీలు ఏ రూపముగా నుండునది.—1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణమునకును, 1920 సం॥ యుద్ధపత్రములకును 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రములకును సంబంధించిన సెక్యూరిటీలు, దరఖాస్తుదారు కోరిక (దరఖాస్తులో వ్రాసుకోవలెను) ప్రకారము, ఈ క్రింద వివరించిన రూపమున జూరీ చేయబడును—

- (1) రెజిస్టర్డ్ పాకు సర్టి ... దస్తావేజుమాలమున (ట్రాన్సు ఫరు చేయవచ్చును;
- (2) ప్రామిస్సరీ నోట్లు ... ఎండార్స్ మెంట్లు మూలమున (ట్రాన్సుఫరు చేయవచ్చును;
- (3) హాజరు పెట్టువానికి చెల్లు అప్పగించి పెట్టుటమూలమున బడిగల (చేరు) పత్రములు. (ట్రాన్సుఫరు చేయవచ్చును.

ఏ కోరికను నిర్దేశించనియెడల, మొదట, సెక్యూరిటీలు రెజిస్టర్డ్ పాకు సర్టిఫికేట్లు రూపమున జూరీ చేయబడును.

2. రాబడిపన్ను.—1920 సం॥ యుద్ధ పత్రములమీది కడికిని 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రములమీది వడ్డీకిని రాబడి పన్ను నుండి మినహాయింపు ఉండును. కాని అధిక పన్నునుండి ఉండును.

1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణము మీది వడ్డీ రాబడి పన్ను నుండిగాని అధిక పన్ను నుండిగాని మినహాయింపు లేదు. రాబడిపన్ను అప్రత్యేకమున రెండవ సెక్యూరిటీయొక్క III భాగములోని నిబంధనల ప్రకారము రాబడిపన్ను విధింపబడును.

3. కన్వెన్షన్ (మార్పు) హక్కులు.—1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణము తాలూకు తీసికొన్న ప్రతి (నామకా అనగా పేరుకు) రు 100 ల కున్న, ఇండియా గవర్నమెంటు తాలూకు, నూటికి 3 వడ్డీ రూపాయ ఋణములలో ఏబాబతు అయినగాని, 1916-1917 సం॥ పు నూటికి 4 వడ్డీ కన్వెన్షన్ ఋణము బాబతుగాని (నామకా) రు 150 లకు ఋణము కోరువాడు మార్పుకొని, అందుల ప్రతిఫలముగా—

మార్చిన నూటికి 3 వడ్డీ ఋణము బాబతు (ప్రతి (నామకా) రు 100 లకు, యుద్ధ ఋణము బాబతు (నామకా) రు 65 లు,

మార్చిన నూటికి 3 వడ్డీ ఋణము బాబతు (ప్రతి (నామకా) రు 100 లకు, యుద్ధ ఋణము బాబతు (నామకా) రు 76 లు,

మార్చిన నూటికి 4 వడ్డీ కన్వెన్షన్ ఋణము బాబతు (ప్రతి (నామకా) రు 100 లకు, యుద్ధ ఋణము బాబతు (నామకా) రు 92 లు,

ఈరేటున మార్పుగా తేలిడి 1929-1947 సం॥ ఋణపు మొత్తమును, (కోరిన యుద్ధ ఋణపు మొత్తము) పూర్తిగా నూర్చుగా చేయుటకు కావలసిన యుద్ధ ఋణపు అధిక మొత్తమును పొందుదురు. ఈ అధిక మొత్తమునకు గాను, రు 1-టికి ఒక అణా చొప్పున (ట్రోసివేతతో) రొక్కము చెల్లించవలెను.

4. 1917 వ సం॥ నవంబరు 1 తేదీకి తీరానైన, 1918 సం॥ జనవరి 15 వ తేదీ దాటకుండున, ఎప్పుడైనా మార్పు కొను హక్కులను చెలాయించుకోవచ్చును. మార్పు వారంట్లు అన్యపరము చేయదగియుండి, హాజరు పెట్టేవానికి చెల్లుబాటు గల రూపమున జూరీ చేయబడును.

5. మార్పుమీద జూరీ చేయబడిన 1929-47 సం॥ యుద్ధ ఋణపు సెక్యూరిటీలపై 1917 సం॥ ఆగష్టు 15 వ తేదీనుండి వడ్డీ ముట్టును. వై 3 వ క్లాజు ననుసరించి చెల్లించిన రొక్కమునకు ప్రత్యేకము వడ్డీ ఇయ్యబడును.

6. 1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణముల బాబతున్న, 1920 సం॥ యుద్ధపత్రముల బాబతున్న, 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రముల బాబతున్న, ఉంచుకొన్న మొత్తములను, ఇండియా గవర్నమెంటువారు ముం దెప్పుడైనా జూరీ చేయువాటి రూపముగా మార్పుకొనుటకు హక్కు ఉండును.

7. దరఖాస్తులు.—1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణము కొరకును, 1920 వ సం॥ యుద్ధ పత్రములకొరకును, 1922 వ సం॥ యుద్ధపత్రములకొరకును (పోస్టాఫీసులద్వారా చేసే దరఖాస్తులుకాక) చేసికొనే దరఖాస్తులు, 1917 సం॥ మార్చి 15 వ తేదీ గురువారం మొదలుకొని, 1917 సం॥ జూన్ 15 వ తేదీ శుక్రవారంవరకు కాలములో ఎప్పుడైనా, ఈ క్రింద వివరించిన ఆఫీస్ రైటర్ వ్రాసిన మనుష్యుల కెవరికైనా చేసికోవచ్చును:—

- (1) కలకత్తా కరెన్సీ కంట్రోలరుకుగాని, (ప్రదేశపు అక్సాంబెంటు జనరలుకో కంట్రోలరుకో ఎవరికైనాగాని)
- (1) బంగాళ ము, బొంబాయి, మద్రాసు బాంకుల తాలూకు, హైదరాబాద్ ఫీసులలోని సెక్రెటరీలకును ప్రెజిడెంట్లకునుగాని, ఇండియా దేశములో ఏ బ్రాంచిలో నైనను సదరు బాంకుల ఏజెంట్లకుగాని, మరియు,
- (3) జిల్లా హెడ్డు క్వార్టర్స్ లోని గవర్నమెంటు ట్రెజరీల చార్జీగల ఆఫీసర్లకు.

8. దరఖాస్తులు మారు రూపాయల మొత్తమునకో, పూర్తిగా నూర్చుగల మొత్తమునకో, చేసికోవలెను.

9. రు 100 ల మొత్తముకు మాత్రమే చేయు దరఖాస్తులు, అన్ని సందర్భములలోను, విలువక్రింద పూర్తిగా చెల్లించిన రొక్కముతో గూడ, పంపబడవలెను; సదరు రొక్కము, 1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణము విషయములో రు 95 లున్న, 1920 సం॥ యుద్ధపత్రముల విషయములోను 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రముల విషయములోను రు 100 లున్న.

10. 1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణము బాబతున్న, 1920 సం॥ యుద్ధ పత్రముల బాబతున్న, 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రముల బాబతున్న, రు 200 ల మొత్తమునకేమి అందుకు వైబడిన మొత్తముల కేమి, చేసికొనే దరఖాస్తులు,

(a) పూర్తిగా రొక్కము స్వామ్య చెల్లించిన అల్లాటు మెంట్లకుగాని,

(b) వాయిదాల పద్ధతి అల్లాటు మెంట్లకుగాని, చేసికోవచ్చును.

12. బ్రోకరేజీ.—ప్రసిద్ధమైన బాంకర్లకును (బ్రోకర్లకును వారి స్టాంపుతో గూడిన రొక్కపు దరఖాస్తులపైని చేయబడిన అల్లాటు మెంట్ల విషయములో నూటికి రు 0-2-0 ల చొప్పున కమిషను ఇయ్యబడును; కాని, పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు సర్టిఫికేట్ల దరఖాస్తుల సహా, పోస్టాఫీసులద్వారా వచ్చిన దరఖాస్తుల విషయములోను, కన్వెన్షన్ కొరకు చేసిన దరఖాస్తుల విషయములోను, సదరు కమిషను ఇయ్యబడును.

దరఖాస్తు సమానాలు, అక్సాంబెంటు జనరలువద్దగాని, ఏ బాంకువద్దకో, బ్రోకరువద్దకో, జిల్లా ట్రెజరీవద్దకో గాని దొరకును.

పోస్టాఫీసు ప్రకరణము.

(పోస్టాఫీసుల ద్వారా చేసికొనే దరఖాస్తుల విషయమున ప్రత్యేక నిబంధనలు.)

20. 1929—1947 సం॥ యుద్ధ ఋణము కొరకును, 1920 సం॥ యుద్ధ పత్రముల కొరకును, 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రముల కొరకును దరఖాస్తులు, ఈ క్రింది క్లాజులలో చెప్పిన పరతులకు లోబడి, 1917 సం॥ మార్చి 15 తేదీ గురువారము మొదలుకొని 1917 సం॥ ఆక్టోబరు 15 వ తేదీ సోమవారము వరకును, అదివరలో పోస్టాఫీసు సేవింగ్సు బాంకు డిపాజిట్ రైసెట్టియో కానెట్టియో ఏనుమప్పునినుండి యైనను, సేవింగ్సు బాంకు పనిచేయుట కధికారముగల ఏ పోస్టాఫీసు ద్వారా నైనను గూడ, పట్టబడును.

22. అధిక మొత్తములు అధున మొత్తములు:— పోస్టాఫీసులద్వారా వచ్చే దరఖాస్తులు రు 25 ల మొత్తముకో పూర్తిగా రు 25 లు గల మొత్తముకో ఆయి యుండవలెను. ఒకే ఈ ప్రకటన ననుసరించి, పోస్టాఫీసు ద్వారా మెట్టు వెరసిమీద రు 22,500 లకు మించిన మొత్తములకు దరఖాస్తు పెట్టను, ఉంచుకొనుగూడదు; ఇందు 1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణములో రు 7,500 ల కెక్కువ ఉండగూడదు; 1920 సం॥ యుద్ధ పత్రములలోను 1922 వ సం॥ యుద్ధ పత్రములలోను ఒకదానిలోగాని రెంటిలో కలిసిగాని రు 7,500 ల కెక్కువ ఉండగూడదు; మరియు, పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల సర్టిఫికేట్లలో రు 7,500 ల కెక్కువ ఉండగూడదు 37 వ క్లాజు చూడుము.

మరాలు.—(1) ఈ ప్రకటన ననుసరించి పోస్టాఫీసు ద్వారా చేసికొనే దరఖాస్తులు, పోస్టాఫీసు ద్వారా లోగడ పొంది ఉంచుకొన్న సెక్యూరిటీల మొత్తములు ఏమున్నను వాటితో నిమిత్తములేకుండా, అంగీకరించబడును.

(2) కన్వెన్షన్ చే లభ్యమైన 1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణపు మొత్తములు, వైని చెప్పిన పరిమితుల వర్తింపజేయు నప్పుడు లెక్కలోనికి తీసికోబడవు.

23. చెల్లించవలసిన మొత్తములు.—దరఖాస్తు పెట్టుకొన్న మొత్తములు దరఖాస్తుతో పూర్తిగా చెల్లగట్టవలెను; వాయిదాలుగా చెల్లగట్టగూడదు. కాని ఒకే మనిషి ఒకటికంటే ఎక్కువ దరఖాస్తులను పెట్టుకోవచ్చును; కాని, వాని దరఖాస్తుల మెట్టు మొత్తము 22 వ క్లాజులో నిర్దేశించిన పరిమితులను మించగూడదు.

24. చెల్లగట్టే పద్ధతి.—పూర్వపు క్లాజు ననుసరించి చెల్లవలసిన మొత్తములు, ఈ క్రింద వివరించిన విధములలో నేవిధముగా నైనగాని, ఒక విధముగా కొంతయు మరియొక విధముగా కొంతయుగాని చెల్లగట్టవచ్చును:—

- (a) దరఖాస్తుదారునికి సేవింగ్సు బాంకు ఖాతా ఉన్నయెడల, ఆ ఖాతా జమను తనకున్న ఏదైనా రొక్కపు నిల్వను ట్రాన్సుఫరు చేయడము;
- (b) రొక్కరూపమున గాని కరెన్సీ నోట్ల రూపమున గాని చెల్లించడము; లేదా, అట్టి బ్యాంకు ఫాపింపబడిన తావున ఉండే హెడ్డు పోస్టుమాఫ్టుకు చెల్లదగుట్లుగా ప్రసిద్ధమైన బాంకుమీద క్రాసు చెక్కు ఇయ్యడము.

గ్రంథ స్వీకారము.

(1)

1. ధ్రువచరిత్రము, 2 బాలకథామంజరి-ఈగ్రంథములలో మొదటిదానికి వెల రు 0-4-0 లు రెండవదానికి వెల రు 0-1-0. వలయువారు మాచేటిసత్యసయ్యగారు రాజమండ్రి అని వ్రాయవలెను - ధ్రువచరిత్రమునకు ద్రోణరాజు సీతారామరావుగారు గ్రంథకర్త. శైలిసులభముగ నున్నది.

1. శ్రీ వైభావస సూత్ర దర్పణము, 2 ఉత్తమబ్రహ్మ విద్యాసారము 3 శ్రీరామభద్రస్తుతి శతకము. ఈగ్రంథములు వైభావస గ్రంథమాలవారిచే ప్రకటింపబడినవి. దర్పణము వెల రు 1-2-0, శతకము వెల రు 0-10-0 లు. వలయువారు శ్రీవైభావస గ్రంథమాల - ఈగావారి పాశెము-సత్యవేదాప్య-చెంగల్పట్టు జిల్లా-అనివ్రాయవలెను.

ఆగర్భశూరులు:— ఈగ్రంథము పద్యకావ్యము. కరుణారసభరితము. గ్రంథకర్త యల్లాపంతులజగన్నాథం బి.వి. గారు. మణిమాల ప్రేమకళా ప్రయదర్శనము మున్నగు ననేక గ్రంథములను వీరు వ్రాసిరి. శైలియంతరాక్షాపాకము కాకున్నను మొత్తమువీధి బాగుగ నున్నది. వలయువారు గ్రంథకర్త గారికి విశాఖపట్టణముజిల్లా నరసన్నపేట అని వ్రాయవలెను.

అంగ్లేయ వైద్యయోగ చంద్రిక:— కాకినాడ వాస్తవ్యులగు డాక్టరు పి. గోపాలకృష్ణ ఎం. డి. గారిచే నీ గ్రంథము వ్రాయబడినది. ఇది యిదిగిడయైన చక్కని గ్రంథము. వెల రు 1-4-0 కావలసిన వారు వు. లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి గారు. బి. ఏ. రూ.విహామ్- కాకినాడ. అని వ్రాయవలెను. ఇందు అంగ్లేయ ఔషధముల సమ్మేళన ప్రయోగాదులు చక్కగా వివరింప బడినవి.

1. అనుభవ సుధానిధి, ప్రథమ ద్వితీయ తృతీయ భాగములు. 2 జమాబందీ దండకము. ఈగ్రంథములు పాలెపు బంగారురాజుగారిచే వ్రాయబడినవి. మొదటి మూడుగ్రంథములకును ఒక్కొక్కటి రు 0-2-0 లు వెల. దండకము వెల రు 0-1-0. మొదటివి మూడును పద్యకావ్యములు. రెండవది దండకము. వలయువారు చింతామణి ముద్రాకార రాజమండ్రి అని వ్రాయవలెను.

స్వామి దయానంద సరస్వతి:— గ్రంథకర్త మంగిపూడి పురుషోత్తమశర్మగారు. వెల రు 1-8-0. ఇది శ్రీ బాబు శివానంద ప్రసాదుగారి గ్రంథమున కనువాదమగు వచన గ్రంథము. శైలి మృదుమధురము. ఆర్యసమాజ చరిత్రమును సరస్వతీస్వామి జీవితమునందు చక్కగ వివరింపబడినది. ఇది ఆనంద మండలివారి రెండవగ్రంథము. వలయువారు ఆనంద మండలి, సిప్పర్. కృష్ణాజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

బ్రహ్మపూజ:— ఇది కాకినాడ వాస్తవ్యులగు కాశీభట్ట బ్రహ్మయ్య శాస్త్రిగారిచే వ్రాయబడినది. వెల 0-2-0 లు. శాస్త్రిగారు గొప్ప పండితులు. ఈగ్రంథమున బ్రహ్మకృత పూజ కలదను సిద్ధాంతమును బహు ప్రమాణములచే శాస్త్రిగారు బాగుగా నిర్ధారణ చేసిరి. వలయువారు గ్రంథకర్తగారికి కాకినాడకు వ్రాయవలెను. లేదని మండపేటలోని శ్రీరామవిలాస ధాన్య యంత్రాలయము వారికైన వ్రాయవచ్చును.

అనా సవలలు:— ఇందు 8 నవలలుగలవు. వెల రు 0-8-0లు. ఈనవలలు చిన్నవిగను రంజకములుగను ఉన్నవి. శైలి సులభముగా నున్నది.

సుకన్య:— మంగిపూడి వేంకటశర్మగారు సుప్రసిద్ధులు. వారిచే నీచిన్న నవల వ్రాయబడినది. వెల పాస్తేజికాక 0-1-6. శర్మగారి శైలినిగూర్చి వేరుగా వ్రాయవలెను.

రాజమహేంద్రవర చరిత్రము:— ఇది చిలుకూరి వీరభద్ర రావుగారిచే వెనుక చతురబడిన వ్యాసము. పుస్తకాకృతివిముద్రింపబడినది. వెల రు 0-4-0 లు - ఆంధ్రుల చరిత్రను వ్రాసిన రావుగారు చిరవర్ధితులునాని నేర్పగదీని ప్రశంస అభివృద్ధి. కావలసినవారు ఈమూడుగ్రంథములకు గూడ ఏ.వి. పోస్టు-ఈమూడు భాగపు పన్ను శాఖకుగ్రామి అని వ్రాయవలెను.

శాస్త్రసంగ్రహ వస్తుపాఠములు:— ఈగ్రంథము మొదటిభాగము. ఇది 2. 3. 4 తరగతుల విద్యార్థులకు పయుక్తమగు నటుల నర్హపురము టైలరు హైస్కూలు నందు పదాధ్యక్షత్వ రసాయన శాస్త్రబోధక సహాయోపాధ్యాయులు లగు కే. హెచ్. పి. సత్యనారాయణ బి. ఏ. గారిచే వ్రాయబడినది. శైలిఎల్లరకును స్పష్టముగ తెలియదగి యున్నది. ఆయావిషయములకు సంబంధించిన పటము లిందుగలవు. వలయువారు గ్రంథకర్తగారికి వ్రాయవలెను.

కుంతలపోషణి:— చెన్నపురి మణికోండమొదలి వీధిలోని "నేషనలు మెడికలు లాబోరేటరీయస్సు" వారిచే పంపబడిన డాక్టరు రాయగారి కుంతల పోషణి నీసా నందు కొంటిమి. ఇది శ్రీలక్ష్మిలక్ష్మను పురుషులకును గూడ నుపయుక్తము నియు తలసెప్పి బట్టతల చుండు మున్నగు శిరోవ్యాసల నన్నిటిని తొలగించుననియు తెలుపు ప్రశంసా పత్రములను చదివి సంతసించితిమి. వెల రు 1-8-0. వలయువారు పై చిరునామాకు వ్రాయవచ్చును.

ప్రపంచ చరిత్ర:— యావద్భూత లోకమునకు పరిచితులును సుప్రసిద్ధులు నగు గాడిచెల్ల హరిసర్వోత్తరు రావు ఎం.ఏ. గారి సంపాదకత్వము ప్రంబ నీచరిత్రము వెలువడుచున్నది. ప్రపంచమునందలి వివిధ నాగరిక దేశముల చరిత్రముల నిట్లు సంచికలుగ నందియ్య వీరు సమకట్టిరి. ఆంగ్లాంధ్రభాషలయందు దసమాం పాండిత్యము కృతసిన పంతులు గారి గ్రంథములను గూర్చి వేరుగ వ్రాయ బలెను. వలయువారు ప్రపంచ చరిత్ర కార్యాలయము 145 టంకనాల వీధి. మద్రాసు అని వ్రాయవలెను.

సాక్షి:— ఈగ్రంథము పాగుంటి లక్ష్మీచరణింహారావు పంతులు గారిచే ముద్దులు మాటగట్టు మృదుమధుర మనోహరశైలిని వచనముగ వ్రాయబడినది. ఇది కేళము వి నోదకరమే గాక లోకజ్ఞానము నత్యధికముగ కలిగింపజాలిన యమూల్య గ్రంథము. చదివినకొలది చదువ నాశనింపుచు న్నుది. దీనియందుగల 81 వ్యాసము లోకదాని కొకటి తీసిపోని మాధుర్యమును గలిగి యున్నవి. దీనివెల రు 2-0-0 లు. వలయువారు శ్రీవిద్యానిలయ ముద్రాక్షరశాలాధిపతులకు గాని సెంట్రలు బుక్ డిపోజుగారి రాజమండ్రి వ్రాయవలెనని తోచుచున్నది.

హిందూ గృహవైద్యము:— ఇది ఆముక్త్యేన గ్రంథమాల ప్రథమ గ్రంథముగ ప్రకటింప బడినది. భిక్షగా చార్య కవితల్లి పండిత హెచ్. సుబ్బారావు శాస్త్రిగారు ప్రధాన సంపాదకులును గ్రంథకర్తయు నైయున్నారు. దీని వెల చంపాదారులకు బ్రిటిషు రు 0-6-0 హానీ రు 0-8-0 ఇతరులకు బ్రిటిషు రు 0-8-0 లు హానీ రు 0-10-0లు వలయువారు గ్రంథకర్తగారిచే ఇమాంబావిడివిధి- సికింద్రాబాదు. అని వ్రాయవలెను. శాస్త్రిగారు స్వచ్ఛపతకమును బడసిన వైద్యవిద్యాంసులును అనుభవజ్ఞులు నైయున్నారు. దీనియందు సులభశైలిని వివిధకోగములకు చికిత్సలు వివరములు తెలుపబడినవి. ఇది బహు జనోపయుక్తమగు గ్రంథము.

వృక్ష శాస్త్రము:— ఇది విజ్ఞానచంద్రికా గ్రంథమాలవారి 80 వ గ్రంథము. గ్రంథకర్త వేమూరి శ్రీనివాసరావు బి. ఏ. గారు. ఇందు - పూలచెట్లు - కామసూరల చెట్లు - పాములు-ఫలవృక్షములు - మద్ది-నేరేడు మున్నగు చెట్లు, అదియిది యనలేల సమస్త వృక్షజాతులను గూర్చియు చక్కగ తెలియదగిన శైలిని వచనముగ వ్రాయబడినది. ఇది ఎల్లర కర్ణికోపయుక్తమగు శాస్త్రము. మండలివారి నామము సెరుగనివారు ఆంధ్రదేశమున లేరు. ఇదివరకు మండలివారిచే ప్రకటింపబడిన గ్రంథముల కిది ఎందుకను తీసిపోవునది కాదు. వెల రు 2-0-0 లు. వలయువారు విజ్ఞానచంద్రికాగ్రంథమండలి మాంటుకోడు మదరాసు అని వ్రాయవలెను.

10 వ తేదీని శ్రీ తునిరాజువారి యున్నత పాఠశాల కొలతు నూతన మందిరమునునిర్మించుటకు శంకుస్థాపనము వారి యల్లాంధ్రగు శ్రీరాజా చింతలపాటి సూర్యనారాయణరావు బ్రహ్మధూమచారి వలన విస్తృతంపబడినది. మంజుగూడెంపట్నం, స్థాపక కర్మస్థానము కిరక్కపాడు కే. బి.ఎస్. బ్రహ్మచారిగారు కట్టించుట నిర్మయితమునున్నది. భవనకర్మమున గి.వి.ఎ. డి. 40,000 ల పట్టి గి.వి.ఎస్. సీతేశ్వరిమ్మ ప్రొ.గంధర్వగారు.

25. సెక్యూరిటీలు:— పోస్టాఫీసుల ద్వారా చేసికొన్న దరఖాస్తుల విషయములో సెక్యూరిటీలు, ప్రామిసరీ, నోట్లు రూపమునగాని పాత సర్టిఫికేట్లు రూపమునగాని జారీ చేయబడును. ఇట్లు జారీ చేయబడిన సెక్యూరిటీలు, పోస్టుల యొక్క యు తెలిగ్రాఫులయొక్కయు ఆక్సాంట్లెంటు జనరలు గారి హావాలలో ఉంచుకోవచ్చును.

26. రాబడిపన్ను:— 1920 సం॥ యుద్ధ పత్రములవీధి దను, 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రములవీధి దను, చెల్లవలసిన వడ్డీ వైని రాబడి పన్ను మినహాయంపబడును. 1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణము బాబతు సెక్యూరిటీలు, పోస్టులయొక్కయు తెలిగ్రాఫులయొక్కయు ఆక్సాంట్లెంటు హావాలలో, ఉంచినయెడలను, ఉంచినంత కాలమును, ప్రత్యేకముగా వాని వైని రాబడి పన్ను మినహాయంపబడును.

27. కన్వర్షను (మార్పు):— పోస్టాఫీసు ద్వారా 1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణము కొరకు దరఖాస్తు పెట్టుకొను వానికి, వానికి పైచెప్పిన 3 వ క్లాజులో ఉండే హక్కులు చెలాయించుట కధికారిమిచ్చే, అన్వయము చేయదగిన కన్వర్షను వారంటాకటి (కన్వర్షను కొరకై దరఖాస్తు నమూనాల తోగూడ) ఇయ్యబడును.

28. కన్వర్షను నిమిత్తము ఇచ్చుకొనే సెక్యూరిటీలు, పోస్టులయొక్కయు తెలిగ్రాఫులయొక్కయు ఆక్సాంట్లెంటు జనరలుగారివద్ద ఇదివరలోనే డిపాజిట్టుగా ఉంచుకొన్న ట్రియో లేదా కన్వర్షను చేసినవాడు వారి ద్వారా మొదటి కొన్నట్రియో, అన్ని కేజులలోను, నూటికి 8 వడ్డీ రూపాయ ఋణము బాబతుగాని, నూటికి 3 1/2 వడ్డీ రూపాయ ఋణము లలో వేని బాబతు అయినగాని, 1916-17 సం॥ పు నూటికి 4 వడ్డీ ఋణము బాబతు గాని సెక్యూరిటీల కన్వర్షను (మార్పు),

(ఎ) ఆగత్యమైన కన్వర్షను వారంటులు (పోస్టాఫీసు ద్వారా పొందినవైనను కానివైనను), క్రమముగా పూర్తిచేసిన కన్వర్షను దరఖాస్తు నమూనాను, మరియు (బి) పోస్టులయొక్కయు తెలిగ్రాఫులయొక్కయు ఆక్సాంట్లెంటు జనరలుగారి చేర ఎండాపు చేయబడిన సెక్యూరిటీలను (సెక్యూరిటీ లేమైన ఉన్నయెడల)

1917 సం॥ నవంబరు 1 వ తేదీకి తర్వాతను 1918 సం॥ జనవరి 15 వ తేదీకి పూర్వమును ఏదైనా పోస్టాఫీసు సేవిం గు బాంకు ఆఫీసులో హాజరు పెట్టినవీధి, 3 వ క్లాజులో చెప్పిన చెల్లవలసిన రొక్క మేమైన ఉన్నయెడల అది చెల్లించుటకు లోబడి, పోస్టాఫీసు ద్వారా జరిగించబడును.

దరఖాస్తు నమూనా లే పోస్టు ఆఫీసులో వైసను దొరకును, పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు సర్టిఫికేట్లు జారీచేసిన తర్వాత అయిదుసంవత్సరములకు ఇయ్యబడే రు 10 ల, రు 20 ల, రు 50 ల, రు 100 ల సర్టిఫికేట్లు.

32. పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు సర్టిఫికేట్లు, 1917 సం॥ ఏప్రిలు 1 వ తేదీనీ గాని అటుపిమ్మట గాని ఎప్పుడైనను, సేవింగుబాంకు పనిచేసే అన్ని పోస్టాఫీసులలోను దొరకును.

33. ఈ సర్టిఫికేట్లు నాలుగు విధములవిగా నుండును:—
రు 7 - 12 చెల్లించినవీధి పొందే రు 10 లవి.
రు 15 - 8 " " " రు 20 లవి.
రు 38 - 12 " " " రు 50 లవి
రు 77 - 8 " " " రు 100 లవి.

34. సర్టిఫికేట్లలో వ్రాసియున్న పూర్తి మొత్తము, జారీ తేదీకి పిమ్మట అయిదు సంవత్సరముల కియ్యబడును. కాని ఆ అయిదు సంవత్సరముల కాలములోపల నెప్పుడైనను సర్టిఫికేట్లు గలవాడు ఋణపు ప్రకటనలో నిర్దేశింపబడిన రేట్ల చొప్పున, రొక్కమును పొందుటకు హక్కు గలిగియుండును.

37. ఈ సర్టిఫికేట్లు రూపమున ఏ ఒక మనిషిగాని, నూటికి 8 వడ్డీ రూపాయ ఋణము, నూటికి 3 1/2 వడ్డీ రూపాయ ఋణము, నూటికి 4 వడ్డీ రూపాయ ఋణము. 1929-47 సం॥ యుద్ధ ఋణము, 1920 సం॥ యుద్ధ పత్రములు, 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రములు, వీటిలో జేని బాబతైనా, పోస్టాఫీసు లద్వారా తాను పొంది ఉంచుకొన్న సెక్యూరిటీలుగాక, రు 7,500 ల కక్కువ మొత్తము ఉంచుకోగూడదు.

38. జారీచేసిన పోస్టాఫీసు ఉండే సర్కిలు యొక్క పోస్టుమాస్టరు జనరలు సెలవుపొందిననే తప్ప, ఈ సర్టిఫికేట్లకు ట్రాన్స్మిషన్ చేయగూడదు.

40. ఈ సర్టిఫికేట్లకొరకు దరఖాస్తు నమూనాలు ఏ పోస్టాఫీసువద్దనయినను దొరకును.
(అలోచనసభలో కూడిన గవర్నరు జనరలుగారి ఉత్తరువుమేరకు.)

జె. బి. బ్రన్యేట్,
ఇండియా గవర్నరుగారి సెక్రటరీ.

ఆంధ్రమహాసభ.

మహాజనాభిప్రాయములు.

I

అయ్యో,

రాజావు మేనెలలో ఆంధ్రమహాసభ నెల్యారులో జరుగనున్నదని అందఱకు విశదమై, అద్దానికి సభాభ్యుత్సాహము ఎన్నఁడు నిర్వహించవలసినది ఇప్పటికి తేలియుండలేదు. కొంత కాలములో ఈ పదవి ఆనర్ బుల్సుకే హక్కు భుక్త మగు నట్లు ఆగుపడుచున్నది. ఈ ఆనర్ బుల్సుకు యీ నల్లరు ముగ్గురు తప్ప మర ఆంధ్రదేశములో విద్యావంతులగు ప్రజాను కూలరు లేనట్లు ఆంధ్రేశ్వరులకు అగపడు నేమో యని భయ మగుచున్నది. ఇంకెంతో విద్యాధికులు, సమర్థులు ప్రజల మెప్పు నిరసనకే బడసినవారు గలరు. ఇట్టి వారిలో మొక్కరిని ఈసంవత్సర మెన్ని కొని కొత్త త్రోవత్రోక్కిన బాగుండును. ఇట్టి మహాపురుషు లో రామలింగారెడ్డిగా కొక్కరు. వీరు విద్యాధికులు, వైద్యవంతులు, చరిత్రను అనర్గళముగ గ్రహించిన బుద్ధవిశ్వాదులు. పాశ్చాత్య రాజ్యాంగ నిర్మాణమును కన్నులారకు, మన చరిత్రను ఆసాంగముగను ఎరిగిన వారు. బ్రాహ్మణేతరులు. ఇట్టి వారిని ఎన్నుకొనుటకు ఎవ్వరి కేవిధమైన అభ్యంతర ముండరాదు. వీరిని ఏర్పరుచు కొనుటచే మన ఉద్యమమునకు ముందు రానున్న కొన్ని ఇబ్బందులు తప్పక విడిపోవునని నా నమ్మకము. ఉద్యోగరీత్య వారి కే యభ్యంతర ముండదని తోచెడిది.

మల్లాది వేంకటేశ్వర్లు.

II

అయ్యో,

‘ఆంధ్రమహాసభ’ జరుగుటకు నిశ్చయించిన దినములు సోదర మండలియులకు మిక్కిలి యననుకూలముగా నున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇందుమించుగ నన్ని మండలముల వారును తమ యాత్రేపణముల నెల్లడించుచున్నారు. వీరి యాత్రేపణము లన్నియు సహేతుకములుగా నున్నవి గాన మా ‘కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు’ కాలమును మార్చుకొనవలసి యున్నది. నుజీయు గమనించతగిన విషయముల గొన్నింటి నువాచరించుచున్నాను.

ఆంధ్రమహాసభ. (ఏయుద్యమముగాని, ఏసభగాని) జయప్రదముగా జరుగుటకు ముఖ్యకారణము ఉత్సాహ పూరితులును, స్వచ్ఛుండ నేవాపరాయణులు నగు విద్యార్థులు పాలుగొని పనిచేయుట యై యున్నది. నామాసము ప్రానింభ మగుటతోడనే పరిక్షాఫలితములు బహిర్గతమగును. ఈ పాదాదినములలో పరీక్షలు విద్యార్థుల యుత్సాహమునకు భంగకరముగా నున్నవి. ఇందువలన నెందఱు విద్యార్థులు ప్రతిసంవత్సరము నీసమయమున ప్రాణహత్య జేసికొనునదియు మనము వినుచున్నాము. ఇట్టి యవకాశముల కానుపదమగు నీ సమయమున విద్యార్థులంతగా నుత్సాహవంతులై పనిచేయుటకు వీలులేదు. కాన మేనెలాలయిననే సభ జరుగవలసియున్నది.

ఇంకను జాతీయముతో తొలకరి చిరుకులు ప్రారంభమగును. అప్పుడు రైతుల కేమాత్రమును వ్యవధియుండదు. జనసామాన్యము సభ నలంకరించుటకు వీలుండదు. ‘ఆంధ్రమహాసభ ఆంధ్రభాషను మాటాడగల ప్రతి ఆంధ్రుని యుపయోగాగ్ధమై యేర్పడినది. ఇది హూణవిద్యాధికుల సభకాదు. న్యాయవాదులది కాదు. ఇతరసభలకును ఈసభకును గల రహస్యమే యిది. అందుననే వేలకొలది రైతులు సభ నలంకరించి ‘ఆంధ్రమహాసభ’యను నామమును సాధకపఱచుచున్నారు. రైతులు సభనలంకరింపవలయునన్న మేనెలాలయిననే సభ జరుగవలయును.

సింహపురి వాసులారా! ఆహ్వానసంఘ సభ్యులారా! ఈ కారణముల నన్నింటిని వెంటనే ఆలోచించి మేనెలలోనే సభ జరుగునట్లు చేయుదు. మన న్యాయవాదులు కొద్ద నెలవులలో, ఆజుమాసములనుండి చేయలేనపుడు నెలదినములలో, చేయుపని లాభము, అంత విపరీతముగా నుండదు. కీ కారణ దర్శనము కొద్దదీకములలో వకీళ్ళకు ఫులభముగా జరుగును. ఇట్లే ఎంతవని చేయవలయునన్నను చేయవచ్చును. మనకున్న మాగ్ధములు లేవా? ఎట్లయితను సభ మేనెల మూడవ నాడులో - శనివారము కలసివచ్చునట్లు జరుగునట్లు గొంతు విశ్రాంతి పఱచుదు.

పిన్నకొండ మార్చి 15.

న. వేం. కృష్ణ.

III

అయ్యో,

వైశిష్టిక క్రింద ఇటీవల బి. జె. ప్రసాద్ గారు వ్రాసిన దీర్ఘ లేఖను చూచితిని. వారు వ్రాసిన దానిలో చాలభాగము తో నేను ఏకీభవించుచున్నాను. అయితే ఒకటి రెండు విషయములలో వారి అభిప్రాయములు సరిగా నా కగపడలేదు. సభలయందు చేయబడు గంభీరోపన్యాసములు, బూటకపు ప్రదర్శనములును నిర్దోషములట! నిజమే. సభలవలన కొండంతలు లాభములు మనకు కలుగ లేదు గాని, గోరంతలైనను వచ్చినవని చెప్పక తప్పదు. కాంగ్రెసు మహాసభ లేనిదో నాకోడి, గోడ్డే మొదలైన మహాతములు లేకుండినదో, మనస్థితి యిప్పటికన్న ఎన్ని రెట్టభయముగ నుండెడిదో బుద్ధిమంతులు గ్రహించగలరు. మన మెదురిత కొట్టలయును. మనదేశములో పరిస్థితులు (అది ఎవరి లోపమువలన నైన గానిండు) మన కనుకూలముగ లేవు. ఈలోపములను నివారించుటకు మనకు సభలు తప్పక యుండి తీరవలెను. అదియు లేనిదో “ఎవరికివాకే యమునా తీరే”యొప్పుట్లు మనమందఱము నొక్కొక్కటి సన్యాసాశ్రమమును స్వీకరించుటయే మనకగల తరణోపాయము.

సభలకు కొద్దిగనో, గొప్పగనో విద్య నేర్పినవారు వచ్చుట భావ్యము, ఆచారము. ఏ నాడు, ఏ మదినమున కెల్లు గీయు ఈడిగవాండ్రను, కుండలుచేయు కుమ్మరివాండ్రను, రాట్లచెక్క కిల్లులను, మగ్గుములునేయు సాలీలను, ఆంధ్ర మహాసభకు వందలకొలది రప్పించి, ఆంధ్రమాతను మనఃపూర్వకముగ కొనియాడ కల్గుదుమో, ఆ దినమే మన మాండ్రుల మన బడుదుము.” మన చెడుపురాని సోదరుల కందరికిని విద్యను నేర్పవలయునను భావమును వీరు నై యాడంజరపు మాటలలో నెల్లడించినట్లున్నది. నిజమే, మనదేశ మభివృద్ధి నొందవలయునన్న అన్ని జాతులవారికిని విజ్ఞాన మలవడవలెను. అయితే వారిని వందలకొలదిగ ఆంధ్రమహాసభకు రప్పించిననే, కార్యము కొనసాగిన ట్లేంచరాదు అదియుగాక, యిప్పటి మనదేశ స్థితిలో ఎంత భీమప్రయత్నము లొనర్పినను, ఎందరు కుమ్మరి వాండ్రు, ఈడిగపువాండ్రు, మొదలగు జాతులవారు, ఆంధ్ర మహాసభకు రానిచ్చగింతుకో రాగల్గుదురో నే నూహింప లేకున్నాను. మనదేశీయులకు సామాన్యముగ (ముఖ్యముగ నై వర్ణములవారికి వారిసంపాద్యమువలన పూటగడచుటకష్టముగ నుండును. అట్టివో వ్యయప్రయాసలతోల్పి వారు సభలకుదూర గ్రామములనుండి వత్తురటట్లు చెల్లనిమాట. కావున వారియొద్దకు గ్రామములకు మనలో స్వాధీనత్యగులగు యువకులు వెళ్లి బోధించుట సమంజసము. గోడ్డేమహాతముని నిర్బంధోచిత ప్రాధమిక విద్య సిద్ధించిన పక్షమున, మనదేశీయుల దుస్థితి సగ మద్యక్ష్యమగును. ఈ లోపల మనము చేతులు నోడించు కొనియుండవలయునని నాతలంపు గాదు. ఈ లోపల మన నాయకు లును, యువకు లును గ్రామములకు తరచు గ వెళ్లి ప్రజావోధనము చేయుచుండవలెను. అదిగాక, సాధారణముగ మన ఆంధ్రదేశములో కొన్ని ముఖ్య పట్టణములలో మంచి దేవాలయములు కలవు. నెల్లూరిలో రెండు ముఖ్యమైన దేవస్థానములు కలవు. వాని బ్రహ్మాత్మసములపప్పు, కొలది గొప్ప దూరములనుండి గ్రామస్థులు వందలకొలది వచ్చెదరు. వారప్పుడు సాధారణముగ రి, 4 దినము లుండురు. అట్టి సమయములలో వారికి తీరిక ఎక్కువగ నుండును. అప్పుడు తగుమనుష్యులు, స్వప్రముగ, లలితముగ, వారి మనంబుల కెక్కునట్లు కొన్ని విషయములను గూర్చి బోధింపవచ్చును. తిరునాళ్ళకే గాక, సంతులు మొదలగు సమయములలోను వందలాదిగ జనులు సమావేశ మగుదురు. కావున నట్టి తరుణములందు వారికి బోధించుట వలన మిగుల లాభ ముండును. కావున జనసామాన్య మంతము వారి విద్యుక్త ధర్మములను హక్కులను తెలిసికొను వరకైనను సభలు జరుపబడవలెను. సభలయందు మాటలకడలేని కొంతరు మాటలాడుటచే సభల యందలి గౌరవము తీడించు నేగాని జేకపోయిన సభలునొక రహితంబులు. అందుచే ఇంకచాల సభ్యత్వముల వరకైనను మనముభివృద్ధికి లభ్యసభ బంతులొచ్చుత్యంతరతాపరహసిని నా తమకము.

వెన్నపూ మార్చి 14

రంగ గావు

IV

అయ్యో,

వైసభ సమావేశమగు దినములను గురించియు ఆహ్వాన సంఘాభ్యుత్సాహి గురించియు సభాభ్యుత్సాహి గురించియు పలువురు పలువిధముల నుడుపుచున్నారు. గత సభలు ఏనెల, మేనెలలో సమావేశపరచగా మనెల్లూరువారు జూన్ నెల 28 తేది నుండి (అనగా ఉత్తరాంధ్ర దేశములో కొద్దలు మున్నగునవి తెరచిన పిమ్మట) సమావేశ పరచవలయునని నిర్ణయించుట నెల్లూరువారి ప్రత్యేక నిర్ణయిత చాటుచున్నది. ఇంతకాల వ్యవధిగా - సమావేశపరచుట సభయొక్క పనులు చక్కగా నెరవేరవలెనట! సభను ఆహ్వానించి 10 మాసము లగుచుండ ఇంత కాలమునుండి వీరు యేమిచేయుచున్నారో? సభ మిక్కిలి సామీప్యమునకు వచ్చిన పిమ్మట తొందరపడుటయు ఇతర ఆంధ్రమండలవాసులయొక్క సౌకర్యములు గుర్తెగక సభాదినములను నిర్ణయించుటయు, జూడ పరదేశమునకు బోయి ఇంటికి తిరుగవచ్చు విప్రుకు గృహసామీప్యమునకు వచ్చి భార్యబిడ్డ లేగతి యెకో యని చింతిల్లినట్లు ఉన్నది. కాబట్టి ఆహ్వానసభ్యులు బాగుగా గమనించి తదితర మండల వాసులకు అనుకూలముగ నుండునట్లు సభను జూన్ నెల 2వ తేదీనుండి సమావేశపరచిన బాగుగనుండునని నాయాశయము. సభాభ్యుత్సాహి, ఆహ్వాన సంఘాభ్యుత్సాహి యెన్నుకొనుటలో నెల్లూరువారు బాగుగా గమనించి యెన్నుకొనవలసి యున్నది. ఆంధ్రరాష్ట్రము కావలసినదే గాని ప్రస్తుతముత అగత్యము లేదను వారిని, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము కావలసినదే కాని, ఆంధ్రరాష్ట్రముత అగత్యము లేదనువారిని, ఈ రెండు కావలసినదే కాని, ప్రస్తుతముత అగత్యము లేదనువారిని, యెన్నుకొనినయెడల మన యాశయములు శతవృక్షములకుకూడ ఫలింపనేరవు. సుప్రసిద్ధాంధ్రులును, నిగర్వయాదామణులును, దేశభక్తాగ్రేసరులునగు శ్రీయుత, కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారిని గాని, శ్రీయుత భోగరాజు పట్టాభిషేకారామయ్య, బి. ఎ., ఎం. బి. సి. ఎం. గారిని గాని ఆయినవ ఆంధ్రమహాసభకు సభాభ్యుత్సాహిగ నెన్నుకొనిన బాగుగ నుండును.

ఈ సంవత్సరము ఆంధ్రమహాసభ గడచినవాని కన్న నెక్కుడు యుత్సాహముతో సమావేశము కావలయును. అందులకు ఆంధ్రులయొక్క నిరంతర పరిశ్రమయే మూలకారణము. ప్రతిగ్రామములో “ఆంధ్రనిధి” యని యొకటి స్థాపింపవలయును. ప్రతి ఆంధ్రుడును తనకు తోచిన సాహాయ్యము చేయవలయును. ఆధనమును నెల్లూరులో సమావేశమగు సభదినములలో ఆంధ్రమాతకు సమర్పింపవలయును. నే నొక్కడిని సాహాయ్యముచేసిన యగునా యని తలపక “నేను అభివృద్ధికి రావలయునని” ప్రతివాడు ప్రయత్నించినయెడల దేశమంతయు అచిరకాలములో నభివృద్ధికి వచ్చునని యొక ఆంగ్ల కవిసార్వభౌముడు చెప్పిన వాక్యమును ప్రతి ఆంధ్రుడును స్మరణకు దెచ్చుకొనవలయును. సభావేదికల నెక్కి వాక్యార్థమువలన ప్రేక్షకుల యానందింపజేయు దినములు గడచినవి. ఇక క్రయారూపము ధరించవలయును. ప్రతివాడును ధనసాహాయ్యము చేయవలయును. బాపట్లయందు కొండ వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు నాటి నలీజము మొలకెత్తినది. నాలుగు వర్షములు ఆంధ్రసభ ఉత్తరాంధ్రమండలములందే సంచారము చేసినది. బాలారిష్టములు దాటినవి. అయినవ వర్షమున తిక్కన మహాకవి కేళికులకు, జన్మస్థలమును, పినాకీనీ నదీ తీరమును ఆంధ్రమండలములో నొకటియునగు సింహపురమందు సమావేశమగుటకు సమకట్టుట సంతోషదాయకము. నెల్లూరుపురమందు పినాకీనీ జలమును పానమొనర్చి ఈబాల ఆరోగ్యత చేందవలయును. సభకు వేరుగా పందిరి నిర్మింపవలయునా? పుర మందెరమే చాలునా? యువ విషయములు కూడా చర్చలో నున్నవి. కడచిన వర్షము కాకినాడ పురమందు జరిగిన సభకు ప్రతినిధులు ప్రేక్షకులు చేరి సుమారు నాలుగు వేలువచ్చియుండిరి. ఈవర్ష మన్ననో ఇంక నెక్కుడుగా వచ్చుచిహ్నములు కనుపడుచున్నవి. అట్టివో పురమందెరము చాలదని తోచుచున్నది. సభకు సుమారు 7, 8 వేల రూప్యములు కావలసియున్నది. ఇప్పటికి సుమారు రు 2500 సరస్వతి ప్రసన్నమైనట్లు తెలియుచున్నది. ఇంక నెక్కుడు నిరాశములు చేకూరవలయును. ఈ మండలమందు సుప్రసిద్ధులగు రెడ్డి సోదరు లెక్కుడుగాకలరు. శాస్త్రున, వారెల్లరు ఈసత్కార్యమునకు తగుసాహాయ్యము చేయనిది సభబాగుగా జరుగనేరదు. కాబట్టి నెల్లూరు మండల వాస్తవ్యులారా! మిర్రెల్లరు ఆహ్వాన సభ్యులుగా చేరి సభను నిర్విఘ్నముగా సమావేశపరచుడు. ఉత్సాహముతో నెల్లూరు తీసిపోలేదను ఖ్యాతి కలిగొంపుడు, జాతీయతకుమును. ఆంధ్రదేశము నుద్ధరింపుడు.

నెల్లూరు, మార్చి 12

భూతి, నుబ్బరామయ్య.

స్థానిక వార్తలు

రాజోపు సభలు మున్నగునవి

శనివారము 17-వ తేది.

స్థానిక, పురపరిపాలనా సంఘసభ ప్రభువది } 12 గం.
వసము విజ్ఞాపనలు హాలు. }
యుగ్మానంతర సంస్కరణ సమావేశము } సా. 5-30.
గోకేలు హాలు. }

ఆదివారము 18-వ తేది.

పురపరిపాలనా సంఘసభ } ఉ. 11-30.
విజ్ఞాపన హాలు } సా. 3 గం.

సోమవారము 19-వ తేది.

చెన్నపురి అన్నదాన సమాజము } సా. 5-45.
వారి వార్షిక సభ }
మంగళ వారము 20-వ తేది.

క్రైస్తవ యువజనసంఘ మందిరము జె. } సా. 6-15
విజ్ఞాపన యువస్వామి }
కార్పొరేషను సమావేశము } సా. 5-15 గం.

బుధవారము 21-వ తేది.

డౌటర్ కళాశాల బహుమానము లిచ్చుట } సా. 5-30. గం

శనివారము 24-వ తేది.

పురపరిపాలనా సంఘపు బిల్లు సార్వజనికసభ } సా. 5 గం.
దక్షిణ హిందూదేశ వ్యాయామ }
సంఘమందిరము }

సక్రూబాయి:— శ్రీ కృష్ణ యశోదానంద సభ

వారు ఈనెల 17 వ తేదీ శనివారము నాడురాత్రి 9-30 గం
టలకు విజ్ఞాపన పురమందిరమున తెలుగున “సక్రూబాయి”
అను నాటకమును ప్రదర్శించెదరు.

క్రైస్తవ యువజన మందిరము:— రాజోపు

మంగళవారము 20వ తేది సాయంత్రము 6-15 గంటలకు జె.
జె. విజ్ఞాపన “సర్వసామ్రాజ్యమునందును క్రైస్తవ యువజ
న సంఘము యొక్క పని”ని గురించి యువస్వనింతురు.

తపాలా ప్రకటన:— ఇంగ్లండుకు పోవు జాబులు

17, 18, 19 తేదీలందు అన్ని తపాలాఫీసులలో నెత్తబడును.
రిజిస్టరుచేయని తేలికమూత్రము నియమితకాలములో 19వ
తేదీని తీయబడును. సాధారణముగా పోవుతేలికలు 16వ తేదీని
యెత్తబడును.

న్యూయిండియా పత్రిక:— హైకోర్టువారి ఉత్త

రువుపై ప్రీవీకౌన్సిలునకు అప్పీలుచేసికొనగోరి హైకోర్టువారికి
అర్జీ పెట్టుకొనుటయు దానిని గురించి న్యాయమూర్తులు ఈ
దినము తీర్పు యిచ్చెననుటయు చదువరులకు తెలిసిన విష
యమే. ఈ దినము 11 గంటలకు హైకోర్టు న్యాయమూర్తులు
ప్రీవీకౌన్సిలుకు అప్పీలు చేసికొనుటకు ఉత్తరువు ఈయజాల
మని తీర్పు చెప్పిరి.

శైవసిద్ధాంత మహాసమాజము:— ఈసమా

జమువారి తరఫున 18తేది సాయంత్రము 3 గంటలకు శ్రీ ఆరు
జాచలేశ్వర వసంతమండపములో “శేవారగీతముల ప్రాము
ఖ్యతను” గురించి తిరువాదుత్తురై మతవాసులగు క్రిమాన్ పి.
ముత్తుపిల్లై గారు రుపస్వనింతురు. కె. అలల సుందరం పిల్లైగారు
ఇతరులును మాట్లాడెదరు. ప్రాధేసరు కల్యాణసుందర య
తీంద్రగా రధ్యతర వహింతురు.

కన్యకాపరమేశ్వరి దేవస్థానపు ధర్మవైద్య

శాల:— “నేనీ ధర్మవైద్యశాల ఎట్లు నిర్వహించబడుచున్న
దో చూచుటకై వెళ్లితిని. వ్యాధిపీడితులకు శ్రేయము
నకు పండిత సి. వి. సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారికిని పండిత
దొరస్వామయ్యగారికిని వందనము లర్పింపవలసి యున్నది.
ఈ వైద్యశాలాభివృద్ధిని యీ వైద్యశాలకువచ్చురోగులసంఖ్య
యొ తెలుపుచున్నది. ఆయుర్వేదమును ప్రోత్సహింపమున చేయ
నవసరము లేదనువారు ఈ వైద్యశాలను చూచినయెడల తమ
మూఁసల మానుకొందురు. వీరికి పురపరిపాలనా సంఘము
వారిచే 500 రూప్యములను మీరు సక్రమముగ నుపయోగించు
చున్నారు. ఇట్టి వైద్యశాలను విద్యార్థు లుపయోగింపకుండు
టాశ్చర్యముగా నున్నది. ఇట్టి వైద్యశాలయమునకు తోడొక

పాఠశాలయుండిన దక్షిణ హిందూదేశమున ఆయుర్వేదమున
కాధారముగా నుండును. ఈవైద్యశాలాధికారు లీవిషయముల
నవలోకించి జనోపకారకము పాటుపడెదరని తలచెదను”--
మహామహాపాఠ్యాయ కవిరాజ గణనాథశేక్ సరస్వతి
యం. ఏ, యల్. యం యన్.

దేశీయ ప్రార్థన సమాజము:— ఈ సమాజపు

వారి ప్రార్థన తరగతులు సాధారణముగా (బ్రతిమాసము రెం
డన, కడపటి ఆదివారములయందు పగలు 11 గంటలకు వెరం
బూరులో గృహవాచార్యురే పిధి 15 నెంబరు స్థలమునందు
సమావేశ మగుచున్నవి. పాఠశాలలయందు జరుపుచుండు నే
తరగతి విద్యార్థులైనను సరే, యితరులైనను సరే జాతిమత
వైషమ్యములేక వృత్తి స్థల వయో భేదములేక ప్రార్థన
తరగతులలో విద్యార్థులుగా జేరవచ్చును. శీత మేమియు
లేదు. చేరునప్పుడు ప్రవేశమును 1 అణా మాత్రము చెల్లించ
వలయును. విద్యార్థులకు వారు పాడెను కీర్తనలు, పద్యములు,
పాటలు ఉచితముగా నేర్పుచున్నారు. ఈ సంవత్సరము పరీక్ష
ఏప్రిల్ 1 తేది ఆదివారము వెరంబూరులో జరుగును. పరీక్ష
లిఖిత రూపముగాను వాగ్రూపముగాను నుండును. పరీక్ష
యందు గృతాంత జ్ఞానికవారి కందరికిని యేదో యొక స్వేచ్ఛ
బహుమాన మివ్వబడును. పరీక్షకు, సమాజపువారి ప్రార్థన
తరగతి విద్యార్థులే గాక యితరులెవ్వరైన రావచ్చును. దర
ఖాస్తు పత్రములు మార్చి నెల 19 తేది సోమవారములో గా
పంపవలెను. పరీక్షకు ప్రవేశమును సమాజపు ప్రార్థన తర
గతి విద్యార్థులకు 4 అణాలు, యితరులకు 8 అణాలు. పరీక్షకు
పరీక్షయవిషయములు, విశేషములు ఆరయంగోరువారు కార్య
దర్శికి వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

ఆదర్శక పురపరిపాలనా సంఘమున బిడ్డల

సౌఖ్యము:— నిన్న గోకేలు హాలులో “బిడ్డల సౌఖ్య
మును గురించి 2- జీనరాజదాస్ ఎం- ఏ- గారు పర్యవేక్షించిరి
బ్రాడ్ ఫెల్డ్ పురపరిపాలనా సంఘమువారిచే తయారైన మా
జిల్ లాంటర్న్ ప్రదర్శనములను కూడ జూపిరి.

గర్భవతులు వాలంటీర్స్ చే వైద్యశాలకు గాని పోడి
దయాంతరంగులగు వారిచే తమ ప్రసవావస్థలను ఉపకార
మును పొందుచున్నారు. శిశు పువయింపగానే దాడు లా బిడ్డను
సంరక్షించి తల్లి కాగోగ్రహణముల గణపెదరు. 14 దినములు
తల్లి బిడ్డల వైద్య శాల లో నుంచి దినమున కొక పిల్లింగు
మాత్రము పుచ్చుకొనెదరు. బిడ్డ పుట్టగానే సౌఖ్యాలయము
నకు తీసికొనిపోయి నవ్వసుఖముల నొసగెదరు. నియమిత
కాలాంతరమున తల్లియు పోషింపలేని బిడ్డలకు శిశువై
ద్యాలయమున పెంచెదరు.

పాలు విమలమైనవిగా నుండుట కత్యంత జాగ్రత్తో
పనిచేయుచున్నారు. పాలును కొంత యుష్ణపరిమాణము వరకు
కాచి పురుగులను చంపి పాలనాయుష్ణపరిమాణముననే యుంచె
దరు; కాచి బలముగిచ్చు పదార్థముల కేమియు కొఱత కలుగ
నివ్వరు. పాలధికుముగా దొరకినపుడు వెన్నగను, మిగడ
గను చేసియుంచెదరు.

రాజ్యమునకు వెదవారికన్న బాలురే ఆధారము కాన
బ్రాడ్ ఫెల్డ్ పురపరిపాలక సంఘమువారి డిట్టి యుత్తమకార్య
ము సేనరించు చున్నారు. మనపురపాలకసభ్యు లీప్రకారము
బ్రాడ్ ఫెల్డ్ వారిననుసరింతు రని తలచెదరు. ముందు హృదయ
ముననీ దయాబీజ మంకురించిన ధనసహాయము వెంటనే వచ్చు
నని జీనరాజదాస్ గారు తమ యువస్వామియును ముగించిరి.

యుద్ధ ఋణము

వై ప్రాయి గారి జాబు.

సామ్రాజ్యమునకు త్వరలో విజయమును కలిగించుటకు
ప్రతివారును ఎట్టి కష్టమునకును త్యాగమునకును పాలుగా
నక్కురలేకుండ లాభకరముగ సహాయము చేయుటకు తగిన
అదకు చేకూరినది. యుద్ధరంగమున మోదక వైనికులు ప్రాణ
ములను ధారపోయుచు తమ రాజభక్తిని వెల్లడించుచున్నారు.
ఇండ్లకడ స్వస్థుగ నున్నవారుకూడ అట్టిసాయము చేయుచున్న
తలచెదరు. అని రాజ ప్రతిభిగారు వ్రాసిన యుత్తరము
యింగ్లీషుకు పత్రికలో ప్రకటింప బడినది. ఇటులే కారై
కేలు (పపుపు సర్ విల్లియం మేయరు సర్ రెజినాల్డ్ క్రాడెక్
సర్. జి. యన్ బారన్లు న్నాకు హో గాస్ట్రూడ లేఖకు
వ్రాసిరి.

బొంబాయి శాసనసభ

ఈ నెల 15 వ తేదీన మరల సమావేశము జరిగినది.
జిల్లా తాలూకా బోర్డులలో ఎన్నుకొనబడు సభ్యుల
సంఖ్యను హెచ్చింపవలయునని దొరతనమువారి రాక బిల్లు
నుపాదించగ గొప్ప వివాదము జరిగెను. బొంబాయి దొర
తనము వారేర్పరిచిన ప్రత్యేక సంఘమువారి యభిప్రాయము
ననుసరించి జిల్లా తాలూకా బోర్డులలో స్వరాజ్యము నభివృద్ధి
చేయవలయు ననుయద్దేశముతో దొరతనమువారి బిల్లు నుపసా
దించిరి. ఈ బిల్లువలన జిల్లా బోర్డులకు మాత్రము లాభము
కలుగుచున్నదిగాని యితరబోర్డులకు కలుగుట లేదని సభ్యు
లొక్షేపించిరి. వీరిలో ముఖ్యులు గౌ. ప టేలు గారు. బొం
బాయి రాష్ట్రము యితర రాష్ట్రములకంటె స్థానిక ప్రభుత్వ
మున హీనదేశముం దున్నది. ప్రస్తుత ప్రభుత్వమువారు కరుణా
లేకమైన చూపుటలేదని చెప్పిరి. గవర్నరుగారు ప టేలుగారి
వాద్యముల నిగసించి స్థానిక ప్రభుత్వమును వృద్ధిచేయుటకే
దొరతనమువారి బిల్లు నుపాదించిరని చెప్పిరి. తర్వాత నాబిల్లు
ను ప్రత్యేక సంఘమువారి విచర్యనమునకు పంపిరి.

మైసూరు యింజనీర్ల సమావేశము.

ఈసమావేశమున గత సంవత్సరమునుండి జరుగుచున్న
యింజనీరింగు పనులనుబట్టి టిని చెప్పి, కావేరిజల్యాయనకు కృష్ణ
రాజసాగర అని పేరడవలెననియు, యింజనీర్ల సంఘము స్థాపన
బలిమిలేమిచే బాగుగ పని చేయుటలేదనియు, దొరతనమువారి
సాయము బాగుగ నుపయోగింపబడుట లేదనియు, గౌరవ
మంతయు ముగ్గురులుగురికి మాత్రము పోవుచున్న దనియు,
ఇకవైనసంఘము బాగుగ పనిచేయవలయు ననియు ప్రారం
భమున సంఘస్థాపకులగు దివానుగారు చెప్పిరి.

కార్యదర్శి రిపోర్టులో వివిధశాఖలందు సభ్యులు నిపు
ణత గాంచు చున్నారనియు మైసూరు విశ్వవిద్యాల యాధి
కారము క్రింద సెక్ యింజనీరింగు కళాశాలను స్థాపించిన
బాగుగ నుండుననియు చెప్పబడినది. తర్వాత సభ్యులును మై
సూరు రాజ్య ముఖ్య యింజనీరు కార్యుడు శ్రీనివాసరావు
గారిట్లు నడిపిరి.

“మైసూరు విశ్వవిద్యాలయాధి కారము క్రింద నోక
యింజనీరింగు కళాశాలను స్థాపించి దొరతనము వారు ప్రయ
త్నించు చున్నారు. ప్రస్తుత యుద్ధము యింజనీరింగు మూల
ముననే జరుగుచున్నది. ఇంజనీరింగు పరిజ్ఞానము బిట్టి సంహ
రకార్యమున కుపయోగించుట అన్యాయముగా నున్నది.
యుద్ధవిషయములలో శాస్త్రీయ యింజనీరింగు విషయములు
ప్రాముఖ్యతను వహించుచున్నవి. ఇంజనీరింగువలన ధనమును
ధనమువలన విషయ లోలతయు, విషయ లోలతలన
పోటీలును, పోటీలవలన యుద్ధమును, యుద్ధములన సాంఘిక
విప్లవమును సాంఘిక విప్లవములన పేదరికమును, పేదరికము
వలన శాంతియు కలుగునని యొకరు వ్రాసిరి. ఇందువలన
యింజనీరింగు శాస్త్రీయ వ్యవహారములను, నీచకృత్యముల
కుపయోగింపకుండదు.

కొన్ని దినములక్రిందట కల్లికోట బి. ఎం. కళాశాలలో
రాత్రి కొందరు ప్రవేశించి 50,60 పుస్తకములను తక్కురించిరి.
పోలీసువారు విచారించగా కళాశాల వనతి గృహములో
నున్న ముగ్గురు విద్యార్థులవద్ద తక్కురింపబడిన పుస్తకములు
దొరకెను. పోలీసువారికిని పరిశోధించుచున్నారు.

మీరు ఓరియంటల్ సోవును
ఉపయోగింపుడు. చవుకకు చాక.
అందమునకు అందము.
Factory,
Goabangan, Culcutta.

మేలైన మద్రాసు నస్యము.			
ఆంధ్రదేశమునంద నేకులచే ఉపయోగింప బడుచున్నది.			
24	తులములు గల శేరు	1-5	0-14-0
12	,, గల ,,	1-5	0-8-0
120	,, గల వీశే	1-5	8-8-0
సుగంధనస్యము బుడ్డి 1-5 0-4-0			
ఎల్. ఎస్. యశోదానంద్ కంపెనీ,			
5, గోపానాపాళు సందు, జార్జ్ టవున్ మదరాసు			

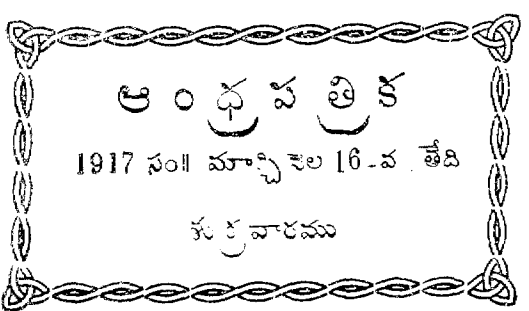
ఆంధ్ర విద్యానిధి.

మన పురోవృద్ధికి విద్యావ్యాపనమే ముఖ్యమైన సాధనము. సకలదానములందును విద్యాదానము ప్రథమమైన దానము.

అధ్యక్షుడు: పండిత డి. గోపాలాచార్యులు.
వి. ఎన్. శర్మ. వే. రామదాసు.
కా. నాగేశ్వరరావు.

విషయానుక్రమణిక.

గ్రంథస్వీకారము 3
ఆంధ్రమహాసభ 4
స్థానికవాత్సలు 5
ప్రధాన వ్యాసము 6
మన రాజ్యాంగావలోకనము 7
వార్తాపత్రికలు—పాలక పోషణము 7
బరోపా మహాసంగ్రామము 8
విదేశతంత్రీవాదము 9
దేశీయతంత్రీవాదము 9
చెన్నై పురి భూస్వాముల సంఘము 10
ఇంగ్లీషుతంత్రీవాదము 11-12
ఆంధ్రదేశవాత్సలు 13
జాబులు 14

మన రాజ్యాంగావలోకనము.

డాక్టరు నాయుడుగారు కొంతకాలము నుండి యును మన రాజ్యాంగావలోకనమును గురించి బోధ చేయుటకు బూనుకొనినటులు వార్తాపత్రికల ప్రకటించుచున్నవి.

మహమ్మదీయుల షేనుమును గోరెడి మహమ్మదీయమహాసభ స్వరాజ్య మవసర మని లక్ష్యము పురమునందు గూడిన సభయందు నిర్ణయించినది.

భగవద్గీర్ణయమువలనను మనదేశమునకు బ్రిటీషుపరిపాలనము లభించినది. బ్రిటీషుపరిపాలనము వలనను మనదేశమునకు లాభము గలిగినది.

ములులేవు. ఆంగ్లేయులు జానుదగ్గరనుండిస్వతంత్రములను బకసినపుడు వారంద రేకాభిప్రాయమును గలిగియుండిరా?

బ్రిటీషు పరిపాలకులు వారి రక్షక భారమును బాగుగ నిర్వహించుచున్నారను విషయము జనాంగీకారమును బడసినది.

చిన అబ్దురు రహీం గారు వంద్యుల నిర్వహించిన స్వార్థపరాయణులు వంద్యుల కాలము నిర్ణయించ గలరు. ప్రస్తుతము స్వరాజ్యాందోళనమును జేయుటకు గల కారణము యుద్ధానంతరమునందు జరుగ నున్న సామ్రాజ్య రాజ్యాంగ నిర్మాణమున సర్వత్ర తెలిసియున్నది. సామ్రాజ్యసభ స్థాపితమైనపుడు హిందూ దేశమునకు సామ్రాజ్యసభయందు ప్రాతినిధ్య మవసరము. అధిని వేశస్థలములకు హిందూ దేశవ్యవస్థలపై నధికార ముండుటయును హిందూ దేశమున కధిని వేశములపై నధికారము లేకుండుటయును రాజ్యానికి విరుద్ధము. హిందూ దేశమునకు సామ్రాజ్యసభయందు ప్రాతినిధ్యము గలుగుటకు స్వరాజ్య (HOME RULE) మొసంగబడదనియును స్వపరిపాలన (AUTONOMY) మొసంగబడుననియును నాయరుగారు తెలిపియుండిరి. నాయరుగారి స్వరాజ్యమునకును స్వపరిపాలనమునకునుగల భేదము తెలిసిన గాని వారి యంతర్భావమును గ్రహించుటకు వీలులేదు. ఈ సందర్భమునందు రౌండుటేబిలు మండలివారి వ్యవహారమును నాయరుగారు స్ఫురిచిరో లేదో తెలియకున్నది. సామ్రాజ్య వ్యవహార నిర్మాణ విషయమై ప్రబలమైన యాందోళనము జరుగుచున్నప్పుడు భారతీయులు మూకీ భావమును వహించి యూరకుండుట ధర్మమని నాయరుగారైనను తలంచనేరరు. సామ్రాజ్య సభా నిర్ణయములు బహిర్గత మగు నంతవరకు మూకీ భావమును వహించుట నాయరు గారి మతము. సమయానుకూలముగ వ్యవహారములను నిర్ణయించుట ప్రజ్ఞలకు లక్షణము. నాయరు గారు పైతము రాజ్యాంగములందు సంస్కరణ మవసరమని తెలిపియుండిరి. శాసన సభలను విస్తరింప జేయుటవలనను ప్రత్యేక సంఘములకు ప్రాతినిధ్యము నొసంగుటవలనను నాయరుగారికి సంతృప్తి గలుగగలదు. మింటోమోర్ల సంస్కరణములవలనను గలిగిన ప్రయోజనము సర్వత్ర తెలిసియున్నది. సంస్కరణములు సారవంతములై ఉపయోగకరము లగుటకు నాయకులు స్వరాజ్యమును గోరుచున్నారు గాని స్వలాభాపేక్షకై స్వరాజ్యమును గోరుటలేదు. నాయకులు కోరు స్వరాజ్యమైనను బ్రిటీషుసామ్రాజ్యాంతర్గత మైన స్వరాజ్యము గాని ప్రత్యేక స్థితిగాదు. స్వరాజ్య స్థాపనము కాలాంతరమునందు సాధ్యమని నాయరుగారు రంగీకరించు చున్నారు. స్వరాజ్యస్థాపనమును అచిరకాలమునందే సాధ్యము చేయుట ధర్మమని స్వరాజ్యవాదులు గోరుచున్నారు. ప్రజల యందన్ని విషయములందును భేదాభిప్రాయములుండుట సహజము. అభిప్రాయములు స్వార్థపరత్వమునకు గాకను పరారాధనమునకు వినియోగింప బడిన శౌరవింపబడును.

వార్తాపత్రికలు - పాలక పోషణము.

స్వార్థపరత్వము లేకను వ్యయప్రయాసములకు లోనై రాజ్యసేవను ప్రజాసేవను జేసేది పత్రికలకు నిరాదరణభావమును జూపుటయును స్వార్థపరత్వము గలిగి యధికారపక్షము నవలంబించేది పత్రికల నాదరించుటయును మనదేశమునందలి అన్ని రాష్ట్రముల యధికారులకును సాచారమైనది. అన్ని పత్రికలను తారతమ్యము లేకను సమదృష్టితో నవలోకించుట పాలకులకు ధర్మము. కొన్ని పత్రికలను సమ్మానించుటయును కొన్ని పత్రికలను సమ్మానింపకుండుటయును ధర్మసంరక్షణమునకు ప్రతికూలము. దేశభాషాపత్రికస్థితి దుర్భరము. పాలకపోషణ మపురూపము. ప్రజాపోషణము తక్కువ. లాభ శౌరవములు మృగ్యములు. వంగరాష్ట్రపాలకులు రెండు పత్రికలకు 1370

రూప్యములను సహాయము చేయుచున్నారు. సులభ సమాచారమునకు 62,000 సంవత్సరమునకు సహాయము చేసిరి. బొంబాయిరాష్ట్రపాలకులు జగద్వృత్తమునకు సంవత్సరమునకు 25,000 రూప్యములను సహాయము చేయుచున్నారు. సంయుక్తరాష్ట్రములందును ఇతర రాష్ట్రములందును పాలకులు ప్రత్యక్షముగను పరోక్షముగను వారి కభిమానము గల పత్రికలకు సహాయమును జేయుచున్నారు. ప్రజాద్రవ్యము నీ విధముగ పత్రికలకై వ్యయము చేయుటవలన నెవరికైనను ప్రయోజనము గలుగుచున్నదేమో పాలకులు విచారించి నిర్ణయించుననియుండదు. ఆ పత్రికలు రాజభక్తిని బలపరచుచున్నవని గాని రాజద్రోహభావముల నాపుచున్నవని గాని అధికారులు తలచుట కేవలము భ్రమయని జనాభిప్రాయముల నెరిగిన వారలకు దెలిసియున్నది. అధికారులకు నిష్పక్షపాతబుద్ధితో వ్రాసేది పత్రికలవలన ప్రయోజనము గలదుగాని ద్రవ్యమును గైకొని వారిని సంతోషపెట్టుటకై వ్రాసేది పత్రికలవలన నేమియును లాభము గలుగదు. ఈ రహస్యమును అన్ని రాష్ట్రములలోని పాలకులును గ్రహించుట యవసరము.

ఈ విషయమునకు సంబంధించిన ప్రశ్నలను శాసనసభలయందు వేసినపుడు బొంబాయిరాష్ట్రపాలకులు చెన్నపురి రాష్ట్రపాలకులు నిరాకరించుట క్రమము గాదు. చెన్నపురి శాసనసభయందు నిన్నను చిల్లర ఖర్చులను నిర్ణయించుటయందు వార్తాపత్రికలకు పాలకులు ఖర్చుచేసేది వ్యయమును తెలుపుటని రంగాచార్యులు గారు కోరినపుడు కాన్యూగా రీవిషయమై నోటీసు నియ్యవలయు ననియును అనసరమని షోచిన రాగల సమావేశమునందు ప్రత్యుత్తర మొసంగబడు ననియును తెలిపిరి. పాలకులు రహస్యముగ వ్యయము చేయుటయును చేసేది వ్యయమును తెలుపకుండుటయును బ్రిటీషు పరిపాలనమున కనురూపము గాదు. గోప్యముగ నుంచుట యపోహలకు గారణం బగుచున్నది. పాలకులు వారిని కొనియాడు పత్రికలకు, ధనసహాయమును జేయుటయును కొనియాడని పత్రికలకు, పత్రికలకు జేయవలసిన సామాన్యసహాయము నైన చేయకుండుటయును శోచనీయముగ నున్నది. లాభాపేక్షను గోరక పాటుపడేది పత్రికలకు పాలకులు ప్రచురణార్థమై వారిరిపోవుల నై ననుదయచేయుట దుర్లభముగ నుండును. వేలకొలది చందాదారులు గల పత్రిక తెన్ని విన్నపములను వ్రాసినను బుట్టదాఖలు చేయుటయును విన్న మొన్న పుట్టిన పత్రికలకు సకల విధముల సహాయము చేయుటయును కొన్ని పత్రికలకు ధనసహాయమును జేయుటయును పాలకుల భేదభావమునకు నిదర్శనముగ నున్నది. ప్రచురణార్థమై పత్రికల కొనుగబడేది రిపోర్టులను సయితము కొన్ని పత్రికల కిచ్చుటయును, కొన్ని పత్రికల కీయకుండుటయును సంభవించుచున్నది. పాలకులు వారు తలచిన పత్రికలకు ధనసహాయము చేసినను పత్రికానిర్వహణమున కవసరమైన ప్రచురణములను పాకర్యములను అన్ని పత్రికలకును సమానముగ నొసంగుట ధర్మము. పాలకు లీ విషయమై పక్షపాతమును జూపుటవలనను పత్రికానిర్వహణము దుస్సాధ్య మగుటయును పత్రికోపయోగము తగ్గుటయును సంభవించు చున్నది. ఈ విషయమును విచారించి శ్రీ పెంట్లండు ప్రభువు గారు అన్ని పత్రికలను సమదృష్టితో జూచునటు లధికారుల కుత్తరువును జేయుచు రని నమ్ముచున్నాము. పత్రికలకు రాజభక్తిని గరపుట కాదరణము సాధనము గాని నిరాదరణము సాధనము గాదు.

భూస్వాముల సంఘమందిరము
చెన్నపురియందు భూస్వాముల సంఘము 1910 నందు స్థాపితమై భూస్వాముల జమిందారుల హక్కులను గాపాడుటకును వారి పునోద్ధిమాగములను నిర్ణయించుటకును పాటుపడుచున్నది. కీర్తిశేషులైన శ్రీ వేంకటగిరిమహారాజుగారి సంఘాభ్యుదయమునకై విశేషముగ పాటుపడిరి. సంఘమునకు స్థిరమందిరమును 52,000 వ్యయముచేసి కట్టించిరి. ఈ మందిరము రాయపేట పట్టణస్కోడనందు గలదు. శ్రీ పెంట్లండు ప్రభువుగారి మందిరమునకు 15 మాసములకు పూర్వము శంకుస్థాపనమును జేసిరి. నిల్వీటి సాయంత్రమునందు మందిరమునందు గృహప్రవేశోత్సవమును శ్రీ పెంట్లండు ప్రభువుగారు జరిపిరి. చెన్నపురియందలి జమిందారులు మహాజనులు చాలమంది వచ్చియుండిరి. శ్రీ పెంట్లండు ప్రభువుగారు భూస్వాముల పుత్రుల విద్యాభ్యాసమునకై రాజకుమార కళాశాలను స్థాపించు నవసరమును గురించియును దానిస్థాపనకు పాలకులు సహాయమును జేయుటకు గురించియును ప్రశంసించిరి. శ్రీ వేంకటగిరి రాజగారు తండ్రిగారు తలపెట్టిన కార్యమును నిర్వహించినందులకు భూస్వాములసంఘము యొక్క కృతజ్ఞతకు పాత్రులు. శ్రీబొమ్మిలి మహారాజుగారు శ్రీ చక్రవర్తిగారి పటమును మందిరమునకు ప్రసాదించిరి.

పిడ్డలను చంపుకొని తినుట.
వంగదేశమందలి కృష్ణనగరము జిల్లాలో ఒక తక్కువకులపు శ్రీ తన భర్త మృతిచేందుటవలన అక్కగారి యింటికి వెళ్లెను. అచ్చట మతగురువు ఈమెకున్న యిద్దరు కుమారులను చంపి వండుకొని తిననయెడల చుగ్గు తిరిగి వచ్చుననియు, కుమారు లెప్పటినున్న బ్రతుకును రనియు జెప్పెనట. ఈ యుపదేశము ననుసరించి ఈవార్యాగ్యురాలు తన యిద్దరు కొడుకులను జంపి, కూగవండి త్రాసు తిని, గురువుకు వెట్టెను. కొడుకులు రాలేదు. వెనిమిటి రాలేదు. పోలీసువారుమాత్రము వచ్చి గురువును, శిష్యురాలిని పట్టుకొనిరి. కృష్ణనగరము సెషన్సు జడ్జిగారు నేరమును విచారించి యిద్దరిని యావజ్జీవ ద్వీపాంతర వాసపు శిక్షను విధించిరి. ఈ సంగతులను జదివి నప్పుడు గుండెలు ఛేదించుకొని పోవుచున్నవి. అజ్ఞానము తప్ప మరే కారణమీ వాత్సల్యము గలదు? నిర్బంధించిత ప్రాంతవిద్యయే ఈయపరాధములకు విరుగుడు మందని వ్రాసిన మద్రాసు టైముస్పత్రితో మేము పూర్తిగా నేకభవించుచున్నాము.

సాయంకాలము: 5-30 గంటల కోమలేశ్వర పేటలో స్వామిచెట్టుపీఠిని 11 వ గృహమును స్వామిబాబా పరమానంద భారతులవారి శ్రీ గౌరంగసూర్యమూర్తి కందవ వార్షిక సభోత్సవము జరుగును.
ఈదినముననే ఆంగ్లభాషయందు గౌరంగస్వామి వారి జీవితమును గురించి బోధోన్మాదానంద స్వామివారు కోమలేశ్వరంధేవాలయములో ఉపన్యసించెదరు. శ్రీరావంధ స్వామి గారు వీని కధ్యక్షులుగ నుండురు.

భూస్వాము లొంగుట.
ఆమెప్పుడు, మార్చి 14.-జన్మన ఇటలీ పరము జే శముల పత్రికలు చనిగిగురించి వ్రాసినవి. మిత్రిమండలి పత్రిక లధికారాహమును వెల్లడించినవి. దీనివలన ఇట్టి సమంధి బాగాడు రైలునేయవలెనను జన్మనప్రభుత్వమువారి సంతక ల్పము వికల్పమైనదని హాండు పత్రికలు వ్రాసినవి.

Latest Telegrams.
—o—o—o—
New British Line.
Italian Advance.
LONDON, March 15.
Reuter's correspondent at Salonika headquarters says that the British line south west of Deiren has been advanced 1,000 yards over a front of 3,500 yards, bringing the trenches in places within 100 yards of the enemy's. The operation, including digging themselves in and fixing entanglements, was carried out by our troops during the night time. The new line shortens our front by straightening the salient on Horse Shoe Hill, which has always been exposed. In the second place it strengthens our defences by an extra line of trenches; and, thirdly, it facilitates future raid on the enemy.

Dutch Neutrality.
"Princess Melita" Incident.
LONDON, March 15.
In the House of Commons to-day Lord Robert Cecil, evidently referring to the incident in connection with the "Princess Melita" stated that the Imperial Government were communicating with Holland regarding the refusal to allow defensively armed British merchantmen to use a Dutch port.

బ్రిటిష్ వామ హానంగ్రామము

ఇండియా నూలుదిగుమతి పన్నులు-యుద్ధానంతరమున చర్చించుట.

(౧)
బ్రిటిష్ మువారి పురోగమనము-జర్జనులు తొందరగా పరిష్కరింపుట

బ్రిటిష్ మువారు బాగ్దాదును దాటి 30 మైళ్లు పోవుట

జర్జనీ దేశ స్థితి-చాల కోఠనీయును

లంకా మైదువారి సవరణ నిలువకుండుట

(రైలు రు ఏ జన్మి.)

ఇండియా

బాగ్దాదు ప్రక్క గారి ప్రత్యుత్తరము.

లండను, మార్చి 14:- బాగ్దాదు వశమైనందులకు గార్జి చక్రవర్తిగారి సభిసందించు మిత్రమండలి దేశముల ప్రభువులు పంపిన లేఖలకు మిత్రమండలి వారు జయముహూర్తమునకు చేరువ యగుచున్నారని చక్రవర్తి గారు వ్రాసిరి.

ఆంగ్ల దేశపు నౌకలు.

లండను, మార్చి 15:- ఈవారమున వాణిజ్యనౌకలు 1985 ఇంగ్లాండునకు వచ్చినవి. 1959 ఇంగ్లాండునుండి వెళ్లినవి. 1600కు మైబడివి 13 నౌకలు మునిగినవి. 1600కు లోపువి 4 మునిగినవి. ఆంగ్లాండుల కర్గ మైనవానిలో 16 తప్పించుకొనినవి. మూడు చేపలనౌకలు ముంచబడినవి. గతవారమున ముంచబడినట్లు తెలుపబడినవానిలో నౌకనౌక మరల చేరినది.

ఇండియా దొరతనమువారి విరాళము

లండను, మార్చి 14:- ఇండియా దొరతనమువారి గొండుదనున 10 కోట్ల పానుల విరాళమును స్వీకరించుట కధికార మొనగడతనను తీర్మానము పాపాదించబడగ ఈ విరాళ సందర్భమున ఇండియా నూలు పన్నులు హెచ్చు చేయబడ గూడదని లంకామైదు సభ్యులు వాదించగా నేడు పార్లమెంటు ప్రజల సభలో దీనిని గూర్చి చాల చర్చ జరిగినది.

అన్ని యుద్ధరంగము లందును భారతయోధుల ప్రతాపము విదితమైనది ఇండియా పంత్రి ఛేంబర్లను గూర్చి నుడివిరి.

ఇప్పుడు హెచ్చించబడిన పన్నుల విషయమును గూర్చి యుద్ధానంతరము సామ్రాజ్యాధిక విషయాభివృద్ధిగాను ఇండియా దొరతనమువారు ఇంగ్లాండు దొరతనమువారు మరల నాలోచించ వగునను సహజము ఆస్పిక్తుగా రుపపాదించిరి. ఈ సవరణకు లాయిదుబాడ్డి గారు సర్దుబెట్టించిరి. సభవా రంగీకరించిరి. లంకామైదువారి సవరణకు 255 గురువ్యతిరేకులు 125 గురు అనుకూలుగు. తీర్మానంబట్టి లంకామైదువారును బాతీయవాదులును కార్మికవాదులలో కొందరును కలరు.

పార్లమెంటు ప్రభువుల సభవారుగూడ ఇండియా దొరతనమువారి విరాళము నంగీకరించిరి. ఈ విషయమును యుద్ధానంతరమున చాల మోచించెదమని దొరతనమువారు చెప్పుటచే బిసాంపు ప్రభువు తన సవరణను వదులుకొనెను.

జాతీయ ప్రజాసేన

లండను, మార్చి 15:- దీనినిగూర్చి గతరాత్రి పార్లమెంటుసభలో తీవ్రగురు చర్చ జరిగినది. రాడికలు- జాతీయ కక్షలవారినచ్చ చాల ప్రజలముగ నందుటచే చర్చను నిలుపు సరికి కొంచెమైనను పనిజరుగలేదు.

దైర్ఘ్యర జనగలు పై పార్లమెంటు వారి పరిశీలన ముండవలెనని ప్రింగ్లియ గారు పాపాదించిరి. చాల అల్లరి జరిగినది. నెవెలీ ఛేంబర్లను గారికి సహాయసంఘ మేర్పరుపబడు నని సర్ బాడ్డి కేపుగారు నడిచి చర్చ నాపిరి. ప్రింగ్లియ గారి తీర్మానమునకు 76 గురు అనుకూలుగు 152 గురు ప్రతికూలుగు. చర్చ నాపుటచే నోరు నొక్కుచున్నారను కేకలు లేచినవి. నిరంకుశత్వము- కావ్యము - అని ప్రింగ్లియ పక్షమువారు కఠినోక్తులను పలికిరి. ఈ శాసనము అయింగ్లాండుకు వర్తింపగూడదని జాతీయవాదు లుపపాదించిన తీర్మానమునకు 76 గురు అనుకూలుగు 148 గురు వ్యతిరేకులు. విల్లండుకు ప్రత్యేకముగ దైర్ఘ్యర జనగలు నియమించవలెనని జాతీయవాదు లుపపాదించిన తీర్మానము చర్చలో నుండగనే సభ ముగిసినది.

నూలు బట్టలమీద పన్ను.

లండను, మార్చి 15:- ఈపన్నులవలన భారతీయ పారిశ్రామికలకు రక్షణము కలిగినదని లంకామైదువారు కఠినము గనుపన్నునించిరి. పార్లమెంటు ప్రజలసభలో నిదివాగ్దాదును నకు భిన్నమని రెండుసారులు తీర్మానముల నుపపాదించిరి. ఈపన్ను అన్యాయము లంకామైదువారికి చాలనష్టకరము. ఇట్టి పన్నును విధించిన లంకామైదువారు యుద్ధసహాయమున విముఖులగుదురు. ఈ శాసనము రద్దుపడునరకును కాంతి యుండదు అని వారనిరి.

దీనివలన లంకామైదువారి వ్యాపారలాభమున కభ్యంతరము కలుగుట తటస్థించునని దొరతనమువారు రెండులకు చింతిల్లెదరు. ఏలనన ఆవ్యాపారము సామ్రాజ్యమునకు చాల లాభకరము. ఇండియావారు 10 కోట్ల పానులను యుద్ధనిధి కొనంగుట కీపన్ను విధించుట అత్యవసరము. ఇండియావారు స్వబుద్ధి నొసంగిన గొప్పవిరాళమును స్వీకరించు పట్ల నిట్టి ఆందోళనము కలుగుట కోఠనీయును. ఈ విషయములను భారతీయులకుగల అధికమగు అయిష్టతను గూడ దేశీయులు పాటింపవలెను. లంకామైదువారికి కావలసిన వన్నియు పన్ను లేకుండ లంకామైదువారు తెప్పించు కొనుచున్నవారు. భారతీయులకు కావలసిన ప్రతివస్తువును వారు పన్ను యిచ్చుకొనవలసి యున్నది. గాన నిదివరకును రక్షణలాభములను లంకామైదు వారే పొందిరి. లంకామైదువారివ్యాపారమునందు ఇండియావారి వ్యాపారము 100కి 2 వంతులైన లేదని నాకు యాధీగ తెలిసినది. గత పదివత్సరములలో లంకామైదులో 120,000 కొత్తమగ్గుములు లేచినవి- ఇండియాలో నున్న మగ్గుము లన్నియు కలిసి గూడ ఇన్ని యుండవు- ఇండియాలో స్వలాభపరులగు యంత్రశాలాదికారులు కొంద రెట్లు చెప్పిన నట్లు దొరతనము వారు చేసినది ప్రతినిధులు తలంచిరేని అది చాల అక్రమము. ఇది వరకు ఇండియాపట్ల జరుపబడిన చర్య చాల అన్యాయమని భారతీయులు సాశ్వాత్యులును గూడ భావించిరి. అని ఛేంబర్లను గారు నుడివిరి-

ఈ పన్నులను గూర్చి ఇదివరకు భరతఖండమున ప్రజల కధికమగు నాగ్రహము కలదు. ఇప్పుడు మరల నేడైన నధికముగ చేర్చబడినచో ప్రజల యాగ్రహ మతిశయించును. సామ్రాజ్య సేనకు సర్వాధికారిత్వాగ మొనరింప భారతీయులు సంసిగులైన తరుణమున నట్టి చేతలు అనర్థవాదుకములని బికి నీరు మహారాజాగారు నుడివిరి.

బొంబాయి నూలుయంత్రశాలల వారి లాభముకొర కిట్లు చేయబడలేదని సర్. ఎస్. పి. సింహా గారనిరి.

ఈ విషయమును యుద్ధానంతరము వరకును నిలుప వీలు లేదు. అప్పుడు సామ్రాజ్యాధికారిత్వతంత్రమచర్చించునపుడు ఈ విషయము గూడ మరల చర్చింపబడుటయు సామ్రాజ్య లాభమును ఇండియావారు గూడ పాటించుటయు జరుగగల వని ఛేంబర్లనుగారు నుడివిరి.

పిమ్మట ప్రతినిధులు పార్లమెంటు సభ్యులగు 30 మంది లంకామైదువారితో ముచ్చటించిరి. వారందరును సభ చేసిరి. కామన్సు సభవారితోను లంకామైదువారితోను ఆలోచింపకుండ ఇండియావారి కనుకూలముగ వేయబడిన ఈపన్నును గూర్చి లంకామైదువారు వ్యతిరేకులు కావలెనని యొక తీర్మానము చేయబడినది. అందులకు ఇద్దరు మాత్ర మంగీకరింపలేదు.

సవరణను వ్రాయుట కొకసంఘ మేర్పరుపబడినది. రేపటికోజున జాతీయవాదులు దీనినిగూర్చి ఆలోచించెదరు. రేపటికోజున ఛేంబర్లనుగారి తీర్మానము నుపపాదించెదరు. 30

మంది లంకామైదుసభ్యులు వ్యతిరేకులుగ నుండునని తెలియుచున్నది. జాతీయవాదు లేమియును నిర్ధారణచేయలేదు. కార్మికవాదుల సభ్యులు వారి యిష్టప్రకారమే వోటు నియ్యవచ్చునని కార్మికవాదు లనిరి.

సామ్రాజ్య యుద్ధసభ

లండను, మార్చి 14:- న్యూఢౌండులాండు ప్రిమియరు, సర్. ఇ.పి. మార్షిస్ గారికి బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య వ్యవసాయ సంఘమువారు గౌరవాగ్ధ మొసంగిన విందుసందర్భమున సామ్రాజ్యమునకు చిక్కులు లేకుండ ఆధారము కలుగజేయు నుద్దేశ మున్నచో సామ్రాజ్యము సెకసంసారముగా నెంచి మితవ్యయము చేయవలెనని మిల్టరు ప్రభువుగారు నుడివిరి. సామ్రాజ్య యుద్ధసభ ప్రాముఖ్యత మన కింతవరకు తెలియలేదు. అది ప్రపంచమునందున్న ప్రతిదేశపు కార్యములను చక్కజెట్టగల సర్వసామ్రాజ్య కార్యనిర్వాహక సభయని మనము తెలిసికొనవలెను. అధినివేశపు ప్రజలకు త్వర వాదియగు దొరతనము వారి ప్రతినిధి చేత సామ్రాజ్య వ్యవహారములు సరిమాడబడవలసిన సయయ మానన్నం బగుచున్నది. ఈ యుద్ధసమునకై ప్రస్తుత మంత్రివర్గమువారు సామ్రాజ్య మంతికులు ఉత్తరవాదులు. ఇందు చేతనే రానోవు సామ్రాజ్యయుద్ధ సమావేశ సందర్భమున అధినివేశపు ప్రతినిధుల సలహాను తీసికొనవలెనని మంత్రివర్గమువారు తొందరపడుచుండిరి.

వ్యాపారము.

లండను, మార్చి 15:- 1916 కంటె 1917 ఫిబ్రవరిలో ఎగుమతులలో 951704 దిగుమతులలో 86,123,22 పానులు హెచ్చినవి.

డాక్టరెల్లు రిపోర్టు.

లండను మార్చి 15:- 20 వ తేదీని ఆస్పిక్తుగారు దీనినిగూర్చి నుడివెదరు. ప్రకటింపబడిన భాగములనుగూడ ప్రకటించుటకుగూర్చి ఆస్పిక్తుగారు ప్రభుత్వసంఘముతో నాలోచించుచున్నారని కామన్సు సభలో బోనర్ల గారు నుడివిరి.

నైనికోద్యోగుల బిడ్డలకు ముజరా.

లండను, మార్చి 14:- మేజరు దగ్లాసు క్రిందిదగ్లాసు నైనిక నాకాద్యోద్యోగుల బిడ్డలకు ముజరా యియ్యబడునని ప్రాప్తగు గారు కామన్సు సభలో నుడివిరి.

టికాఫీకోలధరలను నిర్ధారణచేయుటకు వర్తకులతో నాలోచించుచున్నారని చాథర్లెస్టు గారనిరి.

హాపును సండించుభూములం దా పంటను తగ్గించి ఉరలగడ్డలను కాయగూరలను పండింపవలసిన దని ప్రకటింపబడినది.

ప్రాస్తు

బహుమువంకకు బ్రిటిష్ మువారి పురోగమనము

లండను, మార్చి 15:- బహుముకు ఆగ్నేయ నైర్వతి దిశలందు బ్రిటిష్ సేన 1 1/2 మైళ్లు ముందుకు పోయెను. అచిటి బ్రిటిష్ సేనకు దక్షిణమున 1000 గజముల రంగమున మేము ముందుకు పోలిమి. గొమ్మెకోరుకు ఈశాన్యమున నున్న ఎస్సార్ల నుకు నైర్వతిని 1000 గజముల కందకములు మా వశమైనవి. ఆర్మెంటరీసుకు తూర్పున మేము దాడిసలిపి సోము కు త్వరము నను అగ్రాసుకు తూర్పునను గల స్థానములపైని గుండ్రము వదలితిమి. 2 చోట్ల ప్రేరినదని బ్రిటిష్ వారు ప్రకటించిరి.

సోమవారమునాడు బహుముకు పశ్చిమమున 4 మైళ్ల రంగమున బ్రిటిష్ వారు పురోగమనమును ప్రారంభించిరి. మరల బహిరంగయుద్ధము జరిగినది. వీలైనచోట నెల్ల శత్రువులు తలపడకుండ జూచిరి. ఇదివరకు బ్రిటిష్ వారు చెట్టును చేమయును లేని మైదానమందు శీతకాలమును గడపిరి. వారి పుడు వృక్షభరితములగు పచ్చనిఅడవులుగల మిట్టపల్లపు ఫలమును చేరుచున్నారు. శత్రువులు చాల హడావిడిగా పారి పోయిరని వారు వదలిన గ్రామముల చందము నూచించుచు న్నుది. గ్రామిలెప్పుడు నష్టములేదు. మిరాహంటులో చాల ఇండ్లు నష్టపరుపబడలేదు.

బ్రిటిష్ వారి పనివాండ్లు మిక్కిలి చురుకుగా మార్గములను నిర్మించి ఫిరంగుల నతివేగమున ముందుకు గొనివచ్చుట జర్జనులకు సంతాపకరముగ నున్నది. జర్జనులు చాల సామగ్రులను ఆయుధములను వదలిపోయిరి. గాని వారి హుణులు ల నెలీంగియుండుటచే వారు వదలిన సిగరెట్లు మున్నగునవి విషమిశ్రితములని మనవారుస్పృశింపలేదని వీలెప్పుడు వ్రాసెను

నాకలు.

పాఠశాల, మార్చి 15:— మార్చి 15న 11వ తేదీనాన సంత మగు వారమున 707 నాకలు ప్రాప్తమైనవని వచ్చినది. వీనిలో రేవువ్యాపారపు నాకలును చేపల నాకలును చేరలేదు. 2 నాకలు మునిగినవి.

పరాసువారి పురోగమము.

లండను, మార్చి 15:— మాయిసెన్సుడ్డి హంసేను యొద్దశత్రువులు ఫిరంగులు కాల్చినను మేము వెనుదీయక ముందు పోవుచుంటిమని పరాసువారు తెలిపిరి.

పరాసువారి ప్రకటనము.

లండను, మార్చి 14:— బ్రిటూనికన్ సెయిన్సుడ్డి ఛాంసేను ప్రదేశమునకు వారు పార్యమన మేము ఆక్రమించిన ప్రదేశములను తిరుగ స్వాధీనము చేసికొనుటకు జర్మనులు అతితీవ్రముగా రెండుసార్లు దాడినది. మేమున్న ప్రదేశముకడకు శత్రువులు రాజాలక పోయిరి. చాలమందిని నష్టపోయిరి. రాత్రి అంతయు 185 వ కొండకును మెయిన్సుడ్డి ఛాంసేనుకును ద్వారము బాంబులతో పోరు జరిగెను. మార్చి 15న, ఆఫ్రికానుకు ద్వారమును మరలొన్ని కందకములను ఆక్రమించుకొందురు. మా సేనలు జర్మనుకందకములలో 4 చోట్ల చొరబడి రెండవపంక్తిలో కొంతమంది జర్మనులను ఖయిదీలుగ బట్టెను.

చీనా

చీనావారికి జర్మనులకు సంబంధము చెడుట.

లండను, మార్చి 14:— చీనావారు జర్మనీ దేశముతో సంబంధములను విడదాడి హంగేరీనున్న జర్మను వర్తకనాకలను తమ స్వాధీనము చేసికొనిరి.

జర్మనుల ప్రత్యుత్తరము.

పికింగు మార్చి 14:— జలాంతర్గాముల సంహారము కూడదని ఆక్షేపించి పంపిన చీనావారి సందేశమునుబట్టి చీనాజర్మనీదేశముల బాంధవ్యము చెడవన్న సమయమున జర్మనీ దేశమువారు కడపటి ముహూర్తమున తమ ప్రత్యుత్తరమును అందజేసిరి. ప్రత్యుత్తర మంతయు క్లాఫునతో నిండి యున్నది. జలాంతర్గామి యుద్ధప్రదేశముందు చై నావారికి ఏవిధమయిన వ్యాపారము లేకున్నను జలాంతర్గామి దుండగము వలదని ఆక్షేపించుట ఆశ్చర్యకరముగా నున్నదని వ్రాసిరి. చీనాదేశమువారు తమ బాంధవ్యమును చాలించుకొందుమని వెఱపించిన సంకల్పమునుండి వినయము లేదనియు అట్టి వెఱపింపు ఉన్నను లేకపోయినను ఒకటే యనియు జర్మనీవారు నడిపిరి.

ఇటలీ

బుకమజు ఇటలీవారి వశమగుట.

రోము, మార్చి 15:— ట్రిప్లీ పశ్చిమతీరమున నున్న బుకమజు నుదల ఇటలీవారి వశమైనదని ఇటలీవారు ప్రకటించిరి.

అమెరికా

అమెరికానౌకను ముంచుట.

లండను, మార్చి 14:— 1800 టన్నులు బరువుగల ఆ లోంగి క్విన్ అను అమెరికా పొగయోడ న్యాయాయుధముండి లండనుకు అమెరికా ధ్వజముతో ఆహారపదార్థములను కొని పోవుచుండగా జర్మను జలాంతర్గామిచే ముంచబడెను. ఆపాయము తెలియజేయు మాచన లేకయే 3 మైళ్ల దూరమునుండి జర్మను జలాంతర్గామి అధికారులు ఈ నౌకనువై గుండ్లను వదల నారంభించిరి. నావికుల పడవలను తీరమునకు చేర్చుటకు జలాంతర్గామి అధికారి నిరాకరించెను. అయినను నావికుల ప్రాణములు కాపాడబడినవి.

జర్మనీ

జర్మనుల నిధి.

లండను, మార్చి 15:— జర్మనీలో ప్రజలనిధి దినదినము ను కోచనీయముగ నున్నదని రూఢివార్త వచ్చినది.

టర్కీ

కెర్మానుషా రష్యనుల స్వాధీనమగుట.

లండను, మార్చి 14:— రష్యనులు కెర్మానుషాను స్వాధీనము చేసికొనిరి.

బాగ్దాదు కుత్తరమున 30 మైళ్లవరకు పోవుట.

లండను, మార్చి 15:— మా సేనలు బాగ్దాదు కుత్తరమున 30 మైళ్లవరకు పోయెను. ఇస్మాయిలు నదికి వరద రా నున్నది. నది పొంగి పట్టణముమీద పడకుండ ఏర్పాటు చేయబడినది. బాగ్దాదులోని ఆయుధ నిర్మాణశాల మంచి స్థితి యందున్నది. రైల్వే కర్మాగారములందుగూడ యంత్ర సామగ్రిలు మంచిస్థితియందున్నవని అధికారులు తెలిపిరి.

బాగ్దాదువార్త.

ఢిల్లీ, మార్చి 14:— మార్చి 10-న తేదీ సాయంత్రమున 11వ తేదీ యుద్ధయమునకు బాగ్దాదుకు దక్షిణమున ట్రైగ్రీనునది కిరుప్రక్కలను శత్రువుల నంటియుంటిమి. రాత్రి కాలమున శత్రువులు కందకములను నడచుటగానే మేము వెంట నంటితిమి. 11-వ తేదీని నూరోద్దయమునకు పూర్వము నది కిరుప్రక్కలను శత్రువులను తరిమి 5-30 గంటలకు రైలువీధును నాక్రమించి తర్వాత పట్టణము చేరితిమి. మా సైన్యపురదళము శత్రువులను తరిమి 100 గ మైలికి లను 4 చెడిపోయిన విమానములతో గూడ కాడియ్యను పట్టుకొనెను. మా సైన్యనాకలు శత్రువులను వెంటించెను. విశేషముగ దుమ్ముతోగూడిన గాలివానవల్ల మిగులశ్రమ నొందవలసివచ్చెను. ఫిబ్రవరి 28 వ తేదీ మొదలు బాగ్దాదులోని నిలవగల వస్తువులన్నిటిని తురుష్కులు నాశనముచేయ మొదలిడిరి. శత్రువుల మందుగుండు మొదలగు వస్తువులనేకము మాకు చిక్కినవి. గాయములు తగిలిన 500 తురుష్కులను శత్రువులు విడిచివేసిరి. 10 వ తేదీని ట్రైగ్రీ నదికి ఎడమ ప్రక్కను 2-3 వందల మంది తురుష్కులు మరణించియుండిరి. 300 మంది శత్రువులు చిక్కిరి. తురుష్కులు వెడలినందున పట్టణములో గందరగోళముగా నుండినను మా సేనలు ప్రవేశించగానే శాంతముగానుండెను. పురవాసులందరను స్వాగతము నిచ్చిరి.

అఖిల భారత హార్డింజి నిధివారు సర్. యిబ్రహీంసాం తుల్లాగారి యధ్యక్షత క్రింద ఢిల్లీనగరమున గురువారమునాడు సభచేసి క్రొత్త ఢిల్లీలో హార్డింజి ప్రతిమను స్థాపించుటకు తగు స్థలమును వేడవలయునని తీర్మానించిరి.

సామాజ్య శాసన సభాభవనమున గోఖేలుగారి విగ్రహమును స్థాపించుటకు అధికారుల నధికారులను పాశ్చాత్యులందరను ఎత్తించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఢిల్లీలో మరల సభజరుగుటకు లోగా ఈ విగ్రహము తయారగునని తెలియుచున్నది.

బొంబాయిలో మంగళవారమునాడు హార్డింజి ప్రభ్యుని వై ద్యాలయములోని రెడ్ క్రాసువర్స కనివారమునాడు పండ ములనుండి ప్రాంతారులతో బోవుచుండెను. అప్పుడు 5 రూపయ్యలు 7 అశాలను గల ఆమె సంచిన చూనియామియా మహమడనునాడు దొంగిలించుచుండగా పట్టుకొనిరి. ఇత డివిషన్లో 14 పగ్గాయములు శిక్ష నొందెను గాన రెండు వత్సరముల కఠిన శిక్ష విధింపబడెను.

స్వల్పము పురవాసు లొకరిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— మాయందలియుముగా నొక వారపత్రిక తెలుగున ప్రకటించు గొందఱు యువకులు ప్రయత్నములు సేయుచున్నట్లు వినుచున్నాడను. వాస్తవమిది మున్నుగా నెన్నియో పత్రిక లిటు బుట్టి బ్రతుకనిల్పడ బాచెనుగా గొలఁదిలో సజ్జర సంస్థాపనము లై, మాండలిక ప్రోత్సాహములేమి సంతోక సంపించినవి. ఆంధ్రదేశిక పత్రికావలొకనముక మాయందలియు లింకుక మారి స్వయందలియు పత్రిక మండనముగా నెటిగి యారంభకులకు ధనసహాయము సేయవచ్చుననియు వినుచున్నాడను. కాని మానుండిలియ స్థితిగతుల నెటిగి యిప్పటి కారంభముల వర్తించ హెచ్చరించు వాడను.

MYSORE.

India War Loan. Meeting at Bangalore.

BANGALORE, March 14. The Hon'ble Mr. H. V. Cobb, C. S. I., British Resident presided this evening at a representative meeting of Europeans and Indians of the Civil and Military Station in connection with the Indian War Loan. In the course of his speech the Resident asked them to support the Indian War Loan. He said:—"As was recently done in England, where in January and February a sum of over a thousand million pounds was raised, we may well call our loan 'the loan of victory.' For, as I speak, news of the fall of Baghdad, in which our Indian Army has played its

part so gallantly, is still ringing in our ears. Hitherto, when I have appealed to you, it has usually been for a gift. This evening's appeal is quite a different proposition. I ask for a loan only a loan which has the whole Empire behind it by way of security and a loan the rate of interest on which, less than three years ago, would have seemed fantastic for Sir William Meyer to offer us."

The President alluded to the generous gift of His Highness the Maharaja of Mysore who, he said, at the very outset of the war placed himself and all the resources of his State at the King-Emperor's disposal, and less than two months ago, without waiting for this loan His Highness supplemented his earlier and splendid donations by a further and free gift of ten lakhs for war purposes. Let them emulate that example and if they could not give, let them at least lend.

Mr. Cobb then spoke of the opportunity the loan gave to those who were through age or disabilities unable to take active part in the War. He said that he did not base his appeal on the ground of self-interest, though the terms of the loan should satisfy that instinct in full. He appealed to their patriotism like as citizens of Bangalore and as members of the Empire and pointed out to them their duty to their mother country. He said "Beyond and above even patriotism I base my appeal on yet higher grounds. Is might to prevail against right? Is Prussian Kultur to supersede English justice and fairplay? Is a nation of bullies and swashbucklers, which has defied alike the laws of God and man to be allowed to impose its will on the world—and to swallow up its weaker and innocent neighbours? Do you wish to exchange British liberty for German serfdom? To touch an even deeper note—our dead—are they to lie unavenged on foreign soil, while the object for which they laid down their lives remains unachieved? No, I say a thousand times "No."

And I ask you fling back into the face of the unspeakable Hun an answer to these questions, a reply which all India from Kashmir to Travancore and from Quetta to Mandalay is voicing to-day simultaneously with ourselves.

General, Iggulident (?) then explained the importance of the loan from the military point. He referred to the sacrifices made both by soldiers and civilians and said much remained to be done. He pointed out the needs of fighting men and stated how they could be supplied by money only.

Mr. W. Cole, Agent of the Bank of Madras, referred to the business aspect of the loan and explained its feature and announced that his bank was willing to give facilities to approved clients wishing to subscribe for the loan.

On the motion of Sir Leslie Miller, seconded by Mr. P. A. Barton, a resolution was adopted expressing gratification to the Government of India for issuing the loan so as to afford India an opportunity to render assistance to the Imperial Government in furtherance of the common cause of the Empire.

Representatives of the Anglo-Indian, Hindu and Mahomedan communities spoke on the resolution.

A committee of prominent men of the station, with Sir Leslie Miller as president, was appointed to take steps to enlist support and procure subscriptions to the loan from the people of the Station.

Mysore Engineers in Session.

BANGALORE, March 15.

The annual Session of the Mysore Engineers Association opened here at noon. In opening the proceedings the Dewan of Mysore who is patron of the Association made a few remarks in the course of which he referred to the various engineering works which were in progress in the State during the past year including the Cauvery reservoir which he stated in future would be known as Krishnaraja Sagara after His Highness the Maharaja. In the course of his speech the Dewan complained of conspicuous lack of organisation and co-operative work among the members of the association and said altogether he feared that the Association during past year had now shown as much activity as they had a right to expect regard being had to the number of able men there were on the rolls of the association and the opportunities which the country and the Government were affording them at the present time. All honour therefore, goes to three or four men who have been carrying on the work of the association amidst much of what seemed like general apathy. In conclusion he asked them to prepare a very precise programme for the new year and treat it as a debt of honour and put forth their best efforts or to give effect to it.

Engineering College.

The Secretary of the Association then read the report in the course of which he referred to the activities of the members to specialise in particular branches of the profession. The report also stated that it might interest them that it was more than likely that an Engineering College would ere long be established in connection with the Mysore University and that the institution would offer facilities for the professional advancement of the members.

Engineering and War.

In the course of his presidential address at the Engineers Association Mr. Karur Srinivasa Rao, Chief Engineer of the Mysore State, also referred to the contemplation of Government to institute a degree of engineering in the Mysore University and said that a rough scheme had already been submitted for consideration of the Senate and the Government. Alluding to the present war he said it had been rightly accepted by many authorities that that was practically an Engineers' war depending as it did upon engineering and mechanical applications in a practical manner of general principles of physical and chemical sciences. It was deplorable that advanced principles of science and engineering should have been prostituted for such base purposes. After pointing out the advance of scientific and engineering skill in the matter of armament and military equipments Mr. Rao said that that, as engineers, had nothing to be proud of when their skill had been demonstrated to lead to such deplorable results that only illustrated the well known cycle of events sketched out by a distinguished writer:—"Engineering success leads to prosperity, prosperity to wealth, wealth to extravagance and luxury, this again to envy and contention, contention to war, war to social revolution, revolution to poverty, and poverty to peace." Although one might differ in the exact logical sequence of that cycle there was at least much to reflect upon and much to warn them that it was not desirable to debase engineering and scientific skill for such suicidal purposes.

చెన్నపురి భూస్వాముల సంఘము

పెంట్లండు ప్రభుత్వ గారితో ప్రసంగము

మార్చి 15 తేదీ నాయంబ్రము నూతనముగా కట్టబడిన చెన్నపురి భూస్వాముల సంఘమువారి నూతన భవనమును పెంట్లండు ప్రభుత్వ గారు తేరచిరి. ఈ నూతన భవనమునకు ముఖ్యజమీందారులు, రాజధానిలోనున్న భూస్వాములును, హైకోర్టు న్యాయమూర్తులు కొంతమందియు, దొరలనువారి ఉద్యోగములు మున్నగు ప్రముఖులును విచ్చేసిరి. రాయచోటిలో బాకరుగారి తోట వద్దగ నున్న భూమిలో ఈ నూతన భవనమును నిర్మించిరి. దీని విస్తీర్ణము 35000 అచో కట్టించి చెంకటగిరి రాజుగారు దీనిని యాదాని సంఘమువారికి దానము చేసిరి. ఈయందొర నిర్మాణమును గురించి కొంతకాలము ప్రసంగించి చెంకటగిరి రాజుగారు మందరమును తెరుచుటకుగల్గురు గాని కోరిరి. మందరమును తెరచి పందర్బాసము సభ్యులను దేవాలయమునకు పంపిరి. ఈ సభ్యులందఱును నూతన భవనముల నిర్మాణమును గావించిన నాటిని దేశోపకారమునకు సమర్పించిన వారు తొందర వాటి అభివృద్ధిని గాంచుటకు బ్రతుక నోయకొను నట్లు చేయవలెనని వాగ్దానము చేసెను. ఈ కారణముచే 15 మాసముల క్రిందట ప్రవాహిరాయుని వేసిన నేను ఈయందొరమును తెరువ గలుగుటకు నాకు చాలా సంతోషముగలదు. ఈయందొరమును జను ప్రదక్షుగ పూర్తి గావించినందులకు భూస్వాముల సంఘమునా రెంతయు ధాన్యములు. అది ప్రభుత్వ గారు నుడిచి చెంకటగిరి రాజుగారి నుద్దేశించి యిట్లు చెప్పిరి. మీరు నుడిచిన ప్రకారము మీరెందఱుగారు అనుకొన్న ఉద్దేశము ఏ అవాంతరము లేకుండ చదుకరించునకు మీ సంఘము నా రందరు ఆమోదించుచున్నారని చెప్పిన సందర్భమున ఇప్పుడు ఇట్టి భవనకార్యము మొనరించి దాని ప్రతిఫలమును జూడ కదే మీరెందఱుగారు చనిపోయిన మీరు కనబరచిన విచారమున ఈ సభ్యులకుగానూ పాలుగొనెదరని నమ్ముచుంటిని. ప్రపంచములో సంబంధము కల్పించుకొని తాము చేయవలసిన ధర్మమును నిర్వహించుటకు ప్రజల తేరుము నడుచుటకును 1890 సం॥ వ చెన్నపురి భూస్వాముల సంఘమును మీరెందఱుగారు ఏర్పరిచిరి. భూస్వాములు ఏర్పాటుయిండున్న న దొరతనమువారికి తోడ్పడి వారికి సహాయ మొనర్చుటయు, శ్రీశైవుల సామ్రాట్టునకు నిరంతర ప్రభుభక్తి మాత్రులయు కర్తవ్యమని కీ॥ శే॥ వేంకటగిరి మహారాజుగారు మొదట ఈ సంఘాలయమును పునాదివేయు కాలమున నుడిచిరి. ఇంతవరకు భవనముగా జూపిన నిరంతర ప్రభుభక్తియు దొరతనమువారికి తోడ్పడి గావించుచున్న సహాయమును మరల యిందుండించి ప్రతిఫలించుటయు ముందుగా ఈ సంఘమువారందఱు శ్రద్ధతో పనిచేతురని నమ్ముచుంటిని. నేను చెప్పిన సరియైన తమతమ కావ్యభావమును జయముగా నెరవేర్చుటకు గాను భూస్వాములును, రాజధానియందున్న జమీందారులును విద్యాధిక్యులను, వాణిజ్యము ధర్మమును ఆమూల్యముగా నడుపువలయునని నేనుకొనిచున్న రాజుగారు నుడిచిరి. ఈ విషయమును దొరతనమువారును జమీందారులును కూడ శ్రద్ధతో పాటిచి పనిచేయుచుండిరి. ఇట్టి సందర్భమున ఎంతవరకు విద్యా వాద్యులు అంగీకరించుట కలిగినో గరితీరించెదము. విద్యాభ్యాసమును కలుపుటకు 1879 సం॥ కోర్టు ఆఫ్ వార్డుసువారిని నియమించిరి. ఈ కోర్టు ఆఫ్ వార్డుసు వారు న్యాయస్థులుగా ఒక విద్యాలయమును స్థాపించి తగిన విద్యను నేర్పుచుండిరి. ఈ కోర్టు ఆఫ్ వార్డుసు వారు జమీందారుల కందరకు ను చాలా వివేకములతో విద్య నేర్పి వారిని వాని వారి రాజ్య కర్తవ్యములను చూచుకొని సమర్థులను చేసినందులకు చాలా గౌరవించుచుంటిని. ఇట్టి ఆశ్రయము లేకుండు ఉండవలయును. ఈ విద్యాలయము కొంచెము కుశలముగా నున్నను మంచి ఆవరణయందు నిర్మించబడినది అక్కడ నేను నుండి వీటిని మోగు జమీందారులకు కలుగజేయుచున్నది. ప్రస్తుతపద్ధతి ప్రకారము అయిన ఖర్చుల నన్నిటిని న్యాయస్థులు పాఠశాలలో చదువుకొను విద్యార్థులందఱును సమానముగా పండుకొనెదరు. గనుక సంతకర్మమునకు యంతస్యమును అనునది చెప్పబాలము. ఇట్టి వ్యయనిర్వహణము ఖండితముగా నిర్వహించబడవలసి క తమ న తలి దండ్రులు తలపెట్టెదరు ఈ పాఠశాలకు పంపిరైరి. ప్రతిజమీందారును కూడ యిచ్చుచున్న న్యాయంగుట పాఠశాల రాజమూర కళాశాలగా నేర్పడవలయునని కోరుచుండిన నేను నమ్మి యను. అట్లుగావించినచో జమీందారి కుటుంబములు భూస్వాములకుగానూ మిత్రవ్యయముతో మంచి అనుభవములై జ్ఞాన

మును బడయబాలుదురు. ఇట్టి విషయమున చెన్నపురి దొరతనమువారి తనపున నాయుక్కు ఉద్దేశ పూర్వకముగాను కళాశాలాభివృద్ధిగాంచుటకు మౌదయపూర్వకముగా నాసానుభూతిని తెలియజేయుచుంటిని. రెండుమాడు సం॥ క్రిందట ఈవిషయమై కొంతమంది ప్రముఖులగు జమీందారులతో ముచ్చటించి యుంటిని. వారు ఏవిధమున ఆభ్యంతరము లేదనియు కళాశాలను విధానము క ముగ నేర్పరింపవలెననియు నాకు సలహా యిచ్చియుండిరి. కాబట్టి ప్రస్తుతము జరుగుచున్న న్యాయస్థులను స్కూలు సందర్శనమును రాజధానియందు బనిచేయుచున్న యితర కళాశాలల అనుభవముచేతను దక్షిణ ఇండియాలో ఒక రాజమూరకళాశాలను ఏర్పరచుటకు నాకుకూడ ఎట్టి ఆభ్యంతరములేదు. పట్టుదలగా ఈవిషయము చర్చకువచ్చు. రి దీనిని గురించి సాహకారముగా నాలోచింతము. ఇప్పుడు నేను స్పష్టీకరించిన కళాశాల సందర్శనమున నానహోద్యోగులకుగానూ న్యాయస్థులు స్కూలును కళాశాలగా చేయ నగుననియు ఇదియే తరుణ మనియు నుడిచిరి. ఇందుకు గాను ప్రభుత్వమున జమీందారులు భూస్వాములును న్యాయస్థులు స్కూలులో తమ పుత్రులకును, బంధువులకును నిర్ణయింపబడిన జీతముల నిచ్చి చదువు చెప్పించుకొను సదుపాయము కలవారుగా నుండునటలు చేయవలెను. ఈ జీతము నె 18 రూ 875. ఈరూపాయలు న్యాయస్థులు పాఠశాలలో కాపురముండి చదువుకొనుటకు కావలసిన అన్ని ఖర్చులకును సరిపోవును. అట్టి ఖర్చులేనను— 1 బడిజీతములు పుస్తకమువైరా, 2 ఉపాధ్యాయుల జీతము, విద్యార్థుల నాకరుల ఖర్చులు, చిల్లరఖర్చులు అనగా వైద్యసహాయము మొదలయినవి రి దుస్తులు ఆహారము. 4 పుస్తకభాండాగారము చందా. వ్యాయామసంఘములకు చందా. ఫలహారములఖర్చు. 5 వేసవికాలముందు ఉదకముండలములందు నివసించుటకు వ్యయము మున్నగునవి. ఈ ప్రకారముగా అంగపాఠశాలలోకూడ యిట్లే సామ్యుకావలసియుండును. వీటికంటె విద్యార్థులు అదనముగా ఏదయిన కోరినచో దానికి అదనముగా సామ్యు ఈయవలసి యుండును. ఇప్పుటినుండి ప్రత్యేకముగా బాలకుల సంవత్సరమునకు ఎంతవ్యయము కావలెనో తలపెట్టుకొని ఆ అంగపాఠశాలలో న్యాయస్థులలో చదువుకొని నిచ్చగలవారికి ఈ ఖర్చు మతముగా తోచివి ద్యార్థులను మరలకొందరిని యాబడులు చేరుటకు దారి చూపెదరని నమ్మెదను. నెలకింతని ఏర్పరచినచో ముందు నుండి చాలమందిచ్చి ఈ పాఠశాలలో ప్రవేశించి విద్యాభ్యాసము చేసెదరు. అప్పుడు పాఠశాల చాలనేచాలదు. న్యాయస్థులు అద్దెయిల్లులగుటచే దానిని పెంచుకొనుటకు పిలువెదరు. అదిబాత్తిగా రోడ్డుకు చేరి జనసమృద్ధమునకు దగ్గరగానుంటిరేసి ఆ ప్రదేశము నుండి మార్చవలసి యున్నది. మొదలు ఏవిద్యాధికిని సామ్యు ఎక్కువ గాకుండ విద్యకలత పద్ధతులను అభివృద్ధి చేయవలయును. ఇదే ప్రకారము ఇప్పుడువచ్చిన విషయములను నేర్పవలెను. హిందూ దేశమును ఎచటను ఇది లాభకారిగా నుండును. దక్షిణ ఇండియాలోకూడ ఇది లాభముగా యుండును. ఎందుచేసిననగా— దేశభావలు, దేశభావములు, నేను చేరుగా నుండుటచే యిష్టయిన విషయమును నేర్పినచో ఆ దేశభావలకు సంబంధించినవాని వాటిని నేర్చుకొనెదరు. కాబట్టి మనమిప్పుడు ఈ జమీందారుల పిల్లలకు నేర్పదవల్య వారు రాజ్యకార్యములను తమంతటామే కష్టము లేకుండ నిర్వహించుకొనుటకు చాలినదిగా నుండవలెను.

కళాశాల పెంబడి

విషయమై బొబ్బిలి మహారాజుగారు మున్నగువారు ఆధికసహాయము చేసెదమని వాదనము జేసిరి. కాన ఈ మహోత్సవ సభాసందర్భమున ఉదారభావముతో గొప్ప విరాళములను ఒసంగెదమని వాదనము చేసిన ప్రముఖులందరికిని నానందము లభించుచుంటిని. ఈ కార్యనిర్వాహకమునకు ఇంకెవరయిన ఈ సంఘసందర్భమున విరాళము లొసంగినచో కృతజ్ఞతాపూర్వకముగా నందుకొనెదనని బహిరంగముగా చెప్పుచుంటిని. మదరాసు దొరతనమువారు కూడదని నిర్వాహకమునకు చేతనయిన సహాయమును సంతోషముతో చేసెదరని మీతో నేను ఇప్పుడు చెప్పవలసి యున్నది. రాజధానియందు విద్యా కళాధికారులు ఆమోదించిన పాఠశాల లన్నిటికిని వారు కట్టడపువేతనము లిచ్చు విషయము మా అందరికిని తెలిసిన విషయమే. అట్టి సందర్భమున కట్టడములక్రింద స్థలములు కూడ చేరును. కట్టడ వేతనములను గురించి ఈ నూత్రమును గమనించవలెను— లోకులు యిచ్చిన సామ్యునకు సమాన

ముగా దొరతనమువారుకూడ యిచ్చెదరు. అనగా ఒకరూపాయ ప్రజల్నిచ్చినచో దొరతనమువారుకూడ ఒక రూపాయనే యిచ్చెదరు. ఆధికవత్తెందు అవకాశ మున్నంతవరకు ఇట్టి వేతనములు దొరతనమువారు ఇచ్చెదరు. ఈ నూత్రము మన సందర్భముపట్లకూడ ఉపయోగించును. గనుక ప్రజలుదొరతనమువారు ఏకీభవించి కలుగజేసెడి ఆధారములవలన మన కళాశాలా విషయముత్వలోనే సమకూడునని నమ్మెదను. రాజధాని తేరువిషయమునను అందరి జమీందార్లు విద్యాభివృద్ధికి గాను, జమీందారులు తమ ప్రజల తేరు మరయుటకును ఈ జమీందార్లుకును, వారి పుత్రులకును, బంధువులకును తగిన సాహకారము కలుగజేసి సాకార్యములు కలిగించవలెను. ఈ సందర్భమును నొక్కివచించుటకు ప్రస్తుతము ప్రపంచమంతయు ఘోరసంగ్రామాభిమాని మునిగియుండుటచే నాకు మనస్సు రాకున్నది. ఈ సంగతింతయు మనరాజధానియందున్న జమీందారులందఱును గమనించిన విషయమే. కాన ఈవిషయమై దొరతనమువారికంటె జమీందారులు ముందంజవేయవలయును. జమీందార్లుందఱు, అధికముగ భవనహాయ మొసంగినచో నేను నానహోద్యోగులకు దానికి తోడ్పడి కార్యము త్వరలో సిద్ధించునట్లు ప్రయత్నించెదము. ఈ సభాసందర్భమున ఘోరదవానలమువోలె దహించుచున్న ఈ మహా సంగ్రామమును గురించి సూచింపకుండ గవీలులేను. ఈ సంగతి ఈ సభ్యులందరి మనంబులలోను ఉన్నది. ఈయన మారంభమైనది మొదలు నేటివరకు మీలో అనేకమంది ఉదారభావముతో నిచ్చిన గొప్ప విరాళములకు మీరెంతయు ధాన్యములు. మీమ్ములందరిని నేను ఈ సభాసందర్భమున కొనియాడి మీ ఉదార స్వభావములను కృతజ్ఞతాపూర్వకముగా తెలియచేసి, మహాపాతకము. ప్రస్తుతము మేము స్థాపించిన మదరాసు యుద్ధనిధికి కీ॥ శే॥ వేంకటగిరి మహారాజు, బొబ్బిలి మహారాజు మున్నగువారే ప్రధానసహాయులు. ప్రభుత్వమున వీరి సహాయము లేకున్నచో చెన్నపురి యుద్ధనిధి యన్న పేరే మీరు నినియుండిరు. దీనికి అనుకూలముగా బీదసాదలు కూడ తమ భక్తి మాత్రము తమ శక్తికొలది భవన సహాయము గావించి నిధిని పెంపొంది జేయుచుండిరి. ఇట్టి బోధాత్మ బుద్ధితో విరాళము లొసంగిన సభ్యులకును వారి ప్రతినిధులకును నేను మనః పూర్వకముగా వందన మాచరించుచుంటిని దీనితో ముగించక ఇంకను ఎక్కువగా మీరు సహాయమును యుద్ధనిధికి జేయ గోరెదను. యుద్ధ మింకను ముగియలేదు. కాని సార్వభౌముని నేనలుగైకొను జయములు ఉత్సాహకరముగా నున్నవి. మీగొసంగిన సామ్యంతయు యుద్ధమాడ్డుముననే ఉపయోగించబడుచున్నది. ముందుకూడ యిట్లే మీరు సహాయము చేయు దురవిద్యముగా నమ్మి మీమ్ములందరిని యుద్ధనిధికి తగిన సామ్యము చేయుడని కోరుచుంటిని. న్యాయస్థులు పాఠశాలను రాజకుమార కళాశాలగా మార్చుటయును మదరాసు యుద్ధనిధికి ద్రవ్యమును సమకూర్చుటయును మీ అందరి సహాయమునై నాధారపడియున్నవి. ఈ నూతన మందరి నిర్మాణమునకు మీరు పూనుకొన్న ఉత్సాహమునే యిప్పుడు కూడ ఈరెండు విషయములలో మీరుకనపరచినచో తప్పక మనము విజయముల మునుము. మీ సమృద్ధి నిబడని యిప్పుడు ఈ నూతన మందిరమును తెరచెదను. ఈ గృహమును తెరుచుటకు పూర్వము తమతొండ్రెగారి ఉత్తరవులను క్రమముగా నెరవేర్చుచుండుటకు వేంకటగిరి యవరాజుగారికి వందనము ఆచరింప సుపసాదించి భూస్వాములకును, మాత్రోత్సవమునకు జయము కలుగునట్లు కోరుచుంటిని అని ప్రభుత్వ గారు నుడిచిరి. గృహమందరమున సార్వభౌముని చిత్రపటమును గవర్నరుగారు తెరచిరి. ఈ చిత్రపటమును బొబ్బిలి మహారాజుగారు భూస్వాముల సంఘమునకు త్యాగము నొసంగిరి. గవర్నరుగారిని సార్వభౌముని పటమును తెరవమని కోరుచు బొబ్బిలి మహారాజుగారు జమీందారులును, భూస్వాముల సంఘమువారును నిరంతర ప్రభుభక్తి పరాయణులై నడచుకొందురని ఆభయహస్తమిచ్చిరి. ఉపహాసంతరమున సభ ముగిసెను.

కలకత్తా యున్న తన్వాయస్థానమున 31 సంవత్సరములు పని చేసిన బాక్ కెన్ సిడ్ గారు గతనెల 28 తేదీ పెన్ సిడ్ గారు కొనిరి. ఈయన 50 వత్సరములు దొరతనమువారి కొలువులో నుండెను. కన్ సిడ్ 1849 సం॥న జననమొంది 1865 సం॥న యన్నిస్ కిలింగ్సులో చేరెను. 1879 లో కలకత్తా పోలీసులో చేరి 9 వత్సరములు పనిచేసెను. తర్వాత యున్నత న్యాయస్థాన కాపురం పనిలోచేరి 31 సంవత్సరము పనిచేసెను.

THE GREAT WAR.

Indian Import Duties: Question to be Discussed After War.

LANCASHIRE MEMBERS' AMENDMENT DEFEATED.

BRITISH ADVANCE THIRTY MILES BEYOND BAGHDAD.

BRITISH ADVANCE IN THE WEST: HURRIED GERMAN RETREAT.

GERMANY'S INTERNAL SITUATION MORE DESPERATE.

(Reuter's Agency.)

GREAT BRITAIN.

Indian Cotton Duties.

Lancashire Deputation to Secretary of State. Unsuccessful Appeal for Postponement.

LONDON, March 15. The members of the Lancashire Cotton Trade deputation to Mr. Chamberlain delivered strong speeches. They declared that the duty protected the Indian manufacturer and therefore contravened the stipulation laid down and twice expressed in resolutions of the House of Commons. The duty was unjust and was the heaviest blow that the Lancashire Cotton Trade had ever suffered. The speakers asserted that the Government policy might prejudice Lancashire's efforts in the War if the duties were persisted in, and there would be no rest in Lancashire whatever in consequence till justice was secured.

Mr. Chamberlain, replying, said that the Government would be very sorry if any measures they were obliged to take interfered with the Lancashire cotton trade, which was a great Imperial asset. He again emphasised that the increase in the duty was necessary to enable India to contribute a hundred millions to the war expenses. He was very sorry that the free gift by the people of India, made with genuine goodwill, should occasion strife in England, but, he begged the members of the deputation not to under-rate the strength of Indian feeling on the subject.

Mr. Chamberlain pointed out that, while Lancashire imported all her requirements free of duty, the Indian manufacturer had to pay duty on all his requisites. Thus protection hitherto had been on the side of Lancashire. He had been assured that the effective competition of India with Lancashire was less than two per cent. of the whole trade. Within the past ten years, Lancashire's looms had increased by 120,000 which exceeded the total of India's looms. The deputation were dangerously mistaken, if they thought that the Government was merely the tool of a few greedy mill-owners in India. He emphasised the unanimity of Indian and Anglo-Indian opinion that the special position hitherto accorded to cotton in India was a great injustice to India.

The Maharaja of Bikaner declared that there had been an intense feeling of irritation, suspicion and injustice throughout India with regard to the question and any attempt to upset the recent legislation would revive, if not intensify, the feeling of injustice and humiliation. Such a result would be most deplorable in view of the fact that India had shown every desire to make all sacrifices for the Empire. Sir S. P. Sinha denied that there was any desire to benefit the Bombay mill-owners.

Replying to the suggestion that the question should be postponed, Mr. Chamberlain said he was eager to settle the fiscal policy of India reconsidered after the war in conjunction with the fiscal policy of the Empire as a whole, and when that was done, he hoped India would bear in mind Imperial obligations and responsibilities and try to frame an Imperial system. He added that the reversal of the Government's decision would be a calamity for England and he could not hold out any expectation thereof.

The members of the deputation subsequently met thirty Lancashire members of Parliament who passed resolution, two members of Parliament dissenting, calling on the Lancashire M. P.'s steadfastly to oppose the Government's proposal to impose an Indian protective duty on cotton goods without consulting the House of Commons or the representatives of the interests affected and contrary to the understanding that this question should not be raised during war time.

A Committee was appointed to draft an amendment to the Government motion on the 14th March.

The Nationalists meet to-morrow to consider their attitude.

Critical Position in Parliament.

LONDON, March 15. The Government has sent an urgent whip on the occasion of the "Vital Division" to-morrow, when Mr. Chamberlain will move a resolution approving India's war contribution of a hundred millions. It is noteworthy that the motion does not refer to the increase in the cotton duties, but it is anticipated that thirty Lancashire members will vote against the Government. The Nationalists have not decided on their action. The Labour Party has decided that members may vote as they please.

The "Daily Chronicle" is confident that Mr. Asquith and his followers will not oppose the Government, thus recipitating the "calamity of a General Election."

India Import Duties.

Question to be Discussed After War.

LONDON, March 14. A debate took place in the House of Commons to-day on the resolution authorising the acceptance of India's

War Contribution of a hundred millions sterling and on the amendment proposed by the Lancashire members opposing an increase in Indian cotton duties arising out of that contribution.

Mr. Chamberlain dwelt on India's splendid part in all the theatres of war.

Mr. Asquith moved an addendum to the Government motion that the increase should be reconsidered after the war in connection with the fiscal relationships of the Empire.

Mr. Lloyd George accepted the addendum and the motion as amended was unanimously adopted amid cheers, after the amendment of the Lancashire members had been rejected by 265 votes to 125.

The minority consisted of Lancashire members, Nationalists and some members of the Labour Party.

The House of Lords agreed to the Government resolution accepting India's War Contribution. Lord Beauchamp withdrew his amendment in favour of a postponement to consider the question after the war upon the Government's undertaking to review the matter after the war.

National Civilian Service.

Strong Discussion in Parliament. Radical and Nationalist Opposition.

LONDON, March 15. The closure was applied in the House of Commons last night for the first time since the war began on the occasion of the debate on the National Service Bill. The Radical and Nationalist opposition was so serious that the report stage was not finished when the debate was adjourned.

Mr. Pringle moved a new clause, providing for parliamentary control over the acts of the Director-General. After the debate in which the "servility" of the House of Commons and the "Prussianism" of the Government were among the epithets employed by Mr. Pringle's supporters, Sir George Cave intimated that Mr. Neville Chamberlain had agreed to the appointment of an Advisory Committee and he moved the closure amidst shouts of "gag" and Mr. Pringle's motion was defeated by 162 votes to 97.

The Nationalist motion that the Act should not apply to Ireland was defeated by 148 to 76 on the re-application of the closure.

The Nationalist amendment, providing for a separate Director-General for Ireland was under discussion when the House adjourned.

Dardanelles Report.

LONDON, March 16. The "Melbourne Age" says. The Dardanelles report adds little to the world's knowledge. The Australians were represented as clamouring for a scapegoat. But it appears that the agitators outside the Commonwealth have done the Empire an ill-turn. Many of the leading men made terrible mistakes and it is an infinite pity that the report was published. ("C. and M. Gazette").

Dardanelles Report.

Question of Publishing Excised Portions.

LONDON, March 15. In the Commons to-day, Mr. Bonar Law announced that Mr. Asquith would make a statement on the Dardanelles report on the 20th inst. A small Government Committee, including Mr. Asquith, is at present considering the excised portions of the report with a view to publication.

Hop Growing to be Curtailed.

LONDON, March 15. The Press Bureau states that Mr. Prothero has circularised hop growers recommending reduction by half of the acreage under hops, which will be sufficient for the year's sowing and the substitution of potatoes and vegetables.

Tea, Coffee etc.

Question of Fair Distribution.

LONDON, March 15. Mr. Bathurst stated that Lord Devonport was consulting leading representatives of tea, coffee, and cocoa trades with a view to securing distribution at fair prices.

Maintenance Allowance.

For Officers' Children.

LONDON, March 15. In the House of Commons Mr. Forster stated that arrangements had been made enabling officers below the rank of Major and of equivalent ranks in the Navy to obtain maintenance allowance for children.

TELEGRAMS.

February's Trade.

LONDON, March 15. The exports increased by 95,17,04 sterling in value in February as compared with the figures for February 1916 and imports by 36,123,22.

Supplementary Vote of Credit.

Mr. Law's Statement.

LONDON, March 15. In the Commons, Mr. Bonar Law, introducing the supplementary vote of credit for 64 millions Sterling in respect of the financial year ending on March 31st, said that credit included the payment of 18 millions to the Australian Government for wheat, which the Treasury had expected to make the next financial year, also 23 millions advances to the Allies and the Dominions. This did not mean that such advances were going to be bigger than anticipated. They were simply paying money now instead of in the next financial year. Munitions and acquisition by the Shipping Controller of additional ships, accounted for the balance of 23 millions. With regard to munitions he pointed out that necessity for payment now was a satisfactory indication that deliveries were being made more rapidly than those in the past on which the Treasury had based its estimates as to the time of payment. It was not desirable to indicate the respective amounts allotted to Munitions and Shipping, but arrangements regarding ships had also been concluded earlier than anticipated. The total votes of credit for the financial year were thus 2010 and the total since war, not including the vote already made in respect of the next year, 3792 millions.

LONDON, March 15. The deaths of Sir George Chetwynd and of Mr. William Adamson are announced.

SYDNEY.—Lieut. Shackleton has arrived here. He says he is going to the Front.

GERMANY.

Germany's Position Becoming More Desperate.

LONDON, March 15. Rueter is informed that, despatches just received in London from unimpeachable sources indicate that situation in Germany is becoming "daily more desperate" the position is depicted as most black.

AMERICA.

American Railwaymen and Crisis.

No Strike If War Ensues.

LONDON, March 14. WASHINGTON.—The Federated Railway Unions which have been threatening a huge strike for an eight-hours day have now written to President Wilson, stating that, if the nation be involved in war while the negotiations with employers continue, they will co-operate with the Government to the fullest extent.

Stirring up Trouble.

LONDON, March 16. According to reports from Washington the Germans are endeavouring to cause Columbia and Nicaragua to break with the States and thus to threaten the Panama Canal.—["C. & M. Gazette"].

SUBMARINISM.

British Shipping Returns.

A Week's Losses.

LONDON, March 15. The Admiralty issues the following figures:—Merchantmen which arrived at the United Kingdom during the week, 1,985. Sailings, 1,959; Vessels of sixteen hundred tons and upwards sunk, 13. Under sixteen hundred tons, 4. Vessels unsuccessfully attacked 16. Fishing vessels sunk, 3. One merchantman of under sixteen hundred tons reported last week as sunk has since been towed in.

Arrivals in French Ports.

LONDON, March 15. PARIS.—It is officially announced that vessels arriving at French ports during the week, ended March 11th, totalled 707, exclusive of coasting and fishing vessels. Two ships were sunk.

MESOPOTAMIA FRONT.

Thirty Miles Beyond Bagdad.

British Advance Continued.

LONDON, March 15. A Mesopotamia communique says:—Our advanced detachments are thirty miles upstream from Bagdad. Steps have been taken to prevent the flooding of the city during the coming rise of the river Imah. The Arms Factory in Bagdad is in good repair, and the railway workshops contain unimpaired, good, serviceable machinery, five locomotives and rolling stock. Our guns lost at Kut in 1916 were recovered at Bagdad.

The King's Reply to Allied

Congratulations.

LONDON, March 14. The Press Bureau says:—H. M. King George, acknowledging congratulations from the Allied Sovereigns and heads of State at the capture of Bagdad, expresses his confident belief that success advances the Allies another stage on the sure road to victory.

TELEGRAMS.

The Fall of Bagdad.
World Press Comments.

LONDON, March 15.
AMSTERDAM — There is an under-current of real concern in the German comment on the fall of Bagdad.

'The Cologne Gazette' says — "It is a great success. It would be a mistake to depreciate its importance, nevertheless it is firstly political." The paper consoles its readers by reminding them, while the British are getting further from their main base, the 'Turks have approached theirs at Mosul.

The "Rheinische Westfälische Zeitung" says — "The English have won a momentary but undeniable success." The "Kölnische Volkszeitung" says: — "The British have won an indubitable success. The surrender of Kut was rightly described as a heavy blow and it naturally follows that the fall of Bagdad wipes out the stain and is a striking success all the more so after the English forward move in Sinai. Although the success is transitory and does not affect the decision of the war, it is a heavy blow against Turkey and painful for the Quadruple Alliance."

The comments of the French and Italian Press on the capture of Bagdad are even more enthusiastic than those of the British, while neutrals are greatly impressed at the significance of the British victory.

PARIS — The Chairman of the Municipal Council, prior to business, referred to the fall of Bagdad, saying that Frenchmen rejoiced at this fresh proof of the indomitable British energy.

"The Temps", the "Figaro" and other papers emphasize that this glorious feat of arms has definitely ended Germany's dream of eastern expansion and they anticipate a speedy co-operation of the British and Russian forces. They describe the advance as a veritable thunderbolt, thus summing up French opinion which is surmounted at the rapidity of General Maude's march.

The "Temps" says, the capture of Bagdad is the greatest victory of the 'Entente' for months.

"The Debate" says, it is the first act in the great Anglo-Russian battle against the Turks.

ROME — The British Embassy is inundated with congratulations on the fall of Bagdad. Many telegrams have been sent to Mr. Lloyd George. The newspapers refer to it most enthusiastically and declare that Britain even militarily is now the mainstay of the "Entente".

AMSTERDAM — The Dutch newspapers are unanimous in regarding the fall of Bagdad a final disposing of Germany's dreams of a Berlin to Bagdad Railway.

BRITISH FRONT.

Retreating Germans Hotly Pursued.
Important Movements Impending.

LONDON, March 15.
Correspondents at headquarters state that British guns made the fortified Loupart Wood untenable. When patrols advanced after a sustained bombardment on the 12th instant, they found the wood empty, and passing through, they entered the fortress of Greveliers, meeting with slight opposition. Field howitzers and bombing patrols followed up the Germans as they retired from the Bapaume ridge, very speedily swarming on their heels day and night, pressing them back to the railway. The troops were enthusiastic at entering practically undamaged country. From Greveliers they could see the still unbroken roofs and chimneys of half a dozen villages west and north of Bapaume surrounded by green fields and undamaged roads. The next drive should take the British there. A glimpse of the panorama stirred the imagination. Never since 1914 have the infantry watched with such interest the work of the gunners. The correspondents agree that important movements are impending in which the enemy is likely to suffer severe damage.

Further Progress Towards Bapaume.
British Capture Many Trenches.

LONDON, March 15.
F. M. Sir Douglas Haig to-night reports — Our line has been advanced on a frontage of a mile-and-a-half south-westward and south-westward of Bapaume. We made progress on a front of a thousand yards southward of Achiet le Petit and occupied a thousand yards of trenches south-westward of Esware, which is north-eastward of Gommeourt. We raided the enemy's trenches eastward of Armentieres, and effectively bombarded positions northward of the Somme and eastward of Arras. Two explosions were caused.

British Advance Described.
Further Development of Open Warfare.

LONDON, March 15.
Reuter's correspondent at Headquarters, wiring on the 14th instant, said: The British advance, which was resumed on a front of four miles west of Bapaume on Monday, has resulted in a further development of open warfare. The strong screen of rearguards covering the German retreat has avoided action where possible. The British are now entering undulating green wooded country, in marked contrast to the brown dreariness which they have faced all the winter. The condition of the villages testifies to the hurry of the enemy's departure. Greveliers is largely intact and in Miraumont many houses were not destroyed.

One of the most amazing spectacles of the advance is the roads and railways creeping up under the hands of myriads of workers and the promptitude with which guns and munitions are brought up is most disconcerting to the Germans.

The latter have abandoned much munitions and supplies but wines and cigars found in the dugouts are regarded with suspicion after our experience of the Hun's dark ways.

FRENCH FRONT.

The Capture of Irlles.

ALLAHABAD, March 15.
16th March 1917 — The "Liberte" account of the taking of Irlles says that after we had subjected the

TELEGRAMS.

place to a terrific bombardment, General Gough's staff learned that the enemy was preparing to evacuate the village which like Grandcourt and Serre had become untenable. The British decided not to await the German's departure and rushing forward with their usual dash surprised the Boches just as they were ready to leave. The Germans fled with the British in pursuit, but between Irlles and Greveliers were forced to a fight in which the British obtained a crushing advantage. The capture is not a simple episode in the German retreat but is really an important success, Irlles having been chosen as the pivot of the Germans' retrograde movement.

French Progress Continued.

LONDON, March 15.
Last night's French communique said — We have continued to make progress by bombing in the region of Maisons-de-Champagne, notwithstanding a furious enemy bombardment with tear shells.

Macedonian Operations.

LONDON, March 15.
The French Macedonian communique reports great patrol and artillery activity on Monastir front. Italians advanced near Hill 1050. As Austrian attack, between Lakes Prespa and Malek, was repulsed with loss, prisoners being left in our hands.

The French Communique.

LONDON, March 15.
This afternoon's French communique says: — We carried out a Coup De Main in the region of Moulinoustoument, east of Oise and took prisoners. Several German attempts against our small posts in the neighbourhood of Vingre, west of Navain and in Argonne failed. There was fairly active artillery firing in the region of Maisons De Champagne but no infantry fighting.

ITALIAN FRONT.

Re-Occupation of Bucamez.

LONDON, March 15.
ROME — It is semi-officially stated that Italians have reoccupied Bucamez on the west coast of Tripoli.

Indian Telegrams.

(From our own Correspondents.)

[BY WIRE.]

CALCUTTA.

Lord Carmichael's Speech.

Advice to Europeans and Indians

CALCUTTA, March 15.
I have said enough, Gentlemen, on this subject I would only once appeal to you as I have appealed to you before not to disregard facts. There is much that India needs. You can all of you help her to get it. Those of you who are Indians have every reason to try and get it, and you will, I honestly believe, get it more surely with the help of my countrymen than you can do alone. The whole British Empire has its eye on you as it never had before. If I may give you one parting word of counsel it is this. — Do not refuse merely because of some hard things which have been said or even of some hard things which have been done, to let your case be well looked into by men who are Britons by blood but who do not live in British Islands. There is ignorance, crass ignorance if you will, about each other both in India and in the Colonies. I have tried to learn, I think I have learned something of the way in which the people of the Overseas Dominions look on human affairs and I think I know something of your attitude. You pay me the compliment sometimes of telling me that I understand quicker than many of my fellow-countrymen do what the true aims of Indians are. Sometimes I hope I do but if I do so at all it is because I learned in Australia to appreciate an attitude of mind towards England which, had I never been there, I should never have known and which has often recalled to me in conversation with your most earnest thinkers here. To those of you who are officials I know I need say little. It is your proud boast that your every action here is meant to benefit the people of the land in which you serve. If you do but truly realise what the needs of the people are, your actions will win their own reward. I believe you could get more help than you do from the people in realising this and it is largely because I want you to get more help that I look forward to the extension of education and of Local Self-Government. Finally I would ask those of you who are not Indians and who are not officials, to think of your responsibilities. It is you and those of your class who went before you, who have made India what she is the most valued dependency of the British Empire and one on which other Empires look with longing eyes. You, for more than any Government officials, have developed Calcutta and with Calcutta what makes most for the stability of India and it is with you, far more than with any Government officials, that the future of Bengal rests. No one can say that you have not given thought to what you are doing here. No one can accuse you of idleness or of want of intelligence, but if you look to the future, if you watch the tendency of events and the growth of thought among the people round you, I do think you must feel that the problems are springing up, the solution of which must affect you and your successors and which may either benefit you or hurt you and your successors according as you take or do not take a share in their solution. I would appeal to you to do your best to understand what is going on around you. As Governor I have been helped by all classes. I am grateful to all for their

TELEGRAMS.

help. But this I venture to say — Indians would have helped me more if they had shown me that they were more closely united in their aspirations, and Englishmen would have helped me more, if they had shown me better that they knew what Indian aspirations are. I have been here during an interesting time. I leave you just when a still more interesting time is beginning. It has been my great object while here to try and induce all to work together and to see each other's point of view. How far I have succeeded I may never know, but this I do know that without mutual understanding among all whose interests lie in Bengal, Bengal cannot take, as I sincerely trust she may, a leading part in the political and industrial progress of India.

A Woman Kills Her Two Children.

COOKS AND EATS THEM.

Rascally Guru Sentenced for Transportation.

CALCUTTA, March 15.
The Sessions Judge of Krishnagar disposed of the case in which three women and their guru (religious preceptor) were charged with killing two little sons of one of the female accused. The Jury unanimously found the Guru and the mother of the deceased children guilty. The Judge sentenced them each to transportation for life and acquitted the other two accused, grandmother and aunt of the deceased.

War Loan Application.

CALCUTTA, March 15.
Applications for the war loan received in Calcutta to-day total Rs. 63,51,500. Bombay applications total Rs. 68,82,700.

Late Arrival of Lord Ronaldshay.

CALCUTTA, March 15.
A "Calcutta Gazette Extraordinary" states that owing to delay in the arrival of the steamer Lord Ronaldshay will not arrive in Calcutta till the 26th. The Gazetted holiday on the 21st will accordingly be cancelled and 26th be declared holiday.

BOMBAY.

Bombay Legislative Council.

YESTERDAY'S SITTING.

Enlargement of District and Local Boards.

BOMBAY, March 15.
At the resumed sitting of the Bombay Legislative Council to-day considerable discussion centred on a Bill introduced by the Government to provide for increasing the number of elective members on the District and Local Boards and other matters. The object of the Bill is to make legislative provision for modifying the constitution of the District and Local Boards as far as circumstances at present admit, in accordance with the recommendations of the Committee recently appointed by the Bombay Government to report on the extension of Local Self-Government. The Bill provides for the increase of the proportion of elective members of such Boards and the format of special constituencies. It has been framed to give early effect to such measures as need not be deferred pending the general revision of the Bombay Local Boards Act, 1884, which cannot be undertaken at present. The chief ground of the opposition on the part of some non-official members was that only District Boards benefited by the scheme and Local Boards were left out.

The Hon'ble Mr. Patel was the principal opponent of the Bill. He emphasised that the progress of local Self Government in the Bombay Presidency was behind that of any other province of India and that the present Government was unsympathetic.

He the Governor refuted Mr. Patel's arguments and said the Bill was introduced to show the sincerity of the Government in the development of local Self-Government pending the introduction of a larger scheme after the Bombay Local Boards Act had been revised. The Bill eventually was read for the first time and referred to a Select Committee.

UNITED PROVINCES.

A Brave Deed.

Lady Rescues a Child.

LUCKNOW, March 15.
A plucky act was performed by Mrs. Gordon Lowe in the Cantonment in rescuing a small child who was in danger of being run over by a motor car. Mrs. Lowe pulled the child away just in time, but was herself knocked down sustaining injuries to her side and head.

The U. P. Council.

Mr. Chintamani's Resolutions.

LUCKNOW, March 15.
At to-day's Council meeting Mr. Chintamani proposed that Rs 40,000 be deducted from the amount allotted to salaries for the Roorkee College and spent instead on scholarships in professional colleges and special schools. The resolution was lost. The President explained the circumstances which had led to the increase in salaries of the Roorkee College. Mr. Chintamani then moved that Rs 3,000, be taken from the public gardens and Rs. 3000 from the provision for the Joint-Registrar, co-operative societies, and added to the female education. Government members and Lala Sukhbir Singh opposed the resolution which was withdrawn.

Mr. Chintamani further moved that the public works grant be reduced by Rs 75,000 and the amount be spent on secondary schools. The motion was lost by 17 votes to 11.

After the financial resolutions Law and University Budgets were introduced by Mr. Ashworth and Sir Sunderlal. Mr. Ali Naqi moved for prescription of alternate text books in Urdu in arithmetic, algebra and geometry. The resolution was lost.

The Council rose at 5.30 P. M. and was adjourned till 2nd April.

BURMA.

The Lieutenant-Governor leaves Rangoon for Maymyo on Saturday next. Two meetings of Legislative Council take place there for the presentation and discussion of the budget for 1917-18 in the first week of April.

ఆంధ్రదేశ వారలు

గోదావరి జిల్లా అమలాపురమునందు యూనియన్ స్ట్రీట్ పక్కన, కరువులైన ఇచ్చుటలేదనే కారణముచే 20 రోజుల నుండి వీధులను తుడుచుట, మురుగు నీరు లోని మురికినీరును తోడుట, పొయిఖానా దొడ్లను తుడుచుట మొదలగు పనులను ఆపివేసి కట్టుకట్టి వారలు.

కృష్ణా జిల్లా తేలప్రోలునందు గత నెల 11 వ తేదీని కోదండరామస్వామివారి కోవెలయందు భక్తిభావ వైరాగ్య విద్యల సభివృద్ధిచేయు తలంపుతో గ్రంథాలయము సెక్ దానిని గ్రామస్థులు స్థాపించిరి. తత్ప్రేరేపితము భగవద్భజన లతోడను గ్రామస్థాన్ మొదలగు పాటలతోడను సరస్వతీ పూజాది మహామంత్ర పుష్పములతోడను ఆత్మంత వైభవముగ జరిగినది. సాయంకాలము 4 గంటలకు గ్రంథాలయము పక్షమున పాటిబండ వేంకట్రామయ్యపంతులుగారి అగ్రాసనాధిపత్యము క్రింద సభ జరిగినది.

కృష్ణా జిల్లా కయకలూరు గ్రామములో సోమర్ కల్లు భవననిర్మాణమునకుగాను కొంత సొమ్ము వసూలుచేసి తగాదాలచేత యంతవరకును కట్టియుండ లేదని ఒకరు వ్రాయుచున్నారు. తలుపులు తాళములుతీసివేసి జమాఖర్చుపుస్తకములును తీర్మానములు మున్నగు పుస్తకములును యెత్తుకొని పోయిరట. కొన్ని కాగితములు కాలవనద దొరికినవి. దొంగల బాడతెలియలేదు. పెద్దయ్యగొప్పగొప్పలు పోలీసు స్టేషన్ కల తాలూకా గ్రామములోనే యిట్టి సేవముజరిగి విచారణకు రావచ్చును పల్లె గ్రామముల గతి యెట్లుండునో వేరే చెప్పనక్కరలేదు.

క్రిందటి శతాబ్దము కృష్ణా జిల్లా గన్నవరం తాలూకా మురుమాగు గ్రామమందు పువ్వుల అమృతం అను నామె తన భర్తను పువ్వుల నారాయణగారి కుమారున కిచ్చి వివాహముచేసి, వేళాంగనలకు మార్గదర్శి యగుటయేగాక, తాను వేళయయ్యను వివాహ సమయమందు బోగముమేళములు పెట్టక పూవుల హనుమానులగారి సంగీతకచేరీయు, కొన్ని పాడు గ్రామస్థులు కృష్ణాపూర్వయ్య శాస్త్రిగారిచే మాకథా కాలక్షేపమును జరిగించి వివాహముయొక్క పవిత్రతను గాపాడినదని ఒకరుమాట వ్రాయుచున్నారు. మరియు బందరు ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలకు పూర్వయ్య శాస్త్రిగారు తమ హరికథాకాలక్షేపమునకై పొందిన సన్మానమునండి రు 4-0-0 లు వివాహ కట్టుముగ అమృతము, నారాయణగారు కలసి రు 6-0-0 లు ధర్మము నిచ్చిరి.

రాజమహేంద్ర వరము నందలి వసురాయపుస్తక భాండాగార శాఖయగు ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజ పక్షమున 11 తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు పురమందిరమున రత్నకవిపార్థసరి బహుమాన పరీక్ష వడ్డాది సుబ్బారాయ కవి, కల్పటపు నుదర్శనరావు పంతులు, ప్రయాగ వేంకటరామశాస్త్రి కర్రా వేంకటరావు శ్రీపాదవేరి శాస్త్రి గార్ల న్యాయాధిపత్యమున గావింపబడినది. పరీక్షకు ఆరుగురు సభ్యులువచ్చిరి. వారిలో ప్రథములుగ చింతనెంట వేంకటరమణయ్య పంతులుగారును ద్వితీయులుగ అడవి బాపి రాజుగారును కృతార్థులయిరి. వీరలకు స్వర్ణరజిత పతకములు వరుసగా సెనంగుటకు తీర్మానింపబడినది. పట్టణములోని ప్రముఖులును, ఉపాధ్యాయులును విద్యార్థులును సుమారు నూరుమంది సభనలంకరించిరి.

విజయనగరమునుండి, 13 వ తేదీ మాస్కోయనిలేఖపడిట్టు వ్రాయుచున్నాడు:— శ్రీ విజయనగరము మహారాజావారి కుమారులు శ్రీఅలకనారాయణ గజపతిగారు తమసతీతిలకము విద్యావతిదేవితో మాపురమునకువిచ్చేసిరి. పురమంతయు తోరణములతో నలంకరింపబడినది. పురప్రముఖులందరును వారిని రైలువద్దనుండి తీసికొని కోటలోనికి తీసికొనివచ్చిరి. శ్రీమహారాజావారును వారికుమారు లిద్దఱును అలంకృతులయి తమ కాల్బలము బ్యాంకు గుఱ్ఱములు ఏనుగులు మొదలగువానితో జయప్రదముగా నూరేగిరి. శ్రీ రామానుజాచార్యులవారు ఈ విషయమందు మిక్కిలి యుత్సాహముతో ప్రయత్నములు సల్పిరి. పాఠశాలలోని బాలురందరును కోట మొదలు రైలు వరకు భండాలో బారులుగా నిలువబడి విధులను జవసమ్మర్థము గాకుండ నుండిరి. కోటలో గృహప్రవేశ మహోత్సవము జయప్రదముగా జరిగినది. శ్రీవిద్యకు కృష్ణచేయడనియు పారి గ్రామిక పాఠశాలను పెట్టగలెననియు ప్రజలు కోరుతున్నాడు.

కాకినాడ నుండి దత్తాత్రీ జగన్నాథ శర్మగారిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— ఎడింబరో విశ్వవిద్యాలయమున ఎం. బి. సి. హెచ్. బి; పరీక్షయందు తీర్ణుడై అల్పకాలము క్రింద టనే స్వస్థానముగా కాకినాడవిచ్చేసిన డాక్టరు పి. వి. రమణ మూర్తిగారు తెలంగాణ తల్లి నెంటు (ఐ. ఎమ్. ఎస్. ఆఫ్ సరు) గా నియోజితులైనందున ఆంధ్రులందు కాకినాడ పాఠశాలలో నొకరి కిట్టి భాగ్యముసమకూరిన సంతోషముతో బులుసు సాంబమూర్తిపంతులుగారు తమయొంటికడ 11వ తేదీ సాయంత్రన మైదుగంటలకు రమణమూర్తిగారిని వారిసతీని మఱిరెండువందల మంది మిత్రులను అల్పాహార పూర్వకమైన యాతిభ్యమున కా హోవి.ంచిరి. ఆనందగర్భమున రమణ మూర్తిగారి విద్యా సంపాదనము యోగ్యత ఈ గౌరవపదవిని సమీపించ గలిగిన యదృష్టము మున్నగు విషయములను గూర్చి పొరు లాండ్ రులు మరిపె ముతో ముచ్చటించుకొను సాంబమూర్తిగారి సత్కారము లతో నానందించిరి. పిమ్మట రమణమూర్తిగారి జనవలయిన వైడా జగన్నాథముగారు తమ కుమారుని ఏకపుత్ర విషయ మందు కూడ విద్యార్థిత్వమున విదేశస్థితికిని దేశసేవకై రణ భూస్థితికిని పంప సెల్లగలిగిన నందర్భములు వారి బౌదాత్య హృదయము ప్రశంసింపబడినది. ఇట్టి వాత లొనర్చినవానము గదా మాతృదేశముయొక్క రక్షణ కనుకూలించునది యని సంతసించిరి. ఇట్టిస్థితి ఆంధ్రులయొక్క రక్తమునం దింకనునశంప లేదని యెల్లరును నమ్మిరి. ఇంకను ఇష్టాపూర్తికై వివిధవిషయములు ప్రసంగమునకువచ్చియున్నవి. కాకినాడ పాఠశాల దొకరిక యుద్ధ భూమిలోనికి సంబంధించిన తల్లి నెంటు ఐ. ఎమ్. ఎస్. ఆఫ్ సరుగా నేగుదెంచునంతయదృష్టము సమకూటుట ఒక్క కాకినాడ పాఠశాలకేకాదు, ఆంధ్రులెల్లరికి గౌరవాన్ని దము సంతోషాహవాను నయిన కార్యమని వక్కాణింపబడి నది. ఇదిభావక పజమచు రమణమూర్తి గారిని తమతమ మిత్ర వర్గమును రావించి గౌరవించి నందులకు సాంబమూర్తిగారి వీర రసోద్దీపక వాక్యములు శోభాయమానములై కన్పట్టినవి. జయజయ ధ్యానములతో నిష్టాగోష్ఠిచెలంగ సమావేశము పరి సమాప్తమైనది.

26 వ కృష్ణామండలసభాహోవన కార్యదర్శి లిట్టు మాపే ర వ్రాయుచున్నాడు:— పరిపాలనా పద్ధతులయందు ప్రజలకు గలుగుచున్న యిక్కట్టులను గురించి యోచించి వాని నివారణార్థము ప్రభుత్వమువారికి విన్న విమర్శనలుకును, మన సంఘము బాగుపడుటకయి మనలోపునము చేసికొనవలసిన ప్రయత్నములను గురించి విచారించుకొనుటకును, మనలో మనకు ఏకమత్యము, ఏకాభిప్రాయము మున్నగునవి యల వడుటకును, సభలు జరుపబడుచున్నవి. ఆ సేతుహిమాచల తర్యంతముగల ప్రజల క్షేమాభివృద్ధికయి దేశీయమహాజన సభయు, ప్రతిరాజధానికి రాజధానిసభయు, ఆయా ముఖ్య పట్టణములయందు జరుగుచున్నవి. జనసామాన్యమునకు పయోగించులాగున, అన్ని జిల్లాలకు ప్రత్యేకముగ స్వభాష లుండి యున్నందున వైయుద్దేశములను నెఱవేర్చుటకును, వ్యవహారము లెట్లునడచు చున్ననో జనసామాన్యమునకు బోధించుటకును మండలసభలు జరుపబడుచున్నవి. మన కృష్ణామండలములోను మండలసభ 25 సంవత్సరములనుండి అవిచ్ఛిన్నముగా జరుగుచున్నది. ఈసాలున 26 వ సభ నంది గామతాలూకా జగయ్యవేటయందు ఏప్రిలు 7 వ తేదీ నుండి ప్రారంభమయి జరుగును. ఈసభకు విశాఖపట్టణ వాస్తవ్యులగు చింతలపాటి వేంకటమూర్త్యనరసింహ రాజు బి. ఏ. బి. ఎల్. గౌరవ్యత్యతపహింప నంగీకరించిరి. ఈతాలూకాలో నందిగామయందు 1907 సంవత్సరములో ఈమండల సభ యొకసారి జరిగియున్నది. ఇయ్యది ఈసాలున రెండవ సారి మన తాలూకాలో జరుగబోవుచున్నది. ఈసభను జయ ప్రదముగ జరుపుభారము నందిగామ తాలూకావాసు లెల్లరి మీదను గలదు. సభ జరుగు కాలము సమీపించు చున్నది. కావున తమ కైకొలిపిన ద్రవ్యసహాయమును చేసియు, తమ తమ గ్రామములలోని యిబ్బందులను గురించి సభ యెదుట బెట్టుటకై మాకు తెలియజేసియు తమ గ్రామములలో మీ టింగు జేసి సభకు మీరంపు ప్రతినిధుల నాయులును మాకు మార్చి నెల 25వ తేదీలోగా తెలియజేసియు పథయొక్క గమయనకు బోధింపవలెనని నందిగామ తాలూకావాసు లెల్లరు ప్రార్థింపబడుచున్నాడు.

వరంగల్లు వార్తలు.
(ఒక విశేషమునియొద్దనుండి)
మనీదు.

వరంగల్లు, మార్చి 18:—వరంగల్లు క్రొత్త బజారులో మహమ్మదీయుల ప్రోత్సాహముచే కట్టుటకు ప్రారంభించిన క్రొత్తమసీదుపని శ్రీనైజాముగారు ఆపువలచేసి మసీదుకు బదులు స్కూలునొకటి కట్టించుట కుత్తరపు దయచేసినట్లు తెలిసినదని యిదివరకు వ్రాసియుంటిమి. ఇప్పుటికి చిట్టచివర కు ఆహుతులన్నియు మారిపోయి మసీదు ఆపువలంజే కట్టుటకును దానిప్రక్కనే మార్వాడీ పున్నువందుగారి యిల్లు తీసికొని అదులో పోలీసుకాదా కట్టుటకును మరి యు మసీదుకు బజారు ప్రక్కన అడ్డగోడకట్టి హిందువులు వారియుత్సవాదులు జరేగింపులు మాములు ప్రకారముగా మేళతాళములతో మసీదువద్ద యడుగులేకుండ జరిగించుకోవచ్చు నని శ్రీనైజాముగారు తిరిగి క్రొత్తగా హుకుం జారీచేయించినారు. ఇది అందరకు తెలియగలదులకు ప్రకటించినారు. ఇప్పుడు హిందువులు వారముదినములనుండి పెండ్లిండ్లు యూరే గింపులు బాజాధజంత్రీలతో మసీదుమీదుగా యథాప్రకారము వాయించుచు వచ్చుచుపోవుచున్నారు. శ్రీనైజాముగారు హిందువులయెడల చూపిన కనికరమునకుగాను ప్రజలు వారిని మిక్కిలి కొనియాడుచున్నారు.

స్నేగు.
ఇప్పుటికి హైదరాబాదు మొదలు మధ్యవరకు నిజాం రాజ్యములో అక్కడక్కడ స్నేగునిదిగాని యంతవరకు మావరంగల్లులో యేమియు నట్టి యుపద్రవము లేకుండ యూడెను గాని సుమారు 4 రోజులనుండి యిక్కడ చాలా హోట్టు ఎలుకలుపడి గోలబయలుదేరినది. మరియు రోజునకు 5, 6 గురు స్నేగువలన చనిపోవుచున్నారు. ఇంక పట్టణమంతయు వ్యాపించునని జనులు భీతిల్లుచున్నారు. ఎండలు యంత తీవ్రముగ నున్నప్పటికిని యాజాడ్యము ప్రబలుచున్నందుకు మిక్కిలి విపరీతముగ నున్నది.

అకాల మరణము.
మొన్నటిదినము యందుయు 10 గంటలవేళ మా.వరం గల్లులో వైశ్యపడుచు మంచినీళ్లకు రైలుకట్టమీదుగా నడచి చెరువుకు వెళుచుండగా వెనుకనుండి రైలు ఇంజను కాడిపేట నుండి వచ్చుచు కట్టమీదపోవుచున్న మనుష్యులనుచూచి కేక చేసెను. కాని అప్పు డాపడుచు వెంటనే కట్టక్రిందకు దిగిన యెడల యేమియు హాని జరుగక యుండెడిదిగాని ఆదిన్న దానికి యేమియు తోచక యంతల నుండి అవలకు రైలు కమ్మీలు దాటుట కెత్తించగ ఇంజను పిట్టలు యెత్తి ఆకల పారవేసినది. ఆ దురదృష్టవంతురాలు నోటివెంట రక్తము గ్రుక్కచు వెంటనే ప్రాణములు విడచెను. తదుపరి రైలుచే పోలీసువారువచ్చి పంచాయతు చేసి దహనమున కుత్తరపు చేసిరి.

తిరువల్లూరి జిల్లామందలి కోయిలపట్టి గ్రామ సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారియెదుట కడతె గ్రామమునసముగిదను మరివన్నెండుగురిమీదను యొకమాంత్రికుడు వారతననుబొందినందులకై కేసు తెచ్చెను. ఇదివరలో సిగ్రామ మనసయితనవాడేమగు మరి యొకని భార్యను ఎత్తుకొనిపోయెనని సబ్ మేజిస్ట్రేటు మేజిస్ట్రేటుగారివద్ద సెక్ కేసువచ్చెను. ఆయువతియగు ఒకమంత్ర గాని స్నేహముచేసివానివలనతనభార్యకును గ్రామమునసముకును కీడుచేయ నెంచి కాళికాలయమున కెదుట చేత బడిచేయించెను. గ్రామమునసముకు ఆతని యనుచరులును ఈసంగతినిని మాంత్రికుడు కాళికాలయముచెంత మంత్రపతనము చేయుచున్నప్పుడు పట్టుకొనిచావడిలో కట్టివేసిరి. మునసము తానొకమాంత్రికుని పట్టుకొంటిననియు, అతని యొద్ద నొక కేసు కలదనియు, దానిపై తన పేరును తన భార్యపేరును మరి కొన్ని యంత్రములును, చక్రములు నున్నవనియు కోయిలపట్టి సబ్ మేజిస్ట్రేటు గారికి తెలియ చేసెను. మేజిస్ట్రేటు గారు ముద్దయి లందరి మీదను నేరము మోపి మునసముకు 3 నెలల కఠినశిక్షయు మిగిలిన వారికి 30 రూప్యముల జూల్కానాయు లేనియెడల 3 వారముల కఠినశిక్షయు విధించిరి.

నూలుబట్టల పన్నునుగూర్చి లంకామైదువారి యాం డోశన సందర్భమున ఇండియా దొరతనమువారు పన్నులను 'హచ్చించినవో' హిందూ శిక్షములో నసంతుష్టి కలుగునని బొంబాయిలో కాశీధాని సంఘమువారు బ్రిటిష్ గవర్నమెంటు గారి కోరిక కంటే వారి నడంబడిక.

జాబులు.

I

కృష్ణాజిల్లా గ్రంథ భాండాగారముల సభ ఆయా!

1917 వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 9వ తేదీని జగ్గయ్యపేటలో జరుగబోవుచున్న కృష్ణాజిల్లా గ్రంథ భాండాగారముల సభకు గంపల గూడెము, ఎట్టేటుకుమార రాజాగారగు రాజా కొంటిగిరి వేంకట కృష్ణారావు బహద్రుల జమీందారు గారు ఆగ్రాసాహిత్యము వహింప వయలో నంగీకరించినది తెలియజేయుటకు మిక్కిలి సంతోషించుచున్నాను.

అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావు, బెజవాడ మార్చి 14. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు.

II

కృష్ణాజిల్లా సభ.

ఆయా!

కృష్ణాజిల్లా సంఘము వారి సాధారణసభ 25-వ తేది ఆదివారము సాయంత్రము 5 గంటలనుండి బెజవాడ రామ మోహన గ్రంథ భాండాగార భవనమున జరుగును. అప్పుడు 1916 వ సం॥ తాలూకు కార్యకర్తలమును ఆమోదించుట, 1917 వ సం॥మునకు కార్యనిర్వాహకుల నెన్నుకొనుట, జగ్గయ్యపేటలో ఏప్రిల్ 7-వ తేదీనుండి జరుగనున్న మండల సభలో జర్జింపవలసిన విషయములను గురించి నిర్దారణ గావించుట, తీరుప దరఖాస్తులు మున్నగు విషయములను గురించి యోచింపబడును. సంఘసభ్యులు, అభిమానులు ఎల్లరు విచ్చేయు ప్రార్థించుచున్నాను.

బందరు } వే॥ వెం॥ సుబ్బారావు బి. ఏ, మార్చి 14. } కృష్ణాజిల్లా సంఘ కార్యదర్శి.

III

ఆంధ్రవిద్యానిధి.

ఆయా!

వై విషయమును గూర్చి నిన్నటి ఆంధ్రప్రతికయందు ప్రచురింపబడి యుండిన ప్రధానవ్యాసమును జూచితిని. మాయూరిలోనుండు గోఖలే భ్రాతృరంగమువారు గతసంవత్సరము దీపావళినాడు ప్రతియింటిలో ద్రవ్యము వసూలుచేసి బందరులోని యాంధ్రజాతీయకళాశాలకు శైవుల స్వదేశ సంఘమునకును, బంపిరి. ప్రతికలో నూచించిన విధముగా రాజోవు సంవత్సరాదినాడు వారు మరల ద్రవ్యము వసూలుచేసి ఆంధ్రవిద్యానిధికి బంపెదరని ప్రార్థించు చున్నాను. స్థానిక మండలమునం దెన్నియో పతన మందిరములు కలవు. ప్రతియూరిలో నాయా సమాజములవారు వారివారి కత్తెనుసారముగా ద్రవ్యమును వసూలుచేసి నిధి పెద్దమొత్త మగుటకు చేసెదరని నేడుచున్నాను.

స్థానిక మార్చి 18 ఒక పౌరుడు.

IV

చతుర్థ ఆంధ్రదేశగ్రంథాలయ మహాసభ.

ఆయా!

గ్రంథాలయ మహాసభయొక్క ఆహ్వాన సంఘసభ మానెల 18 తేదీ ఆదివారం సాయంత్రము 5 గంటలకు బోర్ల పాతశాలభవనమున ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు ఏ. పి. పాత్రో 1. ఏ. బి. ఎల్ గారి యాధిపత్యముక్రింద జరుగును.

నాటిదినమున నీదిగువ జేర్చిన హాంతులు జర్జింపబడును.

1 సభాధ్యక్షుని యెన్నిక 2 సభజరుగు తాకిళ్లు నిర్ణయించుట 3 ఆహ్వానసంఘము నేర్పరచుట 4 బహు, భాజరాధి పాతశాలలు ఏర్పాటులగూర్చి ఆలోచించుట 5 గ్రంథాలయ ప్రదర్శనము నెలకొల్పుట 6 ముఖ్యవిషయములు గూర్చి ఆలోచించుట.

గంబూ మండలములోని గ్రంథాలయ సభ్యులెల్లరు సభకు విచ్చేసి ఆహ్వానసంఘములో జేరి సభ సజావుపడు పట్టుకుటలు చున్నట్లు తోడ్పడ ప్రార్థింతులు.

శ్రీ గి. గి. రామయ్య.

మార్చి 14.

V

ఆంధ్రకవుల చార్ిత్రము.

ఆయా!

ఆంధ్రసతన సారస్వతము యొక్క బాల్య దశలో నా కప్పటికి దొరకిన యాధారములను బట్టి యాంధ్ర కవుల చరిత్రము నొక విధముగా నూనూ భాగములుగా రచించి ప్రకటించితిని. ఆంధ్రసహజములు చూపిన యాదరమును బట్టి యీవఱకు కాగ్రంథము వెన్ను తడవలు ముద్రింప బడుచు వచ్చెను. ఇప్పుడది పునర్ముద్రితము కావలసి యున్నది. ఇటీవలఁ బ్రకాశితమైన నూతన సాధన కలాపమునుబట్టి యిది వెన్ను తావుల సంస్కరింపఁ బడవలసి యున్నది. వృద్ధత్వముచేతను వ్యాధివాచలచేతను చున్నందున నయి యున్న నే నిప్పు డాపని నాంధ్రభాషాభిమానుల తోడ్పాటులేక నిర్వహించుట కశక్తుడనయి యున్నాను. కాబట్టి భాషాభిమాను లందఱును నాకు చేయూతయయి నిలిచి, నా కవుల చరిత్రములోఁ జేరని కవులయొక్క పేరులను వారి గ్రంథములును తచ్చరిత్రములను, నా పుస్తకములోఁ జేరియుండిన కవుల విషయమునను వారి దేశకాల చరిత్రాదుల విషయమునను నేనభావము చేతఁ జేసిన తప్పిదములను, నాకు దయాపూర్వకముగాఁ దెలిసి నాకును భావకును పరమోపకారులయ్యెదరుగాక యని వినయముతో విన్నపము చేసి కొనుచున్నాడను. ఆంధ్రసహజములు నా విన్నపమును మన్నించి నన్ను గృతార్థునిజేయ ననుగ్రహింతురుగాక! రాజమహేంద్ర వరము. కందుకూరి వీరేశలింగము.

VI

పతనగ్రంథ నిర్ణాయక సభ.

ఆయా!

ప్రభుత్వమువారి విద్యాశాఖకు సంబంధించిన యా పతనగ్రంథ నిర్ణాయకసభకు (అనగా టెక్స్టు బుక్స్ కమిటీకి) విద్యాశాఖాధికారి (అనగా డైరెక్టరు ఆఫ్ పబ్లిక ఇన్స్ట్రక్షన్) అధ్యక్షుడు. ఇందు వివిధభాషలకు సంబంధించి యు వివిధవిషయములకు సంబంధించియు నుపసంఘములు గలవు. అందు దేశభాషలకు సంబంధించినయన్ని యుపసంఘములలోఁబాటు ఆంధ్రభాషకు సంబంధించియు నొక యుపసంఘమున్నది. దానియందలి 7 మంది సభ్యులలో ఏట్లుగారు ర్యాంపుఫర్దగారు రాసుగారు జయంతి రామయ్యప్రభులు గారు వల్లూరి నరసింహ రామయ్యగారు వావిలికొలను సుబ్బారావుగారు గలరు. ఇపు డొకపదవి ఖాళీగా మున్నట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. చెన్నపురాంధ్రసభ విద్యాశాఖపక్షమున కడచిన 9 వ తేదీ జరిగిన ఆంధ్రపాఠసభలో, ఈ పతనగ్రంథ నిర్ణాయకసభకు సంబంధించి "ఆయా దేశభాషలకు సంబంధించిన పదవులకు ఆయాదేశభాషలలో ఆరితేరిన సుప్రసిద్ధవిద్వాంసులను గ్రంథకర్తలను మాత్రమే నియమింపకలె ననియు, అట్టి భాషాపండిత్యము లేనివారిని అట్టి పదవులకు నియమించుట దేశభాషలయభివృద్ధి కంటక మనియు, గ్రామ్యభాషను పరిత్యజించి గ్రాంథికభాషను పోత్యాపాపములుటకు ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించి కూడ పతనగ్రంథ నిర్ణాయక పదవులకు వైతిర్యాసపు భావమునకు విరుద్ధాభిప్రాయము గలవారిని నియమించుట శోచనీయును గావున అట్టి పదవులకు గ్రాంథిక భాషా విభాగములే నియమించుట ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి కత్తె వ శక్తి మ ని యు కొన్ని తీర్మానము లేకగ్రీనముగా నామోదింపబడి యున్నది. అంతే కాక, ఈ యాంధ్రోపసంఘమునందు చెన్నపురాంధ్రసభకు ప్రాతినిధ్యము నొసంగవలె నని విద్యాశాఖాధికారిని ప్రార్థించుటకై సభ యొక్క విద్యాశాఖావారిడివఱకే యొక తీర్మానమును గావించి యున్నాను. ఆ తీర్మానమును సభా కార్యనిర్వాహకసంఘము వారు కూడ నామోదించియున్నారు. అది యిటీవల ప్రభుత్వ విద్యాశాఖాధికారుల యాలోచనకు పంపబడి యున్నది. ఇది యటుండఁగా, పతనగ్రంథనిర్ణయవిధానమున మరి రెండు ముఖ్యాంశములు గలవు. ప్రతి యుపసంఘమునకు సంబంధించిన సభ్యులలో ఏ యిరువురు సభ్యులొక ఒక యిరువురు సభ్యులు బాగున్న దని చెప్పినయెడల ఆ యుపసంఘమునకు సంబంధించిన గ్రంథము సభవారీచే అంగీకరింపబడినట్లే పరిగణింపబడునట్లు; ఆ యు ప స ం ఘ ము న ం ద వి తక్కిన సభ్యుల యభిప్రాయములతో నకశ్యమే లేదట. ఒకచో ఆ యుపసంఘమునందలి యితరసభ్యులు ఆ గ్రంథము పట్ల భిన్నాభిప్రాయము లగునెడల ఆ యభిప్రాయ భేదమును ఆ యుపసంఘమువారు తాక మొత్తము సభవారీ పోట్ల ప్రకారము తీర్చుకలెదట. ఏమి యీ చిత్రము? ఆ గ్రంథము పట్ల భిన్నాభిప్రాయము లేనివారిని గ్రహించుట ఆ గ్రంథము

యొక్క మంచిచెడ్డలను గుఱించి పోట్లెచ్చి వివాదాంశమును తీర్చుకలసి వచ్చుచున్నది. రెండవ విశేషమును కూడ చూడఁడు. సభవారు ఒక్కొక్క విషయమునకు సంబంధించియు ఒక్కొక్కభాషకు సంబంధించియు, అనేక గ్రంథములను ఆమోదించి వారి పట్టికను ప్రకటించెదరు. పాఠశాలల యధికారు లా పట్టికయందలి గ్రంథములలో తమ యిష్టము వచ్చిన గ్రంథములను తమ పాఠశాలలలో పఠనీయములుగా నిర్ణయించెదరు. రికార్డుయొక్క పాఠశాలల కన్నిటికిని ఇట్టి స్వాతంత్ర్య మివ్వబడియున్నది. కాని, పట్టిక మూడవది మొట్టమొదటిపాఠశాలల కిట్టిస్వాతంత్ర్య మివ్వబడక, వారిలో నుపయోగింపబడవలసిన గ్రంథముల పట్టికను విద్యాశాఖ వారే ప్రత్యేకముగా ప్రకటించు చున్నాడు. తక్కిన పాఠశాలల విషయమై పనికివచ్చెడి గ్రంథము లన్నియు గవర్నమెంటు బోర్డు న్యూనిసిఫలు పాఠశాలల విషయమై ఏల పనికిరావో తెలియకున్నది. ఈ పట్టిక మూడవది మొట్టమొదటి పాఠశాలలే యెక్కువ యున్నవని తెలిసినచో ఏవో కొన్ని గ్రంథములకు విశేషవ్యాప్తిని కలిగించుట తప్ప ఈ ఏర్పాటు కలన పాఠశాలలకు ప్రత్యేక లాభమేమియు కానరాదు. ఈ విశేషవ్యాప్తి సాధారణముగా ఏ యూరోపియను కంపెనీ వారి గ్రంథములకో మాత్రమే కలుగుచుండుటచే తక్కిన గ్రంథకర్తలకు లెగిసప్రోత్సాహము లభింపవచ్చును. పాఠశాలలకు పకరించు దేశ భాషాసాహిత్యము మంతగా నభివృద్ధి నొందకుండుట కిది యొక ముఖ్యకారణ మని కూడ చెప్పవచ్చును. ఇది యంతయు నటుండ, గ్రంథములు సభవారీచే నామోదింపబడక నిరాకరింపఁ బడినప్పుడు అట్టి నిరాకరణమున కా గ్రంథ మందుగల లోపమేమో అది కూడ నిరాకరణముతోఁ బాటు ప్రకటింపబడు నెవల, అది పాఠశాలా వాఙ్మయాభివృద్ధికి సహకారి కాఁగలను. తక్కిన యుపసంఘముల మాట యెటులున్నను, ఆంధ్రోపసంఘమువారికి పనికిమాలిన గ్రంథముల నామోదించుటయు మంచి గ్రంథములను నిరాకరించుటయు క్రొత్త కానట్లు కాన్పించుచున్నది. మంచి గ్రంథములు నిరాకరింపబడుటవల్ల కలిగిడి నష్టముకన్న చెడ్డ గ్రంథములను పఠనీయముగా నిర్ణయించుటవల్ల కలిగిడి నష్టమే విశేష శోచనీయమగుటకు సంజేయములేదు. ఈ విషయము ముందు ముందు వివరముగా విమర్శింపబడును. ఇప్పటికి తక్కిన స్థితిగతులు బాగుపడునెడల, ఇట్టి లోపముల కంతగా అవకాశ ముండదని తోచుచున్నది. ఆంధ్రనాయకు లీ విషయముల నెల్ల సావధానముగ తలకించి కర్తవ్యమును గావించెదరు గాక! ఒక యాంధ్రుడు.

సంయుక్త రాష్ట్రముల శాసనసభ.

సంయుక్త రాష్ట్రముల శాసనసభలో రజత్ ఆలీగారు ఆర్థికపత్రములో పోలీసుశాఖలో కొన్ని మార్పుల నుపపాదించి నాతీర్మానము నిలువలేదు.

సామ్రాజ్ పూరు విషయమై ఖర్చుగానున్న ధనమును ప్రారంభవిద్య కుపయోగింపుడని ఆలీనాదీగారు చెప్పి దొరతనము వారోప్పకొనరైరి.

పోలీసుశాఖ ప్రయాణఖర్చులు. తీర్మాన రామయ్య ఆలీగారు పోలీసుశాఖ ప్రయాణ ఖర్చులనుండి 18000 రూప్యముల తగ్గించి మక్తాబ్ విషయముల కుపయోగింపుడని చెప్పినదియు నిష్ఫలమయ్యెను.

పోలీసు ఆర్థిక పత్రము. పోలీసు ప్రయాణ ఖర్చులనుండి 50000 రూప్యములను తగ్గించి ప్రారంభ విద్యకుపయోగింపుడని నారాయణ ప్రసాదుగారు చెప్పిరి. పోలీసుయిన్ స్పెక్టరు జనరలుగారు సంజాయిషీ చెప్పగ నాతీర్మానమును వారు వదులకొనిరి. చింతామణిగారు పోలీసు ఖర్చుల నుండి లక్ష రూప్యములు తగ్గించి ప్రారంభ విద్య కు పయోగింపుడని చెప్పగ మంత్రిగారు కూడదనిరి. గోకర్ణ నాథ మిశ్రగారును, జగత్ నారాయణ రాధాకృష్ణదాస్ గారును వాదించిరి. పట్టుదలతో వాదము జరిగెను. తుదకు తీర్మానము 9 వోట్లు తగ్గుటవలన నిష్ఫలమాయెను.

చింతామణిగారు పర్యవసాన ఖర్చులనుండి 10000 రూప్యములను తగ్గించి పాఠశాలలకు యిక్ స్పెక్టరులను నియమింపవలయునని చెప్పిరి. జి. యచ్. మిశ్రగారును, ఆర్. కె. దాస్ గారును ఈతీర్మానము నామోదించిరి. ఓడకొలాండు సంగారు దొరతనమువారి తరపున తీర్మానమును నిరసించిరి. తీర్మానము కొట్టివేయబడెను. అదేవి యిలాకా ఖర్చులనుండి 64000 రూప్యముల తగ్గించి పాఠశాల విద్యావిషయమున యుపయోగింపు కలదును తీర్మానము కూడ నిష్ఫలమైతి.

ఈ గుగుణముల రుజువుపరచుటకయి, ఆస్తిదానీడీ
పంపుకొనువారికెల్ల ఒకసారి వాడుకగ్రామము సరిపోవునంత
జానె గల సీసా ఉచితముగ బంపబడును.
సోలు ఏజెంట్లు:—
ఆంగ్లోయిండియన్ ట్రేడ్ లింకు కెమికల్ కంపెనీ,
నెం 155, జామూపుసీదు షిర్డీ, బొంబాయి.
మద్రాసు యేజెంట్లు:— మెహతాపురహత్తంయూర్టీ,
29, చెనబజారునోడీ, మదీరాను.

(686) భాషా సేవక సంఘము.

202 MINT STREET, MADRAS.

ఈ సంఘమువారు ప్రచురించుచున్న గ్రంథములు.

(1) వేదములలోని పదాలు	ప్రతి 1-కి రు 0-4-0
(2) దంతిభాషాసము	" 0-4-0
(3) స్వామి	" 0-4-0
(4) విభూతి, తిలకము, పసుపు	" 0-4-0
(5) కర్తవ్యము	" 0-4-0
(6) ధర్మము	" 0-4-0
(7) ఆచారము	" 0-4-0
(8) ఆశ్రమము	" 0-4-0
(9) బ్రహ్మచర్యము	" 0-4-0
(10) పరశురాము	" 0-4-0
(11) ఆశ్రమములలోని కార్యములు	" 0-4-0
(12) గాఢాధ్యక్షము	" 0-4-0
(13) వాక్యములు	" 0-4-0
(14) నిర్ణయము	" 0-4-0
(15) వాక్యములలోని కార్యములు	" 0-4-0
(16) వ్యాకరణము	" 0-4-0
(17) గ్రంథములు	" 0-4-0

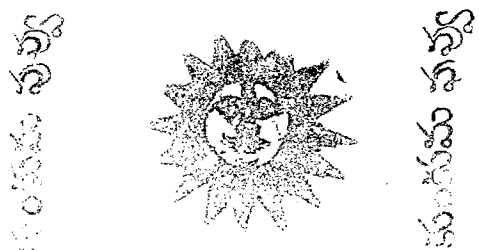
శ్రీ పరమానందయ్య కథలు.

స్వామివారు కొంత కొంత పుక్కిటి పురాణముగా వినియున్న యీ కథలు మిక్కిలి అద్భుతమును వినినవారి ముందు నీతిబోధకములును గలవిగా తెలిసినవియ్యమే. ఇందు గురువునకు శిష్యులందు గల ప్రేమ, అనుగ్రహము, వారి వృద్ధికోరికలకు పాటు మొదలగు గుణములును, శిష్యులకు గురువు వందుగల భక్తి, శుశ్రూష, కార్యనిర్వహణ మందు విడుదలపట్టిన, వరసరసాభాతము మొదలగు గుణములును సర్వజన సుబోధకముగా హాస్యరసమునకు దగిన వివరములను వర్ణించబడి యున్నవి. ఇవి చదువుట కారణించినది మొదలు ముగించు వరకు నవ్వుపుట్టించుచునేయుండును. వెల 0-2-0.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్ డు కో,

(235) ఆనందా ముద్రాలయము, మద్రాసు.

కుంకుమ పుష్ప

పుష్పములు విర్మలము గల కుంకుమపుష్పములను మాత్రమే కొనుగోలు చేయుచున్నాము. ఇంకొకటి ప్రాయశచియము.

ఎస్. నాగయ్య అండు కంపెనీ.
(63) 63, చాపింగ్ వీధి, బొంబాయి.

హెచ్. టి. మహమ్మద్ అండు కో,

[723] మద్రాసు, బెనారస్ సిటీ.

కాశీలోనుండు అనేక చిత్రమయిన మంచి వస్తువులు వీరు బహు చవుకగ సప్లయచేతురు. ఒకసారి ఆర్డరు యిచ్చిమాచినచో తమకే తెలియగలదు.

మోటారు నడపుట.

మూడుమాసములలో మోటారుకార్డు నడుపునట్లు చేసి గవర్నమెంటు సర్టిఫికేటు ఇప్పించెదము. ఫీజు రు. 50-0-0; 2 మాసములలో తయారు చేయటకు రు. 60-0-0.

రాంనాయక్ అండుకంపెనీ

మోటారు ఇంజనీరు.

722 మద్రాసు.

గ్యాలీస్ మోటారు పాఠశాల.

మోటారుబండ్లు నడుపుటను, వాటిని కాపాడేయాగలగుటను విద్యించుటను మోటారుబండ్లు పట్ల వధుచేసే ఏదో భాగములు ఏదోపనులచేయనో అవి చేడిపోయినపుడు స్వల్పముగాచేయు రిపేరులను యాయంతిమునెల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్ వీరవల్ల శేర్మించబడును. ఇది రెండుమాసములలో శిల్పించగవర్నమెంటు వారివద్దనుంచి లైసెన్సు యిప్పించిపంపబడును. అంబులకు ఫీజు 60 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి శ్లాగులు ఏప్రిలు 1 వ తేది నుండి ప్రారంభమగును. శ్లాగులో చేరదలచినవిద్యార్థులు ఈ నెల 31 వ తేదీనగాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును. పాఠశాల విద్యార్థులు కోరినచో విజనీయటకు తావొసంబడును. ఈక్రింద నుచూపించువారికి ప్రాసెస్మెంట్.

(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

Galley & Co., 149, Broadway Madras
Telegraphic Address:—"GALY" Madras.

మోటారు బస్ సర్వీసు.

ద్రాక్షరామమునండి, } బిక్కవోలునండి,
బిక్కవోలునకును, } ద్రాక్షరామమునకును.

ఇందువలన సమస్తమైన జనులకు తెలియవరచడ మేనునగా బిక్కవోలు స్టేషను నుండి ద్రాక్షరామమునకును, ద్రాక్షరామము నుండి బిక్కవోలు స్టేషనునకు బోవుటను ప్రయాణికులను ప్రతి దైలునకు తగు సమయములలో చేర్చేలాగున మోటారుబస్సు తగు సులభమైన రేట్లలో పడపించుటకు యేర్పటుచేయుడ మైనది.

696 ఇంగ్లీషు నైకిల్ అండు మోటారు ఇంపోర్టింగు కంపెనీ, కాకినాడ.

AMRUTANJAN

BEST INDIAN PAIN BALM.

నకలు మందులను చూచి మోసపోకుడు!
పంచభాషగల చీటిని చూచి కొనుడు!!

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులను వరమామృతము

చక్కని డబ్బితో సహా నీసా 1-కి 0-8-0

తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల బారదోలును. వాయువుబొట్ట పోగొట్టును సువాసన గలిగి యుండును. ప్రతి ముంటుండదగినది. దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు. వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు.

అమృతాంజనము డి.సా. బొంబాయి, అండ్ మద్రాసు.

ఇందుమతీ పరిణయము.

కుమారధర్మణి కృతాంధ్రకావ్యము రు. 0-10-0
అప్పారాయ యశస్వంత్రోదయము
సంస్కృతాలంకారకావ్యము రు. 2-0-0
వైరెండిని ఏకకాలమున గోరువిద్యార్థులకును, పుస్తక భాండాగారములకును, సముపేయ. ఈమార్చి నెల ఆఖరువరకు మేనేజరు, మునునూరు యస్టేటు
628 నూనెపిడు, కృష్ణాజిల్లా.

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడిచిపెట్టువాడే ఆత్మజిజ్ఞాసి. నయముల సద్భావమును గుఱించి కాశ్మీరు చర్మ గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ చిన్ననైజా చక్కనిగ్రంథము వెల రు. 0-8-0. మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పొదుబాళ్ళు 212, మద్రాసు.

అమృతాంజనము డిపోవారి దివ్యోషధములు.

రు.ప.	రు.ప.	రు.ప.	రు.ప.
దంతిభాషాసము పండ్లతోముటకు ... 0-2	తామర తైలము; తామర, తీటుకు ... 0-4	మోహిని తైలము వెండ్రుకలు పెరుగుటకు ... 0-12	
జీర్ణసాయనము చూతలు అబ్జిర్ణమునకు ... 1-4	కుష్మకు తైలము డబ్బి 1-కి ... 0-4	రోమహరి వెండ్రుకలు ఊడుటకు ... 0-8	
దంతిభాషాసము పండ్లతోముటకు ... 0-8	కురతిద్రావకము నీసా 1-కి ... 1-0	ఉబ్బసమునకు మందు నీసా 1-కి ... 1-0	
వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి ... 1-0	కఫహరి శీతగట్టు దగ్గులకు ... 1-4	కస్తూరిమాత్రలు పెద్దవి, మంచివి 50-కి ... 0-10	
జ్వరహరి జ్వరములకు నీసా 1-కి ... 0-12	కఫహరిచూర్ణము. దగ్గు, ఉబ్బసములకుడబ్బి 1-కి 0-8	సుఖభోగి మాత్రలు ... 1-0	
మూలకెంతకు తైలము డబ్బి 1-కి ... 0-12	వాయువుపోట్లకు మందు ... 1-0	సుఖభోగి తైలము పుండ్లకు ... 1-0	
శోమందు తైలము కాటుకు నీసా 1-కి ... 0-8	సుందరితైలము, ముఖకాంతికి ... 0-8	విశేషములకు మాత్రలు డబ్బి 1-కి ... 0-8	
శ్రేత్రాంజనము కంటివ్యాధులకు ... 0-4	పగుళ్లకు తైలము శీతపగుళ్లకు ... 0-6	గ్రహణి మాత్రలు డబ్బి 1-కి ... 0-8	
కలరామాత్రలు వాంతిభేదులకు ... 0-6	కర్ణశూలహరి చెవిపోటుకు ... 0-6	శిరోవేదన మాత్రలు తలనొప్పులకు ... 0-12	
గజ్జిక తైలము గజ్జికడలకు డబ్బి 1-కి ... 0-3	జాలాబి మాత్రలు నులబద్ధమునకు ... 0-8	కాలినపుండ్లకు మాత్ర నీసా 1-కి ... 0-8	
వాసుకచూర్ణము నీసా 1-కి ... 0-6	బంటువాతహరి ఎమిడికలకు ... 0-8	శగ్గు. ద్రావకము నీసా 1-కి ... 1-0	
చేతులకు మందు నీసా 1-కి ... 0-4	కుసుమారి మాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు ... 1-0	తాంబూలమాత్రలు, సువాసనగానుండును 50-కి 0-8	

చోరు ఖర్చులు వేటు.

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు అండు బొంబాయి.